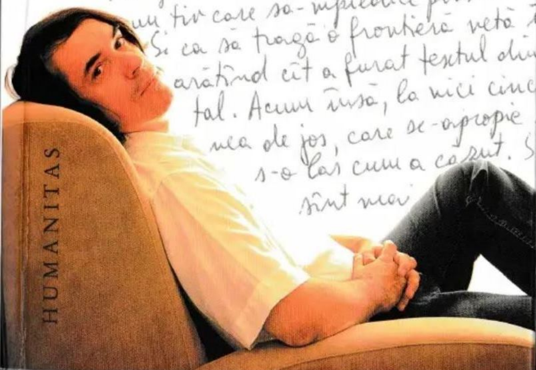
mircea cărtărescu

ZEN

jurnal | 2004–2010

HUMANITAS

Mircea Cărtărescu s-a născut pe 1 iunie 1956, în București. A absolvit Facultatea de Limba și Literatura Română a Universității din București în 1980. În prezent este conferențiar dr. în cadrul Facultății de Litere a Universității din București. Este poet, prozator, eseist, critic literar și publicist.

A publicat următoarele volume: *Faruri, vitrine, fotografii*, poeme, Cartea Românească, București, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, București, 1982; *Totul*, poeme, Cartea Românească, București, 1984; *Visul* (în edițiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, București, 1989; Humanitas, București, 1993; *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, București, 1990; Humanitas, București, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, București, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, București, 1994; a devenit roman grafic în limba franceză; *Dragostea*, poeme, Humanitas, București, 1994; *Orbitor. Aripa stângă*, roman, Humanitas, București, 1996; *Dublu CD*, poeme, Humanitas, București, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, București, 1999; *Jurnal I*, Humanitas, București, 2001; *Orbitor. Corpul*, roman, Humanitas, București, 2002; *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, București, 2002; *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, București, 2003; *Parfumul aspru al ficțiunii*, audiobook, Humanitas, București, 2003; *Plurivers* vol. I și II, poeme, Humanitas, București, 2003; *Cincizeci de sonete*, poeme, Brumar, Timișoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri și audiobook, Humanitas, București, 2004; *Baroane!*, Humanitas, București, 2005; *Jurnal II*, Humanitas, București, 2005; *Orbitor. Aripa dreaptă*, roman, Humanitas, București, 2007; *Dublu album*, Humanitas, București, 2009; *Nimic*, Humanitas, București, 2010; *Frumoasele străine*, povestiri, Humanitas, București, 2010. Traduceri în engleză, germană, italiană, franceză, suedeză, spaniolă, olandeză, polonă, portugheză, maghiară, ivrit, norvegiană, bulgară, slovenă.

Cărțile sale au fost premiate de Academia Română, Uniunea Scriitorilor din România și din Republica Moldova, Ministerul Culturii, ASPRO, Asociația Scriitorilor din București, Asociația Editorilor din România. Au fost nominalizate în Franța pentru premiile Médicis, Le meilleur livre étranger, Prix Union Latine. Romanul *Nostalgia* a primit în 2005 Premiul literar „Giuseppe Acerbi", Castel Goffredo, Italia. De asemenea, autorul a primit în 2011 Premiul Internațional pentru literatură de la Vilenica.

mircea cărtărescu

ZEN

jurnal | 2004–2010

HUMANITAS
BUCUREŞTI

Redactor: Lidia Bodea
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corectori: Cristina Jelescu, Anca Lăcătuș
DTP: Corina Roncea

Tipărit la Proeditură și Tipografie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CĂRTĂRESCU, MIRCEA
Zen: jurnal 2004-2010 / Mircea Cărtărescu. – București:
Humanitas, 2011
ISBN 978-973-50-3000-1
821.135.1-94

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – C.P. 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro

— Ce este Zen? e întrebat un maestru al acestei căi.
— E viața de toate zilele, răspunde el.

2004

1 ian. Sunt somnolent, mă simt îngreunat și obtuz. Anul care s-a dus îmi stă în cârcă asemeni platoșelor de plumb purtate de ereticii dantești. Doar că platoșa mea e interioară, e chiar sistemul meu nervos distrus și-nnegrit de atâta viață chinuită. Inspirația nu poate trece prin plumb, trebuie (ar trebui) ca plumbul să devină cristal ca să pot începe o dată. Mi-ar trebui acum luni de zile de recuperare prin somnoterapie și lectură ca să ajung, cine știe când, la nivelul meu cel mai de jos.

Caietul de-acum (cred că singurul pe care-l încep chiar în prima zi a unui an) e cel dăruit mie de Gabriela, un foarte elegant produs suedez, legat între coperți tari, cu poza lui Strindberg pe ele. E mai tânăr ca mine – aproape toți sunt acum, de-acum, mai tineri ca mine – și e aproape prăbușit într-o rână. Are un breton ridicol, retezat cu foarfeca, ochi capii și răi, țoale de școlar. O mână salvatoare-i proptește totuși tâmpla, înfigându-i un deget pansiv în zona Broca. Foi moi, late și lungi în față (ce contrast cu pătratul optic, format mic, și cu hârtia chamois a caietului ăstuia!), o călimară de cristal. Ca ea de limpede să-mi fie zisul sistem nervos cât timp voi scrie aici.

În jurul pozei cu Strindberg – mai remarc, evident, mustața lui ca niște nervi cranieni numerotați – totul e ultramarin și supraimprimat cu un mss olograf. Scrisul lui seamănă

cu al meu, dar deloc cu el însuși. Primele foi din caiet sunt, cum se cuvine, negre-lucios, și la fel sunt și ultimele. Există și textura fină a unui semn de carte de mătase neagră. Caietul (meu) albastru. *The blue period of Le Douanier-Smith*. Ah, și chamois-ul (OK, de fapt o velină mai grea și mai fină la pipăit) e neliniat, ceea ce mă aruncă-napoi unde mi-e locul, în preistoria mea recentă din primii doi ani de facultate. Sunt de fapt acolo, și măcar dac-aș avea și prostia optimistă de atunci, arma dintotdeauna a junilor corupți.

Pe albul paginilor ăstora gălbui cade-o lumină incomparabil de frumoasă, venită de la singurul obiect metafizic din bucătărie: geamul pătrat prin care se vede cerul iernii. În rest, bucătărie mică și albă, zgomotul liftului, muzică din vecini, M.C. scriind pe un colț de masă, înfofolit în scurta albă a Ioanei și cu un fular ecosez înfășurat ca o basma pe cap. Altă arătare. Dar de pe aerisitor vine un curent cu miros de *snow* pe care M.C. nu se simte-n stare să-l înfrunte decât deghizat în eschimos. Fiindcă scrie pe a doua pagină din caiet, a trebuit să pună dedesubt, contrabalans pentru grosimea cotorului, ditamai cărțoiul, biblia lui alternativă din ultimii ani (cu care-și mângâie bătrânețele), *The Anatomy of Behavior*, deschisă la pagina 534, pe care se poate vedea un text complicat și subliniat pe două coloane, ca și Fig. 13.20 ce înfățișează o secțiune printr-un creier de șobolan în care se vede cum conectează neuronii dopaminergici în câțiva nuclei din aria tegumentală ventrală. Păi, conectează, ce să facă și ei? Dac-aș fi un neuron dopaminergic aș conecta și-aș secreta dopamină. Așa, conectez și scriu în caietul albastru, pe când în adâncimea vastelor mele apartamente mr. G. începe să protesteze în stilul lui inconfundabil ce se confundă cu al tuturor bleguților de (nici) 10 luni. Bye, deocamdată, deci.

2 ian. Stop cerebral complet. Ar fi trebuit să scriu un articol despre sex, amor și nu știu mai ce. Nu m-am putut apuca. Pe acoperișul de sticlă al balconului vin porumbei uzi și zgribuliți. Au o picătură în vârful ciocului, ca pensionarii de la cozi. Ca-n fiecare dimineață, am băut o cafea mare și groasă ca un sloi de smoală, care m-a adormit total, ironic și cu sclipiciuri paradoxale. Am visat morți. Cei mai apropiați morți ai mei. E de altfel osul mort al anului, când nu se-ntâmplă nici măcar nimicul, nici plictiseala. Zaci fără memorie, fost autor de foste cărți.

Și nici măcar pretextul lipsei de condiții pentru scris n-o să-l mai am anu-ăsta (Dumnezeu știe cum m-a apărat el de disperarea totală), căci vom avea o bonă colentineancă la copil, așa că de la 10 dimineața la 6 seara voi putea citi și scrie aproape normal. Va fi în orice caz o situație nouă, dacă nu un progres. Doamne, un an de lectură și soledad... De reînvățare, reeducare în lagărul dulce al unui Macarenko livresc. Să nu ratez șansa asta, să mă refac, să mai mizez o dată. Poate că, în peisajul sinistru al câmpului de luptă, am fost localizat în revărsatul zorilor: uite, ăsta a mișcat puțin piciorul, chemați brancardierii. Și țuica mizeră turnată pe gât din cănița de tablă, și o clipă fulgerul ferăstrăului cu lama-nsângerată, presiunea brațelor care mă țin, amputarea fără anestezie, leșinul.

Am să-mi cumpăr drog granulat și-am să-ncep să secretez personaje și scene înecate-n morfină pură. Trebuie să reînceapă nebunia controlată, singura care nu e urâciune în ochii Domnului. Doar așa pot începe, cu primul pas, făcut la jumătate de metru în aer. Să încetez să gândesc ca un om. Să văd din nou cu ochi de muscă, să gândesc cu minte de păianjen. Să mă așez în ființa nemediată de simțuri, să *fiu* cartea mea, nu s-o gândesc sau s-o scriu. Nu se poate altfel.

8 ian. De azi încep preliminariile la O_3, izotop ce se lasă cam mult așteptat. Știu, dacă preliminariile sunt pentru mine optzeci la sută din plăcere în sex, în scris le-am sărit sistematic și nu m-am agățat de ele decât ca pretext ca să amân intromisiunea în vaginul meu de hârtie. Când nu-mi place să frământ, toată ziua cern. Yet, de data asta, în iarna asta amară și cumplită, simt că, apropiindu-se ea funia de par, ar trebui să știu măcar vag ce urmează să închid din tot ce-am deschis (generos și inconștient) altădată. Ce simplu și exhilarating e să mergi în evantai, degete din care ies degete din care ies degete, și ce greu e să cobori de-a lungul degetelor, zgâriindu-te și oglindindu-te-n inele, ca să reconstitui mâna inițială. Am să-mi revăd jurnalul precedent de când reciteam O_1 și O_2, și-o să fac o listă pe computer cu liniile de urmat, sperând să nu fac vreo greșeală sau omisiune letală. De altfel, n-am terminat de recitit O_2, cel puțin ultima parte, cu arestarea, e esențială, pentru că ea trebuie rememorată cumva în volumul trei. Dacă n-oi fi acum mult prea obosit de o noapte de învelit și bibilit gabrielul de casă, ca și de o răceală tâmpită, aș fi creionat acum câteva *must*-uri pe care le am înainte (nu te speria, abundența asta de anglicisme nu vine din vreo tentație a high-brow-ului, nici a low-brow-ului autohton, ci e urmarea lecturilor mele exclusiv in inglesă din ultima vreme, din care am aflat care sunt circuitele neurale responsabile de adăpat, iernat și pășunat). Rămâne pe altă dată, ca tot ce sunt și pot.

Când am citit ultima culegere de povestiri ale lui Garcia Márquez mi-a fost greu să-nțeleg o frază din prefață, în care scria că o carte de povestiri te scutește de chinuitoarea (sau agonizanta, nu-mi amintesc ce cuvânt alesese) decizie de a începe un roman. În acel moment scriam ușor și fericit, iar momentele de început nu le mai decisesem eu de foarte multă vreme, pentru că, oarecum, „se decidea" de la sine, nu mai

„agonizant“ decât era decizia de a scrie următoarele pagini, a doua zi. Scriam „distrat“, zburând pe deasupra textului meu, nu locuindu-l. Acum însă-mi zbârnâie-n creier zeci de circuite inhibitoare, și „chinuitor“ e un cuvânt eufemic pentru ce mi se-ntâmplă.

Citesc o carte luată la-ntâmplare dintr-un vraf, *Queer* de Burroughs, tradusă bizar începând de la titlu (*Pederast*, ceea ce cred eu că e din alt registru) și probabil plată ca o talpă cu platfus chiar și în original. Ca să nu te păcălească „queer-icitatea“ unei cărți cu povești de dragoste homosexuală, ajunge să-nlocuiești iubitul cu o iubită oarecare: atunci, ce-i minunat într-o parte ajunge minunat și-n cealaltă și ce-i de doi bani cu un vagin rămâne la fel și cu un rect. După operația asta Genet apare în adevărata lui vocație de telenovelist, iar Burroughs se dezvăluie ca diletant cu oarece sclipiri, geamăn pidosnic al pizdosnicului Miller (Humry).

Sunt bolnav, neras, cu țoalele pe mine fleașcă de transpirație de la aspirină și de la dormitul îmbrăcat, afară-i atât de ger că nici nu mă gândesc să ies... Toată iarna am stat în casă, lăsând să pâlpâie zilele și nopțile pe lângă mine ca un stroboscop cu pas egal, care mi-a descompus fiecare gând și fiecare mișcare. Am fost o serie de diapozitive identice, aidoma picturilor de sub patul artistului kafkian asaltat de fetițe.

10 ian. Noapte nedormită, nasul congestionat total, chinul de a respira pe gură, buze uscate și crăpate. Am început – și mă mai gândesc dacă o duc mai departe – *Fata cu cercel de perlă*, „revelația romanului anglo-american din 1999“, cum sună *blurb*-ul de pe ultima copertă. Ms. Tracy Chevalier a vândut un milion de exemplare din ea unor mediocri de teapa ei. Carte de subiect și „poveste“, despre care nu merită să scrii nici un rând. O temă corectă de premiantă literară (păi, Burroughs tot avea ceva glagorie-n cap și parigoric în vine, ce pula mea – vorba înțelepciunii orientale).

Flori de gheață și țurțuri groși peste geamurile balconului. De zile-ntregi n-am mai ieșit din casă.

Sunt două tipuri de schizofrenie, cu etiologii diferite. O schizofrenie cu simptome pozitive (halucinații, idei delirante) și una cu simptome negative – mutism, retragere socială, aplatizare afectivă. Par a fi chiar boli psihice diferite. Prima pare provocată de disfuncții ale neurotransmițătorilor (dopamină, histamine), a doua de distrugerea (probabil de natură virotică) a substanței cerebrale.

12 ian. John Cheever, *Falconer.*

Noaptea trecută, o stare foarte stranie. Emoție eviscerantă la vederea (viziuni perfect limpezi în semi-somn) unor peisaje total neutre: un drum cu pomi, niște blocuri... Un fel de rupere a relației între stimul și reacție emoțională. Înnebuneam de nostalgie și nefericire privind acea perindare de clișee.

Mi-e tot mai limpede – dar trebuie să-mi recitesc străvechile jurnale ca să fiu sigur de succesiunea faptelor – că anomaliile de funcționare a psihicului meu, și în primul rând manifestările epileptoide, dar poate și „vizitatorii", poate, Dumnezeu știe, și poezia, și tot ce sunt se datorează cumplitei lovituri în tâmpla stângă de când jucam fotbal pe terenul înzăpezit din curtea atelierului de pe Tunari. Aveam cam 16 ani, curând urma să fac și pareza facială. Atunci am întors brusc capul și l-am izbit de un stâlp de metal (cel de care se leagă, vara, plasa de volei). Am rămas năucit de lovitură. A fost durerea cea mai acută de care-mi aduc aminte, din tot ce am trăit vreodată. Probabil că în lunile următoare s-a format, în zonele ultraimportante de-acolo – zonele limbajului – țesutul cicatricial care a declanșat epilepsia minoră de mai târziu. Cum jurnalul meu începe la 17 ani, aproape sigur nu cuprinde acel episod. Trebuie recitit însă, nu doar pentru asta.

13 ian. Zi rocambolescă. Relatarea (poate) mâine.

Un scriitor de mâna întâi dintr-o țară de mâna a șaptea nu poate aspira la o notorietate mai mare decât a unui scriitor de mâna a șaptea dintr-o țară de mâna întâi.

14 ian. De fapt, aproape că am uitat vânzoleala grotescă de ieri. Notez aici doar câteva fapte, căci CSVD nu e domeniul meu. După multe amânări și întâlniri ratate, în fine mă văd cu Elvin la tipografia Univers și-mi dă plicul sosit din Dania mâne-sii. Spre mirarea mea arăta cu totul altfel decât un plic de la o bancă, dar stereotipiile noastre nu ne lasă loc de gândire la-nghesuială, așa că l-am deschis, și mirarea mi-a devenit stupefacție (cu corolarul de stupiditate inclus în cuvânt). Plicul era pe numele meu, dar pe adresa revistei *Lettre* românească, totul scris cu pixul. Avea fereastră transparentă prin care se vedeau niște foi (multișoare la pipăit) și... o imagine a Giocondei. Straniu, e drept, dar poate că banca – de la care așteptam niște bani – mi-a pus în plic cine știe ce gadget, vreun calendar de anul nou sau mai știu eu ce. Pe plic era adăugat cu pixul: „Why don't you sneeze?", ceea ce, în orbirea mea automatică, nu m-a deranjat prea mult. Ca și scociul îngălbenit și boțit cu care era lipit plicul. A fost ca-ntr-un vis în care știi că nu se poate să-l vezi pe X, pentru că a murit de câțiva ani, și totuși vorbești cu el și-l accepți așa cum e, fără ca mintea ta să simtă mai mult decât o ușoară dezorientare. Ușor dezorientat deci, am deschis plicul și-am scos ceea ce s-a dovedit un manuscris de câteva foi scris în engleză pe computer. Pe spatele lui scria cu roșu, de mână, „Why don't you sneeze, Jane Doe?". Jane Doe era tăiat cu o linie neagră și dedesubt scria, cu același negru, Mircea Cărtărescu. Atunci am avut un prim moment de vigilență. Mi-au venit imediat în minte poveștile cu antrax și scrisori-bombă. Am făcut fulgerător legătura: a strănuta presupune a inhala.

Ce dracu? De unde erau foile alea? Deja eram prea agitat ca să pot citi ceva din ele. Mi-am aruncat doar ochii: părea un fel de text literar, o povestire poate. De fapt, erau două manuscrise, cred, scrise cu caractere diferite și prinse cu o clemă. N-am avut curaj să le răsfoiesc: dacă emanau cine știe ce germeni? M-am gândit la vreun anarhist sau vreun nebun pur și simplu: a citit eseul meu din *Lettre* daneză și nu i-a plăcut ceva.

Imaginea Monei Lisa părea imprimată pe un pliculeț, și mi s-a părut că în el era ceva groscior și moale, poate o pulbere. M-am trezit brusc și mi-am dat seama că nu trebuia să deschid plicul. Am coborât scările în grabă, ținând scrisoarea cu vârful degetelor (trebuia să mă spăl urgent) și cu o mâncărime autosugestionată în nări, hotărât să scap de ea cât mai repede. O clipă mi-a trecut prin minte să o duc la poliție, dar mai urgent mi s-a părut atunci să rup contactul dintre mine și ea. Cum am ieșit pe Brezoianu, am traversat și-am aruncat plicul și manuscrisul la primul coș, de un galben imediat săritor în ochi. Am privit câteva clipe plicul, căzut în coș cu fața-n sus: numele meu se citea clar, dar n-am mai avut curaj să scot plicul și să-l rup. L-am lăsat așa, chiar în gura coșului, în văzul tuturor, și, din zăpăceală, am luat-o pe stradă în sens invers. După vreo sută de metri m-am întors și m-am uitat iar în coș: scrisoarea era acolo. Am plecat în grabă spre casă. În troleibuz am întors pe toate fețele povestea asta bizară. Ciudat e că nu mi-a fost nici o clipă teamă. Am mai primit scrisori absurde – remember seria Ada și Carmina –, dar niciodată din străinătate. Scrisoarea avea clar timbru de Danemarca, unde eu nu cunosc pe nimeni. Cine să facă efortul să-mi pună foi într-un plic, să-l expedieze, să o facă pe o adresă pe care a căutat-o o vreme etc.? Ce sens au toate astea? Eseul meu despre Europa era unul pur estetic, fără nimic ideologic în el. Nu putea stârni contra

mea nici o minte normală. Dacă nu era vorba de o agresiune, de ce să-mi trimită cineva un manuscris? Și ce era cu pliculețul acela, dacă era pliculeț? Și de ce strania frază cu strănutul?

Acasă i-am spus Ioanei toată povestea și ea nici n-a clipit. Mi-a spus imediat ce așteptam cumva de la ea și ce știam și eu că trebuie făcut: recuperat plicul din coș și mers cu el la poliție. Mi-am luat mănuși de lână ca să nu mai ating plicul cu degetele goale (spălate și ultraspălate, ca și fața) și am pornit amândoi la drum. Din fericire, eram foarte aproape de obiectiv. Amândoi eram într-o stare de stupoare veselă. Ce aventură, Ițic, ce aventură! Mult mai surescitați decât cu adevărat conștienți de pericol. Așa se intră într-un film.

Am găsit scrisoarea la locul ei, neatinsă, și-am vârât-o într-o anvelopă de plastic: slabă izolare pentru potențialii germeni dinăuntru, căci doar am îndoit anvelopa la capăt. Cu un fel de mândrie prostească, am urcat din nou la dl Elvin, care făcea corecturi pe șpalturile revistei împreună cu ceilalți doi membri ai redacției, ca să-i spunem ce ni s-a-ntâmplat. Consternare, păreri diverse, agitație... Coborâm și ne-ndreptăm hotărât spre Poliția mare de pe Calea Victoriei. Greșim intrarea, suntem îndrumați pe altă stradă – acolo unde se petrecuse încercarea de incendiere de la a nu știu câta mineriadă, când cu „rebeliunea de tip legionar" – dar nici acolo n-am avut noroc. Polițistul de la poartă s-a uitat la noi cu acel aer alb al omului din popor în fața cuiva care nu-i seamănă, nu e din aceeași lume. Nici bunăvoință, nici suspiciune, reacție greoaie de robot. Ne-a trimis la altul, un tip în costum, care a ascultat la fel de alb povestea mea cu „plicul suspect din Danemarca" și cu „prafurile". A pus mâna pe unul dintre acele telefoane de la poartă, plin, pe clape, de hârtiuțe scrise cu pixul, și a format mai multe numere de pomană. Pân-la urmă a deschis gura: „Să trăiți. E aici la poartă un... băiat, zice că a primit un plic cu prafuri, chestii,

socoteli..." După care se-ntoarce spre noi și ne spune cu mare greutate, ca o favoare nemeritată, și privind în altă parte: „Mergeți în sala de așteptare. O să vină cineva să vă ia." Am trecut pe lângă tot soiul de inși și inse în cojoace de blană și ne-am așezat pe-o banchetă. Lângă noi era ușa unui cabinet stomatologic. „Ia uite, cât așteptăm pot să-mi fac și dinții aici", îi zic Ioanei. Trece vreun sfert de oră, ne-ncălzim, înjurăm birocrația și poliția, dar apare până la urmă un ins. „Cine-i persoana cu plicul?" „Noi!" spunem împreună, ridicându-ne deodată. „Mergeți dumneavoastră ceva mai jos pe stradă, pe Eforie, treceți de garaj și o să vedeți o intrare. Întrebați acolo de brigada crimă organizată și antidrog."

Iar un portar, frate geamăn cu primul și cu toți, iar telefoane, iar ironia țărănească în privința „prafurilor" („cică a găsit un plic cu niște prafuri, niște nenorociri..."), iar așteptare. Se deschid uși, ies gagici în fuste scurte, din cele care populează toate instituțiile, una le strigă celorlalte: „așteptați-mă și pe mine, mânca-v-aș!", se perindă tipi „populari", îmbrăcați ca românul de periferie, până când coboară un ins înalt, cu ochi albaștri, în pulover și blugi, cu o brățară de aur la mână (trei sferturi dintre polițiști purtau de altfel astfel de brățări) și semănând atât de izbitor cu Tudorel Urian, încât am avut din prima clipă cu el un fel de familiaritate încrezătoare.

15 ian. Duc mai departe relatarea despre uărbi, dar previous to it să mai scriu că am terminat *Falconer* cu – probabil – un facies nedumerit. Un universitar (în ce domeniu? nimic din „universul lui de idei" nu ne dă cel mai mic hint; tipul e universitar cam în genul lui Petrini al lui Preda: doar cu apelațiunea controlată) care se droghează de când se știe. Justificări? Câte vrei, toate la fel de neserioase. Cum să nu te droghezi când maică-ta are o stație de benzină? Când

nevastă-ta te acuză că te droghezi? Când taică-tu etc. etc. Într-o discuție amicală cu frati-su (un afurisit de filantrop), îi trage vreo douăj' de vătraie-n cap – un accident – și e băgat la pușcărie. Aici cunoaște tradiționala galerie de „bulangii" pitorești, acoperiți de tatuaje. Cu unul dintre ei și-o trage până nu mai are fund între fese. Evadează amantul îmbrăcat în țârcovnic, evadează și el – reminiscență din *Contele de Monte-Cristo* – și, ca un făcut, în civilie dă imediat peste un nou bulangiu dispus să-l ajute. Și, pe când omul nostru își umple plămânii cu aerul libertății, brusc și neavizat ne trezim citind caseta tehnică de la final. Greșeli tehnice copilărești – narațiunea îngust legată de punctul de vedere al acestui Farragut se extinde deodată, lăsându-l baltă și urmând alt punct de vedere, al amantului său Jody, care și-o trage cu cardinalul –, croiala cusută cu ață albă, o lipsă de orizont și de perspectivă care te face, și aici, să-ți pui faimoasa întrebare: oare de ce și-a pierdut John Cheever luni sau ani din viață scriind cartea asta? Neavând cine știe ce folos estetic, cui și în ce alt fel poate fi ea utilă? Citind-o, îmi venea mereu în minte o carte a lui Hamsun, nu *Foamea*, în care se descria – minuțios – viața unui tip care... Un tip scufundat într-o minusculă istorie, narată placid. Doar câteva pagini merită citite din *Falconer*, câteva povești evident inserate on purpose în structura originară: scrisorile de la-nceput, mai ales cea către episcop, câteva flash-backuri cu femei (îndeobște), the continuing story a Încornoratului – totuși nu atât de pregnantă cât ar fi făcut-o un scriitor cu adevărat imaginativ în grotesc –, alte câteva reușite punctuale. Dar Cheever nu-l locuiește cu adevărat pe Farragut. Nimic consecvent, nimic coerent, nici măcar incoerența voită a cărții. Dar poate că viitorul cititor al jurnăluțului meu va dori și alte opinii critice. I le citez de pe coperta a patra. E drept, cei care le emit n-au autoritatea mea, nici

nu se-apropie de subtilitatea argumentației mele. Dar, din când în când trebuie să mai vorbească și ageamiii: „*Falconer* e un roman splendid. Dur, elegant, pur. Este, în același timp, esențial dacă vrei cu adevărat să știi ce se întâmplă cu sufletul omenesc în America." Asta crede Saul Bellow, iar un anume John Updike reia de unde a rămas primul. Nu doar că perversul, drogatul și fratricidul suflet omenesc american merită atenția noastră; el este și nobil, e chiar noblețea: „*Falconer* te îndeamnă să iei de pe raftul lor prăfuit cuvinte precum «transcendență» sau «noblețe». Cu iscusință, durere și clarviziune, Cheever ne restituie umanitatea sporită." Carnavalul din Veneția, cu variațiuni.

18 ian. Probleme dentare tâmpite, însoțite în ultimii ani de un sentiment de destructurare și de inutilitate. Ți se aduce aminte, iar și iar, că ești împachetat în carne putridă.

N-am mai apucat să duc policier-ul mai departe, și mi-am și pierdut interesul pentru el. Mai ales că, de vreme ce-s viu și vioi, n-a fost probabil nimic nasol. Sigur că televiziunile s-au aruncat și că j' de mii de telefoane, mailuri și cetățeni de pe stradă m-au interpelat. În linii mari deci:

De la buliția mare ne-au trimis la crimă organizată și droguri, unde s-a repetat circul cu portarul și-a apărut inspectorul în blugi asortați la culoarea ochilor. Și pulover. Ne-a dus la nu știu ce etaj, pe niște culoare și-n niște lifturi ca de spital, cu lume umblând brambura, ca să eșuăm într-un amplu birou mobilat învechit, fără nimic polițienesc în el. Au mai apărut doi inși chiar și mai tereștri decât primul, colegi de-ai lui, unul scund și negricios, în cămașă grena, altul înalt și dolofan la față, în haine de stradă cu toții și cu un limpede aer de băieți de gașcă, din cei ce-și trag în piept nevestele în reclamele la bere. Unul dintre ei îmi ia o declarație pe care ține să mi-o dicteze cuvânt cu cuvânt. Mă

conformez și aștern pe hârtie ceva în genul proceselor-verbale caragialiene, cu „având în vedere" și „considerând". Siderat, constat că băiatul nu știe limbi străine. Trebuie să-i dictez pe litere *Lettre internationale* și „Why not sneeze?". În timpul migălirii la declarații, sună telefonul. Suntem ca-n filme. Răspunde brunetul în cămașă roșie: „Da. Nu. Ți-am spus: nu! Am deja credite la trei bănci. Nu mai pot, nu mai pot, nu mai pot! Am ajuns la limită! De unde să-ți mai dau? Creditele mă omoară. Îmi nedreptățesc băiatul pentru ce? Ca să-ți faci tu gura frumoasă?... Nu, nu, nu! Știi ce-nseamnă să mai fac un credit? Înseamnă să-mi dai cu ciocanu-n cap. Mai bine ia un ciocan și dă-mi în cap, că tot aia e. Am tot făcut, de-am ajuns să nu mai avem din ce trăi. De cât ai nevoie ca să-ți faci gura? Cât?!! Treizeci de milioane? De la 11 au ajuns treizeci? Nu, nici vorbă, eu alt credit nu mai pot să fac și gata. Gata! Nu mai insista, că degeaba insiști. La revedere!" Și vine spre noi amărât: „Femeile astea, dom'le... Femeia nu-nțelege, nu gândește. Vrea aia, vrea aia... N-o duce capul să vadă mai departe. Am nevastă frumoasă, dom'le, da'... nu pot nici eu să-i fac toate chefurile, că trăiesc din salariu..." Un circ întreg începe apoi cu sacoșa noastră în care era plicul. Din filme, ne așteptam să apară ceva mănuși de cauciuc, să se ia ceva precauții, că doar putea fi antrax sau Dumnezeu știe... Aiurea, au scos plicul fără nici un fason și l-au cufundat într-o mapă de plastic pentru investigații, inscripționată pe americănește. „Ați mai avut cazuri din astea?" întreabă Ioana, care lustruia din când în când canalul fatic. „Am mai avut vreo 3–4. O babă care zicea că i-au pus niște minuni în cutia de scrisori... cazu-ăla din Cișmigiu cu Băsescu... Da' suntem puțini, ne reorganizăm... Uite, ăștia trei suntem. Și mai e un colonel. Atâția pe tot Bucureștiul. Ce să facem? Noroc că la interceptare stăm bine. Și nu vă uitați că birou-ăsta nu-i cine știe ce. Avem aparatură

americană, de la FBI! Numai cu de-aia lucrăm." Doar că nu prea se vedea că lucrează. Se-ntrebau unii pe alții ce să facă, sunau la telefoane unde nu răspundea nimeni, umblau de colo-colo cu mâinile-n buzunare... Pân-la urmă a trebuit să plec la facultate ca să-i anunț că nu pot ține cursul, iar Ioana a rămas să dea și ea o declarație. Când am venit înapoi, cei trei s-au luminat: „Ce bine că ați venit, că am greșit declarația, trebuie s-o scriem din nou. Am uitat să vă trecem profesia și n-am descris bine plicul. Ne-a zis șefu'." OK, s-o facem din nou. Am mai frecat menta vreo oră, după care-am plecat în relații cordiale cu băieții, ce ne priveau, cu mâinile-n buzunare, îndepărtându-ne pe coridor. Aveam să fim anunțați în legătură cu mersul anchetei... Poate mâine și mai mâine.

Eram copil și fusesem într-o tabără, în munți. Era ultima zi, și pe geamuri nu se vedeau decât nori întunecați de ploaie. În lumina foarte slabă ne făceam cu toții bagajele, era-n dormitor dezordinea aceea dezolată a despărțirilor. Copiii-au ieșit, pe rând, cu valizele, eu mi-o închideam, în genunchi, pe-a mea, abia se mai zărea în dormitorul pustiu, cu hârtii și gunoaie rămase pe jos... Un autobuz urma să ne ducă la gară. Am coborât și eu în curte, când mi-am adus aminte că trebuia să am două valize... Am urcat din nou, îngrozit că sunt în întârziere, și dormitorul era acum complet gol și sinistru. Numai în dreptul patului meu rafturile erau pline de lucruri: șiruri întregi de cărți, rufe, haine... Când le mai împachetez pe toate? Și în ce? Nu găseam valiza cealaltă. Ce să fac? Am fugit din nou în curte, să le spun să aștepte. Dar autobuzul plecase. Mi-au dat lacrimi de disperare. Ce-aveam să mă fac? N-aveam decât să rămân în dormitor și să caut valiza. Am urcat și-am nimerit pe cu totul alte culoare, cu altfel de dormitoare și paturi. Aici era etajul fetelor, unde n-aveam voie să urcăm niciodată. Femei de serviciu în uniforme de pânză roz se opreau din spălat pe jos și strigau la mine...

19 ian. Orice citesc, o fac cu uimirea recunoscătoare a idiotului, care e răvășit de fiecare frază cu atât mai mult cu cât nu o înțelege. Câteva pagini frumoase în debutul cărții lui McEwan care trimit – dacă direct sau ironic nu e decis – la stilul avântat-gospodăresc al surorilor Brönte: copilăria delicată a fetițelor dintr-un secol pierdut. Nu mai știu unde era scena cu fetița închisă într-o cameră străină (am în minte doar o imagine, care s-ar putea să mă-nșele: rochița ei e numai funde și dantele, ochii ei sunt acoperiți de lentile moi de lacrimi, o mână se sprijină pe pervazul ferestrei; și toată camera e tapetată cu satin sângeriu). Dar ce mă amuză e pasivitatea totală a minții mele, de parcă acolo unde ea plonja goală și înota ore-n șir într-o piscină verde-ntunecat acum e gheață groasă, pe care aruncându-te nu poți decât să-ți rupi toate oasele. Mi-au dispărut imaginile mentale, cele care, ca plămădeala din parabolă, făceau să se umfle lumea în jurul lor. O gură căscată tâmp, cu dinți încălecați și-nnegriți, le-a înlocuit și e acum tot ce sunt. Îi spuneam Ioanei că de la 1 februarie „ori mă spânzur, ori încep cartea“, dar îmi lipsește forța și curajul pentru oricare din variante. Aș avea de-atunci doi ani și patru luni, ceea ce la doar patru pagini pe săptămână ar însemna 480 de pagini, mai mult decât destul. Deci timp încă ar fi, cu toată irosirea iresponsabilă a ăstor doi ani și ceva, singurii în care n-am scris chiar nimic și în care am trăit un fel de rătăcire tristă de care abia acum îmi dau seama. Știu că am greșit drumul și-am luat-o razna, și e foarte important că știu, fiindcă nu m-aș putea întoarce altfel la un scris genuin.

De fapt, sunt nemulțumit de tot ce citesc pentru că dau mereu de altă poveste decât a mea. Nimeni nu pare a fi scris despre mine.

Verișorii roșcați și pistruiați au o culoare „aproape fluorescentă“. Îmi plac intervențiile astea care dau adâncime

poveștii prin anacronisme auctoriale intenționate, căci evident nici cuvântul, nici noțiunea nu puteau fi cunoscute fetiței-dramaturg. E un semn de reconstrucție postmodernă.

Să gândești la temeliile prozei. De ce se scrie, de fapt, o poveste sau un roman? La ce servește o superproducție realistă, oricât de bine construită? Ce e o carte: un fragment de viață sau un fragment de minte? Care este interesul ei? Sunt în cel mai amplu ventru din viața mea. Blurred.

22 ian. Puternic huruit interior. Când citesc, e un zumzet de telefon kafkian în spatele minții mele: reiau fiecare frază, nu reușesc să uit de semnele de pe pagină. Rămân la suprafață, când ar trebui să-mi sap galerii în pielea albă a paginii. Cititor alb-lăptos, cu cioturi păroase în loc de membre și piese bucale străvezii.

Telomeri. Telomerază. Limita Hayflick.

Deznodământ în coadă de pește la povestea cu plicul, prafurile, bombele. Nici un praf. Chestia cu Mona Lisa era un șervețel. Pe un colț al lui scria *Sneeze*. Textul era autopromovarea unui „artist". Câteva opere ale lui? Un ceainic plin cu urina artistului. Mama artistului spălând rufe la mașină. Permisiunea de a folosi closetul Muzeului de Artă (regal) din Copenhaga de câte ori vrea să defecheze. Își dă adresa, numele și numărul de telefon și-mi cere 100 de dolari ca să-mi facă portretul după o poză. „Funny, isn't it?" Șervețelul trebuie că era și el o operă artistică, intitulată „Why not sneeze?" Surpriza e că am primit încă un plic identic cu primul (cel puțin exterior) pe adresa de la facultate. What next?

Dimineața asta am simțit că pot începe.

Cavazzoni (tipul pe care l-am întâlnit la Stuttgart în voiajul cel de pomină, împreună cu – ca să nu mai uit – Hans Ernest Buch) îmi scrie: „sto leggendo *Nostalgia*; e bellissima, sono turbato, ti invidio!" Anch'io. După o carte de-a lui a

făcut Fellini ultimul lui film, *La voce della luna*. Am mai primit din Leicester niște cărți de Philip Pullman, despre care mi se scrie că „merge în direcție exact opusă celei a dv." în scris. Ce-o fi asta? Oricum, vinde în j' de mii de copii, ceea ce e, de fapt, direcția opusă mie. Eu, acum, nu vând nimic.

Cât despre mine, nu scriu încă – dar citesc puțin, și tot e ceva – și nu mai știu nimic despre cele 3–4 traduceri ce-ar fi trebuit, ar trebui, să iasă anu-ăsta. Nimic deci de la bulgari, unguri și francezi. Americanii și slovenii sunt pe anul viitor, nemții și polonejii când o da Domnul, iar spaniolii la Sfântul Așteaptă. Nu știu când voi ieși în Suedia, unde e presant. Catalanii-s pierduți în spațiu.

Oricum, mi-e mai bine, sunt mai întremat. Am început să privesc lucrurile de deasupra, să nu mă mai simt atât de-ncâlcit între picioarele, mânerele și cuvintele lor. Un detaliu supărător e că în cartea lui McEwan un personaj meditează, aproape la fel ca-n *Orbitor*, la „ce înseamnă să miști un deget, să-i comanzi să se miște". Dar probabil că e și asta o chestiune care trebuie să-ți vină-n minte cândva, în adolescență, când cine știe ce sinapse fac deodată „clic!", ca și cea cu albastrul tău și albastrul celuilalt (sunt la fel?)...

Să mă apuc de *Vineland*? Că tot îmi povestește Johnny despre cât de fractalici suntem amândoi. Sau „am fi".

S-a-ntunecat peste pagină. Fâșia de hârtie rămasă până-n josul paginii e tristă ca o seară antarctică. Poate numai ca să construiesc acolo, la pol, un Disneyland, sperând că va prolifera pe toată pata albă de jur împrejur, să mai spun aici că am trecut pe strada Rozelor (ce-mi pasă cum îi zice azi), printre vile imemoriale, ca să văd, prin ușa întredeschisă a unui pavilion al Policlinicii 10, pereții pictați în ulei înfățișând gâze delicios antropomorfe și prinți nanometrici alunecând pe o rază de soare.

23 ian. Foarte stranie această *Ispășire*. O poveste de familie duhnind a victorianism – cel mult până la jocul cromatic al Virginiei Woolf –, lentă și pedantă, cu greoaie manevre de arhitectură narativă, cu descripții de o inutilitate perseverentă, cu introspecții caraghios de serioase, care, din loc în loc, e violentată și subminată de bruște străluciri (post)moderne, în paradoxală continuitate ruptă cu plicticoasele pagini anterioare, ca și când convenția ar fi dusă până la capăt și prin asta și-ar arăta grotescul, artificiul, dar și ciudata frumusețe. Fiul femeii de serviciu se-ndrăgostește, evident, de fiica aristocraților și-i scrie o scrisoare pe care i-o trimite prin sora ei mai mică. Dar face și o ciornă a scrisorii, în care nu se poate stăpâni să nu spună cât se gândește la „pizda ei, la pizdulicea ei umedă"... Din greșeală – atât de grafică! – pune scrisoarea cea grațioasă peste imaginea vaginului din *Anatomia* lui Gray și în schimb trimite ciorna. Un act manqué perfect. Acest joc lent cu convenția care, încet, se dezlipește la cusături ca o nimfă ce se umflă ca să devină fluture (sau ca mica cerșetoare a lui Baudelaire prin hainele rupte ale căreia se vedeau *la pauvreté et la beauté*) are ceva tulbure, crud și pervers, e un fel de viol consimțit și resimțit – de cititorul lent dezbrăcat de clișeele narative – ca mult mai șocant decât orgiasticul atât de banalizat al modernilor gen H. Miller sau Burroughs. Ăștia par niște brute tâmpe pe lângă McEwan. În același timp însă, efectul rămâne indiscernabil între un tradiționalism foarte greu de-nghițit, căci sintetic și artificios și lung, lung (zeamă lungă) cât o zi de post și fluctuațiile și intuițiile unui scriitor artist. De ce atâta butaforie, atâta inutilitate? Nu pot decide între dispreț și admirație, le trăiesc alternativ, cel puțin până acum, fiind eu la sfertul poveștii. Cert este că sunt împins înainte prin sălile și culoarele conacului britanic ca prin secvențele unui film „bun", cu o corectă atmosferă chihlimbarie.

25 ian., ora 16 și 14' Dar deja seară, cu lumină vătuită pe fereastra unde se înclină, înzăpezite, pantele acoperișurilor de vizavi. E foarte liniște, o liniște cu ape sclipitoare ca o limuzină de lux la o expoziție cu vânzare. Prețul ei, 450 000. Interiorul ei? Piele parfumată. Roțile ei? Spițe de argint. Marca ei? M.C. Un M.C. cu tracțiune pe față. Și deodată limuzina se topește ca zahărul în seara de iarnă.

Scriu articole pentru *Elle*, unul pe lună. Aș putea scrie unul pe zi, la nesfârșit. Am acum rareori striații de neliniște, pe un fond de așteptare, de pândă, de fapt. Am dat înapoi incalculabil de mult. De fapt, n-am dat înapoi, totul e așa: niciodată n-am fost un scriitor (sau un gânditor, sau, până la urmă, un om) valoros cu adevărat. Natura mea nu e sclipitoare, ci mai curând indecisă, „bălmăjită", vorba lui Pleșu – e drept, despre altcineva –, ceea ce, stilistic, s-a convertit în pagini mediocre și laxe. Doar că, așa lipsit de resurse, de cultură reală, de inteligență superioară, cum sunt, am avut... mirarea, fericirea, dubiul și până la urmă oroarea (cum să spun? oricum, dar nu „șansa" sau „norocul") să pătrundă uneori – evident! – altcineva în mintea mea, să mi se dicteze, pur și simplu, mare parte din tot ce am scris vreodată. Mi s-a dat o forță pe care am resimțit-o mereu ca fiind străină de mine și chiar de ideea de „psihic" sau de „literatură", și care a ridicat, pe amărâta colină a scrisului meu „normal" (din scrisori, articole sau jurnal) o construcție ce mă uimește pe mine în primul rând. Dacă mă gândesc la *REM* sau la *Levantul*, râd prostește când văd că sunt semnate de mine: n-aș putea scrie în mod normal nici un singur rând de acolo. Nu știu cum îl vizualiza Socrate pe Daimon, al său personal. Eu simt/simțeam uneori cum, citind în manuscris foile anterioare, dispăream deodată, și-n locul meu se ridica o ființă intensă și sigură pe ea ce nu semăna cu mine. De-aici, scriam după dictare și, nemaiexistând, nu mă puteam nici măcar

bucura de frazele și imaginile care se vărsau acolo. Nu mă bucuram nici la recitire: mi-era rușine de ciudățenia și străinătatea acelor paragrafe. Același lucru se-ntâmplă și în visele mele, de multe ori atât de elaborate: cum ar fi să mi le atribui, ca și când aș semna chiar eu regia, decorurile, muzica, efectele speciale și jocul fiecărui actor? Evident, altcineva le fabrică, în scopuri necunoscute, la fel ca și textele mele. Și cum nu-l pot chema oricând, ca pe un djin, ca să-mi dăruiască un vis revelator, la fel n-am nici un control asupra lui în literatură. A lui sau a ei.

Recte: sunt genul de autor care nu poate scrie decât simțindu-se inspirat, care depinde 1000/100 de inspirație. Și cum de doi ani n-am mai simțit ridicându-se acel entuziasm atât de familiar altădată în mine, n-am mai scris nimic, de doi ani.

Am lichidat într-o oră, alergând prin ea, ultima jumătate din *Ispășirea*. După ce prima parte s-a dovedit pur și simplu un roman polițist, joint-venture Virginia Woolf și Agatha Christie, ceea ce deja a ruinat toate speranțele mele de scriere autentic artistă, a urmat brusc, după crimă, partea de pedeapsă, un fel de rătăcire oarbă și ininteligibilă printr-un (film de) război. E ca-n faimosul trucaj al lui Mélies, în care în locul unui automobil apărea un dric: aici, în locul unui cuib de nobili nimereau subit în spitale de campanie și pe drumuri franțuzești bombardate. Toți protagoniștii devin militari și surori de caritate. Reconstituiri corecte (totu-i corect în cartea asta în afară de ce contează), întâlniri judicioase între personaje... Nimic, nimic demn de cât de mic interes. Și un final în care iar se schimbă scena, populându-se cu babe și babalâci. Să exclami aici „Dumnezeule, cum trece timpul!“ ar fi o blasfemie. Ce rămâne din tot? Încă o carte azvârlită în vârful piramidei cărților inutile, și rostogolindu-se la vale până pe dalele de ciment.

30 ian. Dormeam pe salteaua din birou, când am auzit scâncetul lui Gabriel răzbătând tocmai din dormitor, puțin ciudat, ca un mic țipăt, oricum, neobișnuit pentru el. M-am ridicat alarmat și m-am grăbit să merg la el, dar brusc m-am simțit înșfăcat de o forță nevăzută și pur și simplu tras prin aer, aproape de tavan, prin sufrageria întunecată. Simțeam, pe piept, punctul exact în care se exercita acea forță, și-mi aminteam alte vise în care fusesem smuls din așternut în același fel. În dreptul ușii de la dormitor știam deja că visez și am făcut un efort îngrozitor să mă trezesc. Am deschis ochii și am rămas în acea stare de confuzie terorizată. Multă vreme m-au străbătut fiori de groază, iar când băiatul a scâncit de-adevărat (eram de fapt chiar cu el în dormitor și Ioana, lângă mine, avea profilul limpede al statuilor culcate pe morminte), toată fiziologia fricii m-a-nfășurat ca niște fire lipicioase.

Au trecut zile. A fost întuneric, apoi lumină (stinsă, de iarnă grea). Am înghețat pe drumuri foarte lungi. Am luat masa cu un ambasador și curând voi fi la alt ambasador. Am fost filmat cum intru într-o librărie și cum ies, cum beau un ceai fierbinte la „Terminus". Am spus lucruri plate și mohorâte în fața unei lentile. Am plimbat copilul, de mânuțe, dintr-un loc în altul și, strângându-l în brațe, am simțit că am sâni virtuali, poate și un uter virtual. Am văzut un film – *Dogville* de galonatul von Trier – care nu e decât o glumă nereușită. În final, frumoasa Nicole Kidman ar mai fi trebuit să-mpuște câțiva tipi (la carnagiul ăsta gen Titus Andronicus oricum n-ar mai conta), între care pe producător, scenarist, decorator, pentru ca-n final – căci uneori trebuie să faci treaba singur –, cu propriile mânușițe muncite, să-l execute pe regizor. Așa ar fi triumfat, abia, dreptatea. Am mâncat, am fost la dentist, am respirat, am căutat ochelarii –

1 feb. Ar fi trebuit să am azi o zi glorioasă, cea în care aş fi picurat primele miligrame de smângăleală de pix pe prima pagină din *Orbitor*. N-a fost să fie. De două zile am fost într-un infern cât se poate de real: Ioana e bolnavă cum nu credeam să poată ajunge cineva, cu febră care-aproape a topit-o – şi pe mine, lipit de ea şi încercând degeaba s-o încălzesc în cele mai teribile frisoane pe care le-am văzut vreodată –, cu vărsături, dureri insuportabile de stomac şi de cap. Chipul ei chinuit, literalmente de marmură umedă. Două pulovere ude fleaşcă de la pieptul şi spatele ei. Am trecut printr-un pericol din care doar extraordinara ei luciditate – chiar în pragul morţii – a scos-o. Azi-noapte, cu o voce aproape ininteligibilă, mi-a spus ce să fac ca s-o aduc înapoi. Mai ales frigul simţit de ea în mijlocul fierbinţelii m-a făcut să-nţeleg de ce supliciul gheţii e, în Giudecca, cel mai atroce din Infern.

Citesc cu admiraţie (în sfârşit! crezusem că am căpătat un soi de frigiditate, un spirit critic tâmpit, ca al lui Franny) *Mătase*, de italianul Alessandro Baricco, o poveste concisă, cu o intrigă asemănătoare (dar numai atât) cu a filmului *The Pillow Book* al lui Greenaway. Ritm balansat, ritualic, scene delicate, interstiţii poematice. Maniera totuşi uneori împinsă către artificiu. Dar un artist adevărat, capabil să spună o poveste neadevărată.

Am cumpărat drog, voi cumpăra (mâine?) un caiet şi tot e ceva. Se mişcă – s-ar spune – ceva, se umflă de prima suflare de vânt cel mai înalt drapel.

Nimic altceva în afară de continua mea ruşinoasă vieţuire. Am s-o duc tot aşa în ăştia doi ani şi patru luni până-ar trebui să închei? Sunt într-o capcană de a cărei perfecţiune – ce lacăte complexe, ce sistem de zăvoare, ce vergele şi ce pereţi! – nu încetez să mă minunez. „Încă doi ani şi patru luni şi sunt liber“, îmi spun ca un puşcăriaş care nu mai înţelege sensul cuvântului libertate.

2 feb. Lumina-mi vine toată de la fereastra cea mare din stânga. E tot lumină albă de iarnă, de la acoperișurile încărcate, deși azi cerul a fost rece ca gheața și intens albastru, virând spre primăvară. Așa se face că, apropiind vârful pixului meu de pagina pe care se-ntretaie multe nuanțe de alb și cenușiu, vârful altui pix, de umbră, purtat de o abia vizibilă mână de umbră, se-apropie devenind tot mai intens, dinspre dreapta, până ce atinge vârful pixului meu, de parcă ar veni de dedesubt, de undeva, și s-ar străvedea prin grosimea paginii. Între cele două vârfuri de pix, pagina devine supusă, masochistă și catifelată, acceptând tatuajul, dubla penetrare, zgârieturile tandre pe spinarea ei uscată și caldă. Firește, cel de sub pagină scrie același text, dar cu literele inversate-n oglindă, e un Da Vinci al unei magice anti-lumi, așa cum Leonardo a fost, poate, umbra unei lumi cu mult mai adevărate, cea din spatele pergamentului pe care scria cu stânga litere ce priveau înapoi. Un lifting al creierului, siliconare a emisferelor cerebrale lăsate ca niște țâțe moi, cremă antirid pentru minte.

Pornografia hardcore, gangbang-urile, sexul în grup și dușurile aurii mi se par uneori niște jocuri de copii tâmpiței, care nu ajung nicăieri. Cât despre mine, îmi trebuie senzații mult mai tari: o șoaptă pe-ntuneric, o cută a pielii, undeva, la subțioară... (ce tâmpit și ipocrit sunt. Fuck! că mai bine nu pot să zic). Și totuși: chiar nu pot înțelege imaginile sexuale până nu le traduc în limba minții mele, în care nu există nimic porno, deși mustește de sexualitate. Până nu devine totul o elaborată fantazare, așa cum n-am întâlnit până acum *niciodată* în vreo carte (alde Apollinaire și Bataille sunt ordinari comercianți de dânsa-ntr-însa) și extrem de rar într-un film. Poate am să scriu o dată 200 de pagini despre asta. Dacă voi trăi.

Ce e fascinant în acest vis (care altfel nu duce nicăieri) sunt decorurile lui de ghetou, ruinele, mizeria, culoarea

înnegrită a imaginilor. Ziduri de cărămidă îmbătrânită, scări de incendiu. Eram, în același timp, eu și un frate al meu. În unele scene ne-am separat însă pe nesimțite. La-nceput eram numai el. Îmi venise curioasa fantezie să vâr un om viu într-un cuptor cu microunde. „Dumnezeule, dar va fi carbonizat acolo!" am strigat, văzând deodată scena din afară. Dar fratele meu, cu mâini pe care le simțeam ale mele pe măsură ce atingeau obiecte, și-a dus planul la capăt. A-nchis un copil dintre cei ce se jucau pe străzi în cuptor și a declanșat generatorul de microunde. Când a deschis ușa, înăuntru era un fel de plăcintă umed-murdară. Înăuntru mai rămăseseră întregi câteva oase și bucățele de organe. „Fratele meu e canibal", mi-am zis și, îngrozit, am luat acea tavă și-am coborât cu ea pe o scară de incendiu, prin acel peisaj îngust, igrasios și sordid. Am dat de un colț al unei curți interioare, în care era puțin nisip umed, pișat poate de vreun câine. Eram fratele meu și mă simțeam urmărit, mă-ntrebam care să fie pedeapsa pentru canibalism. Aveam să-ngrop acea plăcintă umană-n nisip. Dar, pe când făceam asta, un copil ce se juca în aceeași grămadă s-a apropiat și a-nceput să scoată de-acolo oase: uite, bucăți de craniu, o vertebră... Eram dat de gol și nu puteam face nimic. O mulțime enormă se apropia, ne-nconjurase...

8 feb. Iarna s-a dus, se pare, întunecată și albă cum nu-mi amintesc prea multe. Ieri culorile erau foarte tari sub azurul din Cișmigiu, și de căldură ne-am scos canadienele. Am ieșit cu băiețelul la plimbare și l-am filmat: în majoritatea timpului încercând cu încăpățânare să-și scoată căciulița. Avea și oarecare dreptate, așa că de la un timp l-am lăsat în capul gol, zbârlit și auriu, cu firișoarele bătute de vânt. E mare, mai masiv decât copiii de vârsta lui, pare inteligent, dar numai tehnic – cutii, cabluri, obiecte cu butoane sau becuri, niciodată jucării – și încă nu spune nimic din ce are pe suflet,

în afară de mama, dada și câteva sunete fără notație convențională. De la statură la căutătură (gravă, îndârjită, fără pic de dulceață) și la voce e un ciudat bărbățel. Acum merge singur, legănându-se și așezând picioarele mai puternic decât e nevoie unul în fața altuia, dar toate progresele îi sunt urmate de lungi stagnări și chiar involuții, așa încât nu sunt ușor de detectat. Fețișoara îi e nobilă, are clasicitatea sculpturală a mamei lui, dar când plânge, „face buzița pătrată" ca mine cândva, în Silistra. Acum doarme mai mult și mai adânc și, în parc, ieri, ne-am dat seama cât a crescut, în general, în iarna asta. Acum interacționează cu copiii, cunoaște câinii, pisicile și porumbeii, înțelege lumea pe suprafețe mai întinse. L-am dat în leagăn și pe tobogan, i-am arătat baloanele, copacii, cerul. Privește și primește totul grav, râde foarte puțin, semnul de bucurie cel mai frecvent e aviditatea privirii și, din când în când, un zâmbet surprins. Ne-am întors, fericiți, după „just a perfect day", sub cel mai emoționant cer de primăvară, azur și trandafiriu alternând deasupra unei lumi sclipitoare, entuziaste.

Am început *Vineland*! Fiecare pagină e scrisă impecabil (cam detașat, totuși, pentru gustul meu). Citesc în paralel și o carte despre calculatoare. Am avut o săptămână șucară.

12 feb. Nu pot să-nțeleg, nu pot să mă-nțeleg. Nu se poate să fiu eu cel care sunt acum. Dementul ăsta. Mă desolidarizez de mine, mă reneg. Dac-aș avea curaj, m-aș anihila. Mi-e foarte greu, și cel mai greu e că n-am cu cine comunica. Până și eu mi-am trântit ușa-n nas. Cum pot ieși de-aici, de unde, de fapt, nu există scăpare, fiindcă nu vreau să scap? Cum mă pot reîntoarce în mintea mea, când abia îmi pot păstra firea? M-am întins prea mult și acum mă nărui pe mine însumi ca un val mare și greu. Dau cu mine de pământ. Nefericirea asta a mea se cronicizează: nu pot începe să scriu

pentru că n-am liniște interioară, n-am condiții de scris, sunt obosit și complet tulbure. Dar știu că voi scrie și asta mă ține încă drept, în picioare.

De două ori, în două locații ale visului meu, am văzut cuvântul „purpura". Apărea scris, ca indicațiile de pe ecranul unei camere video, direct pe imaginile visului, care altfel erau pe o dominantă de ultramarin. Dar mintea mea e un puzzle cu piese de mărimea prafului.

Telefonu-aș putea să-l și închid, cum mi-am închis de mult snail-mailul. Nu mai aștept nimic bun de la el. De mobil, nici nu mai vorbesc. Nu-mi mai trebuie solicitări de articole și de prezențe la radio și TV. Realmente simt că am trecut în altă etapă, poate altă lume. Nu mă mai interesează deloc lumea literară, revistele, jocurile, prestigiul, imaginea – nimic. Singurul fir cu vechea mea lume conectat încă la simțul meu vibratil e firul negru al furnizorului de internet. Simt acum că doar via modem exist în lumea reală. Acolo încă pândesc, încă aștept, de-acolo încă mai poate veni acea veste. Veste-poveste. Asta fiindcă, mental, nu mai trăiesc în România. Și tot ce-mi doresc e să las în urmă și fizic locul ăsta cu oameni... cu oameni așa cum i-a lăsat Dumnezeu și pe ei. Sunt în punctul în care Joyce a lăsat în urmă Irlanda, numai că am treizeci de ani mai mult. Și încă nu sunt Joyce, și țara mea n-a fost, nu e Irlanda. Nici nu va fi.

13 feb. Ce mi s-a-ntâmplat e lucrul cel mai simplu de pe lume. M-am lăsat încălecat de viață. Care, delicat și perseverent, cu o apăsare niciodată violentă, mi-a rupt în bucăți șira spinării. Asta se-ntâmplă doar când renunți la scutul puternic al iresponsabilității, când te maturizezi, când ești o ființă etică. Fiindcă asta înseamnă să fii matur: să auzi, din când în când, pocnetul de cristal zdrobit al câte unei vertebre, să te săgeteze durerea și să zâmbești știind că ființe mici

și neajutorate se hrănesc cu durerea ta. Ai putea fugi și ți-ai putea salva sufletul și valorile – dar stai mai departe sub talpa moale și grea care sparge un os pe săptămână. N-am mai scris și n-aș mai putea scrie, pentru că întreaga mea lume interioară susținută de coloanele scrisului meu, ale discuțiilor mele cu mine, s-a sfrijit și s-a lăsat, ca o structură prea expandată a unui aluat scos din cuptor. Spuma acelor pagini, miliardele de bule de aer intersectate și terciuite unele în altele a secat mizerabil, ca o cremă de ras mânjită pe etajeră și nu mai înseamnă acum decât cărți, vechi, tâmpite și uitate de toată lumea. Sunt blând-nefericit, ironic-disperat, e fundul lacului, mai jos nu se mai poate.

Apar la numeroase televiziuni, simbol vid și multiplicat la nesfârșit precum cutiile de supă Campbell. Nimeni, including me, nu mai știe măcar un vers sau un titlu dintre ale mele, dar sunt o „personalitate culturală". Pe care-o înfășoară-n pixeli. Plutesc în derivă, oricine face din mine orice. Cum nu mai știu cine sunt, ce pot și ce cred, zic da tuturor. Aș zice da și călăului, poate mai ales lui.

Citesc mai departe *Vineland*, tăioasă și înghețată. Sunt singur în biroul meu, în care-a sosit un nou locatar: o sofa oarecum freudiană, pe care, întins, încerc să mă ascult. Am băut și primul pahar de nes rece, care deodată m-a umplut de o iridiscență chimică. Ați avut dreptate, cuvântul-cheie este „amar". Acolo, în adâncul gâtlejului, în papilele din spatele limbii, sunt porțile, pe acolo se intră. Frumusețea este amară și lutul din covată e tot amar.

Ce mai simt cu adevărat? Ce-aș mai vrea cu adevărat să fac din viața mea? Nu mai sunt în stare să mi-o spun, deși o știu prea bine. Dar se-ntâmplă mereu același lucru: cineva substituie fraza „nu trebuie să știi" cu o alta: „e inutil să știi". De fapt, cu un fel de modulare continuă și universală: inutil, inutil, inutil..., care nu-nseamnă că lucrurile sunt

nefolositoare, ci că utilajul care estimează ce-i este util nu mai vrea să facă nici o estimare. *Eu* sunt inutil, nefuncțional, obosit peste orice măsură. *Eu* nu mai vreau să știu, de mine în primul rând.

Ani de zile n-am putut începe volumul unu din *Orbitor*. E același lucru acum. Un fel de paralizie „în mănușă", de natură isterică, și nu organică. E o conversie în organic a unor gânduri pe care nu pot, nu vreau să mi le mărturisesc. E o crampă a minții mele, la fel de mecanică precum o crampă a degetelor. Nu pot începe, nu pot iniția. Nu voi iniția până n-am să-mi reamintesc că sunt un inițiat. Și, mai ales, n-am să încep până n-o să-mi iasă din cap că ar trebui să spun tot romanul din prima frază, ca acei campioni la băut bere care-și trântesc în stomac, dintr-o bilă de sticlă de la capătul unui lung tub, vreo patru kile de lichid deodată. Uriașa complexitate pe care cartea o implică o simt la-nceput, deși ea va exista numai la sfârșit. E o eroare de logică de un tragism special, căci ea dă seamă de toată sterilitatea din lume. Steril ca un sterilet – self-portrait-ul meu actual.

Zile extrem de triste, de fapt tristețe-ntărită și formând obiecte, volume.

23 feb. Cureaua de transmisie mi-a prins mâneca și acum mă trage spre adâncul mașinii. În ultimele zile am cumpărat mobilă și am început chinuitoarele lucrări dentare. Am fost la două emisiuni TV. L-am jucat (prost) pe M.C. pe scena universului infinit și depresiv. Am aflat că sunt un om de succes, că „de la Eliade, Ionescu și Cioran...", că „probabil...", că „goethean"... Am aflat și că aș fi luat un mare premiu în Franța, că am volume în Canada... Se uită lumea pe stradă după mine, de la emisiunea Mihaelei Rădulescu încoace, și râd elevele de mine-n troleibuz: „Hei, *Orbitor aripa stângă*! Băi, *Orbitor aripa stângă*!" Țară nenorocită în care doar formele contează...

Și mai contează ceva, totuși. O carte adevărată. Am recitit în românește *Clopotul de sticlă* al Sylviei Plath și-am fost surprins de salingerianismul ei. Un salingerianism fără Salinger, înlocuit de inumanul unei priviri schizofrene. Câmpul vizual vid și infinit e accidentat doar de câteva obiecte, minuscule datorită efectului de îndepărtare, dar limpezi în incongruența stranietății lor. Holden își putea explica rațional reacția de respingere a maturizării, putea înțelege distanța dintre modelul ideal al lumii umane și mersul ei real. Ceilalți oameni nu erau monștri, ci ipocriți care, cunoscând binele, făceau răul. Fata din *Clopotul de sticlă* e însă atinsă de o vrajă rea, care nu deformează lumea ca entitate etică, ci însuși câmpul vizual al entității ne-umane care privește. În ciuda calmului glacial al povestirii și a precarității imaginarului ei, la sfârșit rămâi cu impresia că ai fost într-o lume străină, aridă, în care fluviul dopaminei (sau al cine știe cărui alt lichid sfințit ce curge între sinapse) a secat și umanul irigat de el s-a sfrijit până la forme embrionare, hidoase. Sub clopotul de sticlă ești „pasiv și împietrit ca un copil mort" – e fraza cea mai importantă a cărții. Cruzime inocentă, reificare a oamenilor, incapacitate de a înțelege că tu însuți ești altceva decât un lucru. Ce adânc înrudită e arta ieșită din atelierele schizofreniei! Aglaja Veteranyi și Sylvia Plath, poate Cristian Popescu, sigur Frida. Și acel Șișman, cred, pe care l-am cunoscut odată. Bizarerii, manierisme, mostre înghețate de muzeu interior.

Am citit azi aproape toată ziua, întrebându-mă cum o fi plăcerea interzisă a scrisului.

29 feb. Confuz, confuz de tot. Nu știu dacă exist sau nu exist, dacă sunt fericit sau nefericit. E duminică, soare puternic, imaginea de pe desktop ne arată pe noi doi la Roma, într-o zi vântoasă, ventilatorul computerului mârâie înfundat.

În rest e liniște și singurătate. Chiar nu știu dacă mai trăiesc. Îmi măsuram viața după cărțile la care lucram, acum mi-o măsor cu lingurița de cafea (și măcar de-aș auzi și eu sirenele-n larg). Nu mai lucrez la nimic și nu mai știu nimic. E un fel de viață care mi se-ntâmplă.

Să iau *Cercetările filozofice*, apărute-n fine în românește.

1 martie Caietul albastru, deosebit de grosolan, al *Orbitor* vol. 3, mă așteaptă, încă imaculat și fără vreun gând concupiscent, pe masă. Gânduri – care mai de care mai depravate – am eu însă cu el, dar... am îmbătrânit și nu mai pot, nu mai ia pistolul foc. Iar fericirea nu e nimic altceva decât, se știe, un pistol cald. Pistolul meu cald dintre pulpe, creierul meu cald, ziua asta caldă de mărțișor.

Cum sunt o țâră mai lucid ca de obicei, încerc să-mi palpez puțin situația, să merg la fața locului ca să constat cât de umflată e. Uite cum stau. Esențial e că n-am mai scris literatură – în afară de bucățele risipite și insignifiante – din septembrie 2001, adică de doi ani și cinci luni. În timpu-ăsta mi-am republicat diverse texte, am publicat și altele vechi, încât acest gap nu s-a observat, dimpotrivă, statusul meu literar – dar mai ales social – a crescut. În ultimul timp a crescut chiar dizgrațios, ca un hybris.

Nașterea lui Gabriel și lunile extenuante care-au urmat au complicat ecuația. De multe ori am fost la un pas de... habar n-am de ce, dar la un pas de sfârșit. Luni întregi n-am dormit, n-am citit și n-am scris, ceea ce m-a musulmanizat psihic, m-a diminuat moral. M-a livrat unui dezastru de care m-a despărțit un fir de păr. Abia de câteva săptămâni e mai bine: sunt degrevat de multe must-uri, băiatul e mult mai simplu de supravegheat și îngrijit, o femeie stă opt ore pe zi cu el. Am ieșit și dintr-o iarnă lungă și posacă. Prin urmare, condițiile externe – dacă nu-mi aduc aminte că încă trăiesc,

totuși, în România – încep să pară favorabile. Dar ce mai e în interiorul meu după agonia ultimelor luni? Și cât de mult – e întrebarea cea mai grea – mai cred în literatură? Și, înăuntrul acestei întrebări, ghemuită ca un făt oribil, încă una, și mai grea, mult mai grea: cât mai cred în *Orbitor*? Cum și de unde o să am forța să-l termin dacă nu mai simt că e un lucru important – nu pentru alții sau pentru imaginea mea, ci pentru Mircea, pentru cel care aluneca prin canalele pline de apă de sub vila din Floreasca? Dacă nu mă mai sprijină, de-o subțioară și de cealaltă, poezia și visele? N-o să pot scrie cartea asta dacă-o să simt (cum o simt de-atâtea ori) că vreau s-o termin doar ca să scap de o grijă și să mă pot apuca de altceva. N-am s-o pot începe, măcar, dacă n-o voi simți ca pe *Divina Commedia*, ca pe o minune pe cale de-nfăptuire. Nimeni n-a scris ceva bun vreodată dacă, începând, nu s-a simțit mai mare decât cei mari, dacă nu s-a văzut deodată ca o unealtă de zirconiu într-o mână de diamant etern și indestructibil. Dar azi nu mai pot gândi așa cu adevărat, fiindcă mă înfășoară vălul seducător al vieții. Sunt tare fericit, azi, cu băiețelul meu, cu noul meu sistem Sony care sună dumnezeiește – mai ales când cântă Leonard *In my Secret Life* –, cu ziua plină de soare care, iată, mi se dă, mi se așterne-n fața ochilor. Aș da azi cea mai nebunească pagină pe o ieșire-n oraș, de mână cu Ioana mea – tunsă acum scurt, înduioșător, ca Giulietta Massina sau Julie Andrews –, așa, fără nici o treabă... Sau pe o rătăcire printr-un supermagazin cu obiecte perfecte și seducătoare. Cât de falsă ar fi munca mea la *Orbitor*? Nu l-aș mai scrie, de fapt, niciodată și poate n-aș mai scrie nimic dacă, totuși, un fel de infra-voce nu mi-ar spune clipă de clipă ceea ce, de fapt, știu mai bine decât oricine (o știu corpul meu și vârtejul complicat al spațiului, timpului și-ntâmplării care sunt), că scrisul e viața mea și că nu pot pretinde că exist dacă nu scriu, oricât de paradisiacă ar fi uneori iluzia cea mare.

Socialmente și... și... finanțiar sunt mai bine văzând cu ochii. Ne-am aranjat casa și ne gândim la o căsuță de vacanță. Scriu articole glamoroase pentru *Elle* și foarte dure pentru *Jurnalul național*. Am (cam) încheiat și povestioara cu Ileana, bineînțeles într-o primă formă prescurtată, pe care-am dat-o la *Lettre*. La facultate lucrurile merg de asemenea bine, sunt deja conferențiar și țin un curs serios de literatură de după – al doilea – război. Am putut să mă ocup puțin și de mine, trec prin infern reparându-mi dantura, dar, măcar, în vreo zece zile voi avea un „surâs de cadavru galvanizat", ca tipa din Arghezi (sper că arta dinților falși a mai progresat totuși de-atunci). Ficsionomia mi s-a abătut puțin către-ntomnare, când mă privesc în vitrine văd silueta și mersul tatălui meu, iar în oglinda din hol fața mea a trecut hotărât, în ciuda pletelor și-a ochilor fără vârstă, de linia micrometrică a celor 40 de ani. În interior am rămas totuși ciudat de fraged. Căci dacă spun că social sunt pe o treaptă mai sus, ar trebui să zic din aceeași suflare că n-am avansat asemenea „fiilor faptei", a tipilor care, la o adică, pot guverna (de la o familie la o fabrică sau o țară), ci ca un șaman din Siberia care se cațără pe scara lui grosolană închipuindu-și – și consătenii lui cred și ei – că urcă din cer în cer de stele, din ce în ce mai sus... Tot urcând eu așa, am ajuns sau sunt pe cale să ajung în locu-ăla paradoxal care-i atât de sus, încât nu-l mai vede (și nu mai interesează pe) nimeni. Deja practic nu se mai scrie despre cărțile mele, fiindcă, probabil, nu mai e nimic de zis: desenat, verificat, notat.

Am acum timp să citesc și e cel mai mare, inestimabil, de fapt, câștig. E drept, nu prea mai citesc ca un entuziast, ci mai curând ca un căutător de noduri și semne în papură. Cum a venit însă instalatorul, mă opresc acilea.

Addenda: când o să mai merg la librăria *Cărturești*, o să mă așez pe scaunul lui Cărtărescu ca să mă simt, o clipă, Cărtărescu.

7 martie Lună plină, literalmente orbitoare, pe cerul vopsit neglijent. Nu știu de ce arde atât de fantastic peste viața mea făcută țăndări. M-am gândit azi din nou cum aș putea să termin. Striațiile de nefericire din ultimii ani s-au îndesit și-acum ele sunt masa densă a vieții mele, străbătută de striații – tot mai rare și mai subțiri – de liniște și de seară. Ioana l-a luat pe cel mic și-am fost toți trei în dormitorul întunecat, privind toți trei cu aviditate luna. „Luna, Gabriel, luna!"

El a-mplinit un an și bucuria mea de-a-l avea (de-a mă ține lângă inimă pe mine însumi la vârsta de un an) n-are nici un punct de legătură cu continua mea nefericire. De fapt, viața mea fericită parazitează ca un mucegai pe noaptea compactă a nefericirii mele. Îi iubesc pe Ioana, pe Ionuța și pe Gabriel, îi iubesc mult și cu duioșie. Și totuși viața mea adâncă e abandonată, risipită. Gabriel e acum înăltuț și masiv, cu ochi foarte atenți, cu cea mai frumoasă guriță imaginabilă. Părul i s-a cârlionțat pe ceafă și, în față, i-a ajuns, castaniu întunecat, până la sprâncene. Merge singur prin toată casa, bătând parcă nituri cu piciorușele și ținându-și brațele ridicate pentru echilibru. Vorbește mult, înșelător coerent – ritmul și sonoritățile se apropie ciudat, uneori, de limba normală, ca și când s-ar organiza treptat și pe scară mare, nu cuvânt cu cuvânt. Pare inteligent și bun, n-are nimic din rânjetele de fericire ale multor congeneri, nu pare extaziat nici măcar când se dă în leagăn sau pe tobogan. Spune „mama" limpede și mai discutabil „tata" sau alte vocabule. Prima lui întâlnire cu luna a fost neatentă (din partea lui) și tristă (din partea lunii).

N-am numai viața făcută praf, ci și nopțile, pustii acum „ca niște stepe". Și zilele, goale ca niște cutii de plastic goale. Și cărțile pe care le mai citesc sunt tot așa, cutii de plastic albastru transparent, cu capac alb mat, în care se țin mezeluri și brânză. Dar în care deocamdată e doar un aer veșted. Totuși, minunatele „șuete" ale lui Borges din *Cărțile și noaptea*,

tonul lui trist, sceptic și atât de adevărat. Toată dimineața de azi mi-a părut rău că n-am locuit vreodată în sudul Buenos Airesului, că nu sunt un porteño.

Insomnii prelungite. Nici un fel de știri de nicăieri (în afară de una proastă, care era de așteptat). Enorme cheltuieli. Frică aproape isterică de viitor.

„Simplul fapt că ești paranoic nu-nseamnă că ceilalți nu conspiră să-ți facă felul."

Era să uit: de pe tăviță, Gabriel (care, adormind oportun, a scăpat cu moțul netăiat) a ales, în ordine, inelul, stiloul și fata (întruchipată de o păpușă), ceea ce, vorba celor din *Al cincilea element*, e pur și simplu PERFECT.

Mai demult, un vis: mergeam pe mare, noaptea, pe podul de aur imprimat de razele lunii în valuri. Mă-ndreptam spre o insulă, care era chiar Malta, ombilicul. Deși era noapte, toate culorile insulei străluceau ca la amiază: creste muntoase înțesate de flori.

12 martie Am început *Orbitor 3*. Intru tot prin Bucureștiul oniric și regresiv. Știu ce-am de făcut, și un pahar mare de nes mi-a spus chiar mai mult. Nu mă descurc fără drog și singurătate. Merg mai departe după o pauză de doi ani și jumătate!

Azi-noapte, un drum printre sloiurile Antarcticii reluat din alt vis și apoi Italia, numai iarbă și marmură, pe care-o arăt cu mândrie („e cea mai fantastică țară din lume!") fostei mele soacre. Iar spre dimineață, un coșmar trist: Ioana se-ntoarce la fostul ei soț și-mi lasă actul de divorț pe masă. O discuție cu ea, cu o groaznică apăsare-n inimă: dacă pleci, să nu te mai întorci. Multă, multă suferință.

31 martie Vremuri triste pentru jurnal. Trei săptămâni de tăcere, și nu doar de o pauză de scris, ci de tăcere psihică, așa cum ai spune „cecitate psihică". Am trăit într-un mediu

în care nu aș fi crezut să supraviețuiesc. Am respirat apă. Am uitat tot, cu mult mai definitiv decât dacă totul (viața mea fantastică, arta mea de a sculpta în pagina albă) s-ar fi șters din memorie: am uitat de parcă memoria mea s-ar fi transformat într-un alt organ al unei alte ființe din alt univers. Am ieșit complet, cu apa șiroind pe mine, din literatură, și-acum mă scutur ca un câine, împrăștiind stropi aleatorii. Nu mai sunt în literatură. Am sfârșit și eu unde sfârșesc toți. Îmi țiuie și mie urechile acum de pustietate, de mesaj întrerupt. Am ieșit din legendă. Sunt un organism ce se deplasează printr-un mediu. *Orbitor 3* a rămas acolo unde l-am lăsat cu trei săptămâni în urmă: în inutil și paragină. Am scris articole, am umblat pe ici și pe colo jucându-mi stângaci rolul și spunând lucruri în care nu mai cred de mult, am fost prins și-nfășurat strâns în Maya, înfășurat de niște picioare multiarticulate, în mișcare precisă și rapidă. N-am mai citit aproape nimic și practic n-am mai avut mentație – în afară de calde și umede pliuri emoționale nopțile, înainte de somn, ca și de vise alergând cu o mie de picioare, oriunde. Ieri, spre zori, mișcam iarăși obiecte doar privindu-le concentrat.

Am fost la Brașov, mi-am renovat dantura, am fost foarte aproape să ne luăm mașină, adică am sărit de pe o bucățică de viață explodată cu-ncetinitorul pe alta. Am pălăvrăgit și ne-am îngrijit copilul. Am făcut planuri pentru o casă de vacanță și pentru balcoane cu termopan. Am trăit ca o familie de merceologi cumsecade. M-am degradat, intru-n pământ de rușine.

Rafale de nefericire pură, izbindu-mă de pereți.

M-am mai gândit la Brusli, i-am mai sucit povestea pe-o parte și alta, dar n-am ajuns la nimic. Aș vrea mult să mai pot scrie, orice, chiar și etichete de borcane cu muștar. Dar sunt afară și nu mai găsesc, pe zidul neted, nici o intrare.

23 aprilie Primăvara pierdută. Sunt pe muchia muchiei. Am să înduplec zeii cu ofranda mea de o mie de euro pe lună? Nu știu, dar o aduc la altar.

Câte ceva din Cortázar. Wittgenstein, fără tragere de inimă și fără înțelegere. Oceane de timp pierdut cu... te miri ce și alte plăceri mărunte. Valorile mele sunt acum șifonate bine.

Mai voiam să notez ceva din Wittgenstein (care chiar m-a dezamăgit, din punctul meu de vedere strict literar), un fragment în care seamănă izbitor cu Kafka din aforisme, dar, căutând pasajul, am fost iar dezamăgit. Nu cumpăr investigațiile, deși e ceva, acolo, în ele, legat cu milioane de noduri. Le dezlegi unul după altul, căutând în spatele lor cutia cu darul cel prețios, dar Wittgenstein ți-a dăruit doar nodurile. Nu e sub ele nici o cutie. E un cadou împletit din sfori înnodate.

Sunt, totuși, atât de fericit când scriu! Chiar și rândurile-astea fără importanță. Dar nu ca o femeie care găsește plăcere în notarea măruntișurilor delicate sau simpatice, nu în ce scriu găsesc bucurie, ci în faptul scrisului, în inscripționarea pielii albe de sub mâna mea. În tatuarea acestei țâțe femeiesc-prea-femeiești.

Am fost în Polonia, pe drumuri lungi, într-o ciudată anonimitate. Nu ne știa și nu voia să ne știe nimeni. Catedrale baroce italiene și autostrăzi nemțești. Vechi bătălii și sarcofage în cripte adânci. Icoane făcătoare de minuni, sticle de votcă prin care plutește un pai. Mese sardanapalice, magnolii înflorite. Poland. *Cracow*. Cea mai largă piață medievală din Europa (200/200). Solidarnosci. Fețe late, mustăcioase. Blonde fără sex-appeal. Ce altceva? Ce altceva? Michnik: obraz aspru, roșu, gângăveală strategică. Auschwitz – filmez o după-amiază liniștită. Poarta cu ARBEIT MACHT FREI e mult mai scundă decât o crezusem, o biată lozincă de ranch sau de SMT. Tâmpiții de nemți. La ce-au folosit toate infernurile înghesuite la un loc? Oamenii suferă destul și-așa. Ce

Dumnezeu făcea un imperiu plin de mausere și violoncele cu pămătufurile alea de bărbierit? Cu pantofii-ăia presați? Câte pături puteau face din păr omenesc? Trebuie să fii tare idiot să aduni ochelarii evreilor și să le faci poze când îi sortezi pe rampă: tu la dreapta, tu la stânga... Personal, nu oroarea m-a copleșit, ci disprețul: ce shit fără sens, ce nenorociți mărunți s-au oploșit în umbra omului wagnerian... De fapt, poporul german (asistat și de altele) a furnizat mijloace de omor în masă unor inși care nu s-ar fi ridicat altfel mai sus de „justițiarii" ce omoară prostituate, după ce-au grijă să le și violeze, ca petrecerea să fie mai veselă. Am văzut fotografiile, am văzut și cuptoarele. Și cutiile cu Zyclon B. Vilele polonezilor veneau până-n gard, vecine cu lagărul. O nemulțumire: n-am reușit să vedem *Femeia cu hermina* a lui Da Vinci la Cracovia. O revelație: cina de la „Klezmer Hois": macramé-uri pe mese, vechi bufete cu sticlărie, perdele „de perdea", cu ața groasă și ochiuri mari, pereți cârmâzii, o matroană cântând la vioară, mâncăruri „jidovești", cum îmi spune cineva – totul ca într-o nuvelă, ca-ntr-o altă viață în care aș fi fost un galițian perciunat, fericit și usturoiat ca naiba. Îmi plac femeile lor, mâncarea lor, muzica lor. Nu că-mi plac, dar îmi spun ceva, îmi spun mult. Am avut cu adevărat o (stră)bunică evreică, așa cum a „inferat" tata într-o după-masă cherchelită? Și-apoi ieșind, noaptea, în cartierul evreiesc, sub stele ca-n Schulz, privind casele lor cu firme ciudate, gărdulețele de fier în formă de menorah, copacii foarte bătrâni, militarii în negru, de pază, cu ciudate pistoale-mitralieră la gât...

Am inima împietrită. În fiecare zi îmi spun că nu merit să mai trăiesc.

24 apr. Binențeles, nu timpul îmi lipsește, ci mai ales singurătatea. Dar să spui că-ți lipsește singurătatea, ca scriitor, e de parc-ai spune că nu poți exista cu adevărat, pentru că

n-a apărut încă noțiunea de spațiu. Singurătatea nu e o condiție pentru scris, e scrisul însuși. Când nu ești singur nu scrii, poți fi fericit sau nefericit, dar nu poți fi scriitor.

Sunt neras de câteva zile. Mă-nvârt și nu-mi găsesc locul. Nu sunt lăsat să scriu. Nu mă lasă mintea mea ajunsă zdrențe, nici viața mea în zdrențe de mătase, de țigan de operetă. Am ieșit din tiparele mele, ultimii doi ani m-au distrus ca scriitor. Dar să nu mă mai plâng.

Citesc câte puțin din Cortázar. Povestiri foarte frumoase, ca niște torturi ornamentate cu spirale de zahăr. Uneori insule de adevăr pur între volute prea artiste. Azi e ciudat să scrii așa. Atât de impersonal. Ești ca bijutierul care își izolează diadema de lumea înconjurătoare, plină de turiști și zgomote de motocicletă. Uimitoare concentrări de frumusețe, dar gadgeturi în cele din urmă. Scrisul meu însă a plecat din el, din *Sfârșitul jocului*, și asta nu se poate uita.

Pe masa mea, claie peste grămadă, cărți, discuri, bani, decupaje din ziare, chitanțe, cutii de bomboane (din Polonia), statuete, toate-n umbra boantă a monitorului de computer. Afară cineva bate covoarele, scoțând praf auriu în primăvara mult mai aurie. Dincolo chirăie și plânge cel mic, holbându-se pe „Atomic". Neras și trist, cu ochelarii pe nas, ca un Günther Grass slab, îmi înghit rușinea și-ncerc să merg mai departe, rănit adânc de viață. Uneori mă gândesc ce minunat ar fi fost să nu fi scris literatură, să fi rămas un profesor de școală generală în așteptarea pensiei. Dar singur, singur ca un câine, ca un vagabond care pute a vărsătură.

28 apr. Vară tot mai evidentă, singurătate tot mai acută – nimeni, chiar nimeni n-a rămas în jurul nostru –, zile pierdute fără să știi cum, risipite ca nisipul printre degete. Scriu cu un fel de cerneală ce se scurge pe lângă bila de iridiu așa de ușor, că mă-ntind cât sunt de lung, pur și simplu, pe

hârtie, rapid și nervos de parcă tot ce scriu n-ar fi decât o singură semnătură întinsă la nesfârșit. Hei, dacă m-ar întreba cineva cum mă cheamă, aș putea spune: citiți-mi numele, de la primele lui litere din prima mea carte până la asta, după care pun acum punct.

Scriu mult, în disperare, în caietul cu coperți de plastic albastre-moi. Dar, în lipsa oricărui strop de inspirație, a oricărui ajutor de dincolo de pielea și corneele mele, nu fac decât să repet, literal aproape, pagini și imagini de altădată, acum veștede și fără forță. Rescriu, de fapt, păstos, lenevos, melodramatic, fără proprietatea și tăișul cuvintelor, *Orbitor*. Nu pot scrie altfel. Imaginația mi-a scăzut până la segmentele roșii, nu pot vedea nimic, iar ce-mi amintesc sau visez nu pot descrie. N-am început cartea, ci înnegresc doar desenând bâzdâgănii, o foaie, ca Balzac înainte să se apuce de scris, doar că la mine asta rămâne totul, cu asta mă laud. „Marele scriitor Mircea Cărtărescu“ – cum titrau azi în *Ziua* bietul meu interviu – nici măcar nu mai fumegă. Lava a-mpietrit în straturi subțiri și terne.

Am însă ceva mai mult timp liber și-am să-ncerc din nou să forțez. Risc să rup niște dinți de roată sau niște pinioane în mecanism, dar atâta pagubă. Oricum nu fac doi bani dacă nu scriu.

Fulgurații de scene și obiecte care nu pot sublima în cuvinte. Temperatura cuptorului a scăzut și conținutul e sleit acum ca o mâncare de vinete și bame după care nu poți decât voma. Nu mai e nimic în mine, am ajuns la osul gol al țestei. Cuțitul os.

Nu știu precis când, dar de curând, în orice caz, într-una dintre lunile astea de nesfârșită oboseală psihică, am ieșit din vechea mea viață. Nu mai sunt, pur și simplu, cel de-acum un an-doi, autorul care trăia pasionat în lumea literară, lupta pentru preeminență, făcea crize peste crize de orgoliu, se

angaja într-o dispută sau alta. Nu mai e lumea mea. Nu mai vreau, de fapt, să cresc, nu-mi mai spun nimic elogiile și injuriile, nu mai citesc aproape deloc, nu-mi prea pasă că nu mai scriu. Să privesc realitatea în față: m-am trezit din literatură ca dintr-un vis care-a durat treizeci de ani. E ca și când m-aș fi-nălțat deasupra unei lumi de arteziene, grădini și palate atât de sus, încât din toate nu mai pot vedea decât pete gălbui și cafenii, inexpresive, lipsite de importanță. Nu mai exist ca scriitor, fără să exist, cât de cât, în vreun alt fel. M-am întors (căzând brusc și stupefiant) la flanarea inconștientă prin lume de la șaisprezece ani, când nu vrei să scrii ceva, ci să fi scris deja și toți să te privească admirativ. Visul s-a sfârșit, oricât mai zac în pat ca să mai prind din el o imagine sau două. M.C. e mort, s-a dus...

30 apr. Fericire și lejeritate de vară, culorile deodată mult mai violente, contrastele-ntre ele mai mari... Mergem de mână la cumpărături, îl cărăm pe cel mic dintr-un loc într-altul, ne minunăm de cefița lui de tânăr războinic cu cârlionții mergând în amonte. Aș vrea să fiu la Roma, să străbat Italia de la o biserică la alta, de la o fântână la alta... Aș vrea ca viața mea să fie sculptată expresiv în piatră lucioasă și muiată de apele care trec. Aș vrea să mă reculeg, să fiu o vreme un atlas pe-un vechi monument de marmură străvezie, să susțin arcul unei porți sau colțul greu al unui fronton. Să fie-n amurg, profilul meu să fie negru ca smoala pe ape trandafirii...

Dacă voi scrie vreodată *Theodoros*, corăbiile vor avea acolo pânze de sidef trandafiriu (reminiscență din Arnold? așa erau „the days that are no more"!).

Să-nțeleg precis ce se petrece. Sunt acum un pitic față de ce-am fost. Să nu pun pe umerii lui cocoșați mai mult decât poate duce. N-am să fac decât să-i rup coloana vertebrală, să-l amestec cu țărâna.

Niciodată n-am fost mai departe de lume. Zgomotul ei nu mai e nici măcar vuietul subliminal din receptorul arpentorului K. E liniște, o liniște însorită, de poiană-ntr-o pădure necălcată de picior de om. O liniște pe care n-o aude nimeni.

Un puști, pe internet: „Nu pot să cred ce spun unii, că M.C. e un satanist care distruge mințile copiilor" ...

2 mai Mă rog în fiecare noapte, înainte de a adormi, și când mă trezesc în patul meu, în camera mea întunecată, într-o stare de tristețe fără limite. Mă simt ultimul om, poate ultimul posibil. Sunt atât de gol și de fără nădejde, încât nici măcar nu știu cui mă rog, sau de ce. Am eșuat, n-am înțeles și n-am învățat nimic, iar acum sunt stors și curg printre degete în pumnul propriului meu timp. E de necrezut, nu mă pot obișnui cu prostrația asta a minții mele: sunt aproape un idiot, inclusiv moral: în cele mai obișnuite discuții, la o terasă, nu-mi mai aduc aminte numele cele mai uzuale și cuvintele de vocabular activ. Uit frazele înainte de a le formula bine. Sunt ca un cardiac sau un bolnav de rinichi: văd cum totul se ruinează și nu pot face nimic, căci acum și organul care „mă" conține și pe care-l confund uneori cu mine însumi (creierul meu care conține mintea mea care mă conține) se arată la fel cu celelalte: centrifug, independent, inervat de o putere străină. Mintea mi-e flască acum nu altfel decât un picior paralizat. S-a-ntrerupt ceva între ea și mine, sau s-a distrus o porțiune din eul meu, cea care o controla. Voința, credința mea, poate.

Și totuși, automat, cu sinceritatea organică a actului reflex, cum mă-ntind în pat și-nchid ochii, încep să mă rog, pentru iertarea greșelilor mele, și-n primul rând pentru marea greșeală care sunt. Pentru că sunt gol, pustiu, în bătaia tuturor vânturilor. Faptul că mă rog mă umple de mirare, căci e cu totul în afara mea, de parcă deodată o mână mi s-ar ridica

la o comandă străină. Și e o mare mângâiere care mi se aduce, nemeritat, în fiecare noapte, înainte să cad în somn.

Manuscrisul găsit într-un buzunar, povestirea titulară a lui Cortázar din culegerea pe care-o tot citesc. Fiecare povestire a lui pe care n-o știu mă surprinde și mă-ncântă. Aici e jungla flexibilă, de fire roșii și galbene și de nume atât de cunoscute de pe harta metroului parizian. Și e traseul interior, maniacal, autosuficient, al marilor obsedați. Și-al nostru-al tuturor care n-o vrem pe Marie-Claire în carne și oase, ci urmărirea ei, vânarea ei imposibilă. Vrem reflexia ei în geamul metroului, și n-avem ce face cu ființa ei de omenesc, carne și rubedenii. Sexul e-n creier, unde fericirea stă-n fantasmatic și-n veșnica foame, insațiabila foame psihică. Rareori psihologia sexuală a bărbatului s-a eviscerat atât de intens și de trist. Când îl citesc pe Cortázar (din care totuși unele texte îmi sunt opace) simt că n-am ieșit chiar cu totul din literatură, că încă văd acel oraș îndepărtat și alb ce stă singur la capătul razei. E ca și când, privind o scenă de carnagiu la televizor, un strop de sânge mi-ar sări pe față.

5 mai În prelungirea paginii despre rugăciune. Am avut o serie de vise azi-noapte, din care mi-a rămas unul singur. Eram foarte sus deasupra pământului, pe terasa unei clădiri zvelte și extrem de-nalte. Am mai fost la acea înălțime în ultimele săptămâni, în vise aproape identice. Dar până la un punct. Căci acum n-am rămas alături de ceilalți din grup, ci m-am agățat de cârligul unei macarale de pe terasă, și deodată m-am pomenit rotit cu putere, într-un arc amplu peste spațiul gol. Sub picioarele mele, pământul se vedea nu ca de la-nălțimea unei clădiri, fie ea și un zgârie-nori, ci ca din avion, sau așa cum îl vede un parașutist: un puzzle de culori sclipind prin grosimea albăstruie a aerului. Simțeam puternic vertijul fiecărei mișcări, curbele acelea ample și nebunești,

ca și frica intensă de a fi suspendat în gol. Am privit în sus, știind că evit astfel, măcar în parte, greața și leșinul balansului, dar efectele fiziologice, accelerația simțită-n canalele semicirculare erau la fel de intense, de „reale“. Dar, uitându-mă spre brațul macaralei, am văzut, cu senzația resemnată că deja știusem că așa va fi, că nu mă țineam direct de cârlig, ci de o curea de piele legată de el, și care se subția văzând cu ochii din cauza tensiunii enorme. „O să cedeze“, mi-am zis, și-n clipa aceea cureaua s-a rupt și-am început să cad cu viteză fantastică spre spoturile verzi și galbene, curbate, de sub mine. Știam că nimic nu mă mai poate salva, că e sfârșitul. Aveam să mă zdrobesc, să mă spulber os cu os. Și-atunci, în loc să urlu de groază sau să fac infarct, cum bănuiesc că se întâmplă, am simțit cum mă liniștesc. „Doamne, îmi încredințez sufletul în mâinile Tale“, mi-am zis, și-apoi mi-am făcut cruce. Am așteptat apoi deznodământul, dar m-am trezit înainte să ating pământul și să-l mânjesc de sânge. „Slavă Domnului“, mi-am zis, confuz, în patul meu, în camera mea întunecată. Am fost foarte surprins de acest vis. Înseamnă că e ceva deja interiorizat, deja adânc în mine. Că mai e o speranță.

16 mai Un drum la Torino, de pe-acum îndepărtat, cum pare să se fi depărtat totul. Oraș întins, galben-pal, sub Alpii pătați de zăpadă, clădiri pătrate cu galerii nesfârșite, în perspective à la Chirico, porticuri prin care umbli disecat de lame de umbră și de galben la fel de semilunare și de tăioase. Domul unde iradiază, subteran, La Sindone (în locul lui, în incinta-înghețată, o mizerabilă copie de carton). Biserici baroce, zugrăvite – chiar ăsta-i cuvântul – alb, statui sublim-ridicole de cai și muze, cu câte-un principe de Savoia, coclit, în vârf. Muzeul de Artă Egipteană, L'Egizio, cred, mare și mohorâtă cazarmă de cărămidă. Înăuntru, zei de bazalt și oameni de ceapă. Și o pitică uluitoare, cu față de cauciuc natural, cenușiu,

fața (dar mult mai tristă și mai saturniană) lui E.T., șchiopătând ca un automat, vorbind ca un automat, imposibil și totuși urgent de descris, căci a fost în centrul visului meu din noaptea următoare, când venea după mine și o tăiam pe față, îi scoteam ochii, o culcam la pământ, și iar se ridica și venea după mine.

24 mai Sunt obosit și uzat (no need to ask the reason why). În câteva luni am fost prins fără scăpare în dinții de oțel. Nu mai e nimic de spus, nici loc de întors. Am dus o viață frenetică și fără sens: ore de umblat prin magazine de materiale de construcții și de unelte, casa transformată în șantier, ore la dentist, articole tot mai fără chef și nerv, cumpărat mașină – Suzuki Wagon R+, un nume frumos, recunosc, aproape pe măsura nobilului ei cenușiu-metalizat – și-apoi nopți nedormite-ncercând să-mi reamintesc mișcările și comenzile ca pe un cod secret ce mi-a fost ras din minte (ambreiaj, marșarier, accelerație), apoi celelalte: prezentări de suedeji, între care pe Șvedul numărul 1, Tranströmer, tradus în mii de limbi, pe Șveda care dă premiul cu pricina și pe româno-șveda noastră cu cartea ei din gaze luminoase, plină de păsări fluide, întâlniri cu elevi de liceu în care te prefaci că încă ești eroul lor, M.C., proiecte de emisiuni TV, tot tacâmul. Și iar, și iar, fără sfârșit. Pe încă un plan, înghesuita noastră viață de familie, cu Gabriel (micul gigant, cum suna reclama la Matiz), plimbându-și cârlionții de la ceafă printre picioarele noastre, cu Ioana (seri de dragoste alternând cu seri de răbufniri nervoase – e prea mult, nu mai putem) și cu bona și cu încă 6-7 muncitori învârtindu-se și murdărind totul – asta e viața mea de acum. Nici o carte, nici un gând la scris, nici o amintire. Dacă e weekend, articolul pentru *J.N.* Apoi cel pentru *B.N.* Apoi cel pentru *Elle*. Apoi anchete și interviuri. Noaptea visez că găsesc

bani, tot mai multe monezi, până ajung la o groapă plină cu monezi și ceasuri de mână, iar asta înseamnă lacrimi. Și mai e un plan, al cursurilor și examenelor, cu sute de lucrări de corectat. Și mai e unul: cel financiar, cu impozite și calcule și plăți care-mi necrozează creierul, și mai e unul, al cumpărăturilor săptămânale și cotidiene. Așa se desfășoară, lunile astea, viața marelui romancier mistic, explorator al „continentului M.C.“, cum scriam odată. Viață de broker, de rocker, de docker. Mă mănâncă deja pielea groasă de rinocer care, treptat, mă acoperă. O să-mi crească și pe ochi, și pe nări, și peste gură, și peste găurile rușinoase, până o să rămân o sferă gri-Suzuki de piele de rinocer.

5 iun. Singur și teribil, teribil de nefericit. După un drum într-o mică țară verde și vălurită, iată-mă din nou în nebunia și pustiul vieții mele. Fiecare minut îmi este furat, de fapt mi-l fur singur, mă strâng singur de gât cu putere și înverșunare. Trebuie să urmeze o plecare, trebuie să găsesc o insulă în care să pot scrie, o insulă de carne, oase și tendoane, insula M.C. Mi-e atât de frică de viitor, încât mă trezesc noaptea țipând sau plângând în hohote. Îmi lipsesc caietele mele, orele mele, cărțile mele și cei care le citesc. Mi-e dor, dor de ele toate, mi-e insuportabil de dor de mine. Am dat interviuri sumbre și descreierate, am vorbit în bucăți de discurs mai vechi, mi-am purtat și prin Bulgaria marioneta pe care scrie M.C. E insuportabil să nu mai exist, mă frige ca o plită încinsă. Nu mai am vreme să citesc și să scriu, am căzut în mâinile cuiva care mă chinuie ca un copil rău. Azi iar trebuie să scriu un articol, iar trebuie să mă gândesc la orice-n afară de gânduri, gânduri adevărate. Nu mai știu să gândesc gânduri, acum doar calculez calcule și vorbesc vorbe.

De 1 iunie, la Târgul de carte din Sofia, mi-a fost adus un mare tort, pe care era desenat un fluture cu o singură aripă...

Asta mi-a adus lacrimi în ochi și mi-a amintit de ura, dușmănia, invidia care mă însoțesc în propria mea țară. Mi-a adus aminte că țara mea, acum, e întreaga lume în afară de România. Stau acum mult în străinătate și-mi mănânc, aici, în București, pâinea amară a exilului.

12 iun. Născuți morți (de fapt, *Copii morți*) de Martin Amis, un roman punk dintre cele care te agresează sadic, ca un tip gen Hell's Angels care intră-n closetul public peste tine și te bate măr just for the hell of it. Sigur, vei purta multă vreme cicatrice și echimoze, dar tot ce vei învăța va fi să eviți întâlniri de felu-ăsta. Autor nu fără calități, jubilând în miezul porcăriei universale, hrănindu-se cu ea și făcându-ți și ție un sandvici. Apoi, *Barbă albastră*, din nou, de Vonnegut, destul de palidă după cea dintâi (căci ăsta e de fapt efectul cel mai pervers al cărților violente: le face pe cele artiste să pară fade, deși e tocmai invers. Bere după vin e-un chin); cumva, cărțile lui K.V. jr. sunt prea frumoase, prea perfecte, prea diferite între ele, ceea ce te duce cu gândul la un designer minunat, exact din cei care pe mine nu mă interesează. Fiecare roman al lui îmi dă câteva ore de mare plăcere, ca o prostituată de lux. Asta nu înseamnă că mi-o voi aduce aminte a doua zi, căci sunt multe de felul ei. Cărți cu care te culci, nu de care te-ndrăgostești.

Mi-e limpede acum că voi face un an de sacrificiu. Tot ce sper e să mă pot opri, cândva, la anul pe vremea asta și să las totul baltă și să mă apuc de scris, fiindcă, de obicei, mecanismul îți prinde-ntâi degetul, apoi mâna-ntreagă... Sper că nu-mi va prinde și mintea, deși am senzația uneori că de-acolo am fost înșfăcat mai întâi. De ce fac tot ce fac acum?

De ce mascarada asta cu geamuri termopan și mașini Suzuki, pe care nici nu știu să le conduc? Îmi folosesc ele cu adevărat la ceva? Răspunsul, atât cât îl înțeleg eu, ar fi

cam de genul: „am încercat să scriu, dar ceva m-a părăsit și n-am regăsit drumul. Cum să stau degeaba e chinuitor din cauza remușcărilor și suferinței de a nu lucra, măcar m-am gândit să fac ceva util, măcar într-o direcție, măcar pentru un timp." Așa că, de fapt, e invers față de opinia comună (și chiar a autorilor) despre ratare: nu te oprești din scris pentru că nu mai ai timp să scrii, ci mai degrabă îți ocupi timpul cu prostii pentru că nu mai poți scrie. E la fel și cu alcoolismul: de obicei, autorii se-apucă de băut când nu mai pot scrie, din disperare și voință suicidară. Se-ntâmplă că ei devin cu adevărat cunoscuți după ce s-au oprit de mult din scrisul creativ, așa că publicu-i identifică, greșit, ca mari autori bețivi. Când, de fapt, sunt foști autori, mari bețivi.

Ieri am luat o oră de condus mașina. Cred că nu m-am descurcat rău. După jumătate de oră îmi amintisem bazele, dacă nu ale circulației, oricum ale manevrării mașinii. După o oră am decis că instructorul e prea mitocan și-am coborât din mașină, hotărât să caut altul. Nu vreau să repet umilința tâmpită de acum 12 ani.

Tot ce-mi doresc e un sfert de veac de singurătate.

Suntem mari prieteni, Gabriel și cu mine. Acum, poate fi modelul oricărui renascentist, pentru orice cherubin, pictat, sculptat sau cântat. Arcadele ochilor le are codate spre tâmple ca ale Giocondei. Gurița e cărnoasă și pur și simplu cu colțurile întărite cu tuș negru, gură de fetiță, mereu deschisă și fragedă. Ochișorii îi strălucesc mai puternic decât oricare îi știu cu pân-acum. Nu mai vorbesc de păr, întunecat, dar cu inele de aur. Nu e de pe lumea asta. Cărnița brațelor și picioarelor e străvezie. Obrazul și gușa sunt tari, curbe ca un sân dulce de femeie. E singurul copil care gâlgâie ca un porumbel, un fel de mică gargară, de câte ori vrea sau îl nemulțumește ceva. E puternic și curios, un mic David ieșit cu iezii la păscut prima oară. Spune „mama", „tata" și „apa"

știind la ce se referă vorbele astea. Desface și strică orice lucru pe care poate pune mâna. Pentru el merită să sacrific acest an. Poate că pentru el o fac, mai curând decât din cauza lui.

Voi citi, căftănindu-mă matein, *Confesiunile* Sf. Augustin, în franceză, și nu în latină, din păcate. Voluptatea de a-i citi pe cei vechi și adevărați. Cu cât mai vechi, cu atât mai adevărați. Și mai moderni, căci Chirico, un reacționar, credea că se-ntoarce la maeștri și prin asta a inventat o halcă mare din arta viitorului.

Am întâlnit oameni care iubesc volumul II din *Orbitor*, și asta-mi dă o mare încredere și o mare dorință de a duce mai departe cartea asta părăsită și dragă. Acum ea e o mare ruină-n amurg. De fapt, e o construcție făcută să fie una cu amurgul. Dar *Orbitor* e o carte de-o viață. E stupid să te grăbești să o-nchei, pe ploaie și cu materiale proaste.

30 iunie Aceeași vară adâncă, aceeași disperare placidă, senină aproape. N-am reușit să citesc nimic din Augustin. Mi s-au mai întâmplat întâmplări întâmplătoare din viața cea viețuită (cât despre cea visată...). Am umblat mult și inutil, zile-n șir pierdute la München prin piețe carnavalești și magazine care deodată mi s-au părut sărace în abundența lor, apoi zile, săptămâni pierdute-ntr-un București torid, străveziu până la destrămare. Înmatricularea mașinii, carnetul de șofer preschimbat, atâtea și-atâtea drumuri, atâtea cozi, atâtea locuri provizorii, fără realitate... De ce fac toate astea? Ce caut printre roțile astea dințate?

Am citit doar în avion și-n aeroporturi. Trei mici romane de Dostoievski, *Jucătorul*, care trăiește doar prin băbuță și pâlpâie gata să se stingă la tot pasul, *Eternul soț*, mai bun și pe drumul către *Idiotul*, și *Omul din subterană*, la fel de răvășitor ca-ntotdeauna.

Dar și Dostoievski e un autor punctual, cu străpungeri din loc în loc prin țesătura textului, așa cum o foarte subțire

rază pătrunde în camera obscură și zugrăvește (cum ar spune el) o lume pe dos. E de ne-nțeles cum a putut supraviețui și scrie cu colcăiala din el, cu această ulcerație permanentă din canalele de drenaj ale minții lui. Foarte mult mi-a plăcut – neobservată pân-acum – starea de eclipsă temporară în care primele pagini din *Eternul soț* îl găsesc pe Vecealninov, singurătatea și ieșirea lui din lume. E aici o legătură cu omul dedublat: singurătatea e mediul cel mai sigur al debutului nebuniei, al deformării imaginii lumii și-a imaginii de sine. Viața într-un colțișor, fără aer și perspective, duce direct la scufundarea în amețitorul abis din fiecare dintre noi.

N-am suportat să recitesc pasajul cu Liza, din *Subterană*. Asta pentru că sunt și eu, brusc, ca și Vecealninov, altul, altul până-n ultimul gând, față de cel de-acum 2 – 3 ani. Schimbarea asta insuportabil de tristă s-a întâmplat, e drept, la mine, cu 10 ani mai târziu. Nu-mi vine încă să cred că (și încă, de fapt, nu mi-o pot spune cu toată sinceritatea) nu mai sunt tânăr. Poate că zbaterea prostească în care trăiesc acum mă și salvează, căci alternativa ar fi – nu văd alta – colțișorul prăfos al lui Dostoievski, cu tot ce decurge din el.

Un lucru bun mi se-ntâmplă, totuși, și mie, anume că m-am detașat cu totul de lumea literară, pe care-o văd ca printr-o vitrină de magazin sau ca la televizor. Nu mai e lumea mea, valorile și orgoliul meu nu mai cresc aici. Nu-mi mai pasă în nici un fel de imaginea mea, de adversarii mei. De curând s-a scris că publicul e plictisit de cărțile mele, că tinerii nu mă mai citesc. Treaba lor, mi-am zis, și doar atât. Am găsit într-un forum pe internet o voce anonimă care mă urăște. Pentru acest ins eu sunt Sodoma și Gomora. Conversează cu alții încercând să-i convingă că n-am nici un fel de valoare, că am copiat din autori americani, că traducerile mele au fost făcute de câțiva prieteni și-au apărut la edituri-fantomă. Că-mi seduc studentele, asupra cărora

am o putere demonică. Urmărește orice discuție despre mine și, obsedat, intervine vitriolant. Altădată aș fi fost terifiat de un astfel de om, aș fi-ncercat poate să aflu cine e și ce jignire teribilă i-am adus vreodată. Acum însă, ridic din umeri. Sper că n-o să mă împuște, doar atât. În rest, zică toți ce au să zică. Și treacă cine-o trece. Eu nu mai sunt de acolo, sunt din nou un anonim care n-a scris nimic încă, așa cum suntem în esență cu toții.

1 iulie Sarvam duhkham sarvam anityam. „Totul e suferință, totul e neadevăr."

Basilide, Marcion, Valentin. Mani. Paulicienii, bogumilii. Catarii. Mandeenii.

11 iulie Am scos mașinuța la drum după câteva ore de șofat și pare să fie în regulă. Cum sunt în zona derizoriilor sacrificii (ani și luni de sacrificiu, zile de alergătură, nopți fără somn – azi-noapte cerul pâlpâitor ca un stroboscop de fulgere și trăznete), m-am gândit să dedic câteva luni învățării milenarei meserii de șofer, cu tradițiile, cutumele și înțelepciunea ei, ca să-mi rămână pentru toată viața. Dacă tot am uitat meseria de scriitor.

Sunt zile caniculare, în care umblu relaxat-prea-relaxat pe străzi și prin parcuri, simțindu-mă de doisprezece ani – am și pantaloni scurți, adidași și șapcă –, luptându-mă cu firele de iarbă și-ntorcându-mi, cu un fel de voluptate sterilă, fața spre cerul aproape literal fără margini. Nu sunt nimic, nu știu și nu vreau nimic, mă uit după femei și mașini, respir și transpir. M-am lăsat în voia curentului care mă duce, entropic, în jos. E bine să cobori, să cazi, să decazi. Să fi decăzut din drepturile tale deja atât de vechi, să se fi dat jos M.C., cu armura lui de multe chintale, din spinarea ta. Eliberat deodată de parazitul meu literar, poate că voi sări ca un dop, din nou, la suprafață.

14 iul. Jumătatea verii. Ce fericit aș fi dac-aș putea spune „I'm not half the man I used to be"... Nu sunt nici a mia parte. Ore de șofat, de jocuri pe computer, furtuni și ploi năprasnice, hârjoneală cu cel mic. Viața mea e viață pur și simplu, ca o bucată de chihlimbar în care nu e conservată nici o insectă. Nici vise nu mi se mai arată. Așa am trăit doar (cu excepția viselor) în prima adolescență. Uneori îmi vine, cum spunea atât de des mama, „să-mi iau lumea-n cap".

Ce bine-ar fi dac-aș fi foarte rău sau foarte bun, foarte inteligent sau tâmpitul tâmpiților. Dac-aș fi sociolog, merceolog sau măcar olog. Ce uluitor ar fi să nu fiu nimic. Să fiu ceva, să mă numesc cumva. Sunt acum doar apele negre, oglinda neagră deasupra căreia nu se preumblă nimic. O oglindă într-o lume vidă, cu nimic de reflectat.

Ieri, șofând pe Magheru, pe o ploaie răpăitoare, într-o mare de mașini cenușii mergând bară la bară. Deodată trăznit, ca de-un trăznet adevărat, din cele ce zguduiau cerul, de gândul că sunt singur, singur – că singurătatea mea a luat-o razna și nu mai are limite. Căci oamenii cei mai singuri de pe lume, din pustiuri, peșteri și apartamente de bloc, se au măcar pe ei înșiși. Eu nu mă mai am, sunt propriul meu văduv, care-și duce năuc viața lui de supraviețuitor. Eram închis ermetic în spațiul cabinei, pe parbriz apa curgea șiroaie, totul afară era o năclăială de culori scurse, în care se-ntingeau norii întunecați. Mergeam să văd mormântul drag, plutind între cer și pământ.

15 iul. Abia acum, când recitesc după mulți ani cartea lui Culianu, îmi dau seama cât de mult a funcționat mintea mea pe structuri și cu mituri gnostice, total inconștiente. *Orbitor* e fundamental așezat în gnosticism, de fapt e un sistem care vrea să explice lumea (para)științific. Aici e joncțiunea cu poezia și cu ereziologia antice. Problema centrală e și aici

unde malum, iar aspirația centrală e mântuirea. Nu „romanul", ci mintea mea (a cărei hartă convențională e romanul) e construită astfel. Și mintea universală intuitivă care-a generat acele mari mituri dualiste. Dar acum scufundă-te iarăși în viermăluială. A stelelor sau a viermilor, no difference.

16 iul. Cinci și jumătate noaptea. Nu dorm de două ore, în care Gabriel a plâns continuu. De un an părul alb mi se-ndesește la tâmple și vederea mi s-a distrus incredibil (nu văd ce scriu acum). Nu mai sunt eu însumi. Nu știu dac-am să mai fiu. Nu aștept nimic de la nimeni, nici înțelegere, nici compasiune. The way of all flesh. Singura mea speranță e că m-am cretinizat destul de mult ca să suport totul. Probabil o speranță întemeiată.

În rest, totul e praf și pulbere în cea mai bună dintre lumile posibile.

Catarii: judecata a fost deja, suntem deja condamnați și iadul e lumea.

21 iul. Citesc câte puțin din *Confesiuni*, nu cine știe ce interesat, cartea e prea retorică pentru mine și, pe de altă parte, avându-l ca singur cititor pe Dumnezeu, e scrisă-ntr-o limbă pe care n-o stăpânesc prea bine (eu nu mai cred sincer nici că fac umbră pământului). Ca declarație de dragoste, fie și pentru Dumnezeu, e prea lungă și prea pierdută-n falduri de cuvinte luminoase. Sunt, firește, lucruri subtile, ca mereu reluatele meditații despre timp și eternitate. Dar eu speram un portret din Fayum.

Un astfel de portret sunt însă eu. Ochi intens cafenii, clonați în ochii lui Gabriel. Îmi cresc băiețelul într-o vară enormă și pașnică. Nu fac aproape nimic altceva decât să ating, mereu și mereu, trupușorul dulce și transpirat, obrazul străveziu, cârlionții cefiței de zeu elen în copilărie. M-am predat vieții,

sunt în lagărul ei pentru prizonieri de război, subnutrit, bolnav și cu soarta incertă, dar cel puțin departe de explozii și de gloanțe. Departe de sinistrele câmpuri ale literaturii. Nu mai simt nevoia să lupt acolo, și chiar dacă aș simți-o, n-aș regăsi drumul. Îl cresc pe Gabriel, ca o femeie, îl țin la pieptul meu, îl ocrotesc în poala mea.

Wittgenstein ar spune că e într-o perioadă ostensivă: atintește mereu degețelul spre câte-un lucru, spune „ata!", îndemnându-mă să i-l numesc. În continuare inteligența lui corporală, manipulativă, e mult superioară celei comunicaționale. Apucă lucrurile și le manevrează cu o dexteritate cu totul neobișnuită. Încearcă toate posibilitățile pe care le oferă un obiect complex, ca de pildă o casetă dublă de CD. Dacă obiectul e din părți mobile, îl desface, dacă e monobloc încearcă să-l rupă sau să-l vâre undeva. În general, nu-l lasă până nu vede din ce e făcut și/sau cum funcționează. Încă nu înțelege interdicțiile și nu-i e teamă să rămână singur.

Îmi răsfirasem părul pe tâmplă ca să văd dacă mai am vreun fir alb (ca să-l smulg, ca de obicei) și, deodată, nu aveam unul sau două, ci o pâslă de păr alb, prea mult ca să mă gândesc măcar să termin cu el. În aceeași noapte, o vecină m-a visat: „Vai, erați plin de răni însângerate pe spinare, fuseserăți biciuit de cineva..." Scriu cu picioarele. Chiar aș merita să fiu biciuit.

Merg mai departe cu Mandiargues, din care până și cea mai frumoasă poveste, *Pasajul Pommeraye*, mi se pare acum pedantă și fadă.

30 iul. Câteva vise, și ele cu orizontul întunecat. Senzație perfect naturală de telekinezie într-unul. Trebuia să privesc obiectele (în speță, jucării de-ale lui Gabriel) într-un anume unghi și să mă concentrez, nici măcar prea tare, ca ele să se smulgă din locul lor și să-nainteze către mine. Era firesc să

pot face asta, nu mă mira nimic: un joc și nimic mai mult! Am mai visat și că eram, într-un amurg neobișnuit de dens, pe acoperișul unei clădiri vechi, de unde urmăream escadrile de avioane ce tulburau norii adânci ai cerului. Deodată o astfel de formație de cinci avioane s-a oprit brusc, pe cerul roșu-fluorescent, și-apoi a căzut pur și simplu, cum ar cădea niște pietre. „Suntem vizitați de ființe din altă lume", mi-a zis cineva. „Urmează să vedem minuni." Dar eu nu mai puteam urmări fenomenele stranii de pe cer, pentru că, la o fereastră a unei case de vizavi, doi tineri, în plină lumină, începuseră preliminariile unei nopți de sex. Cerurile fierbeau și se decolorau, obiecte de neunde se arătau pe ele, dar eu nu-mi puteam lua ochii din dreptunghiul luminos în care două trupuri goale se-ncolăceau pe-un pat. Și-am mai visat și că eram în Washington, în fața casei lui Volodea, noaptea târziu. Ajunsesem acolo după o foarte lungă călătorie. Trebuia să locuim acolo de-atunci înainte, pentru că eram diplomați în locul lui Volodea, care plecase la New York. Dar uitase să ne lase vreo cheie! Ce era de făcut? Am găsit un telefon public și-am vorbit cu o insă pe care-abia dacă o puteam înțelege, atât de puternic accent newyorkez avea. Trebuia, îmi explica ea, să luăm imediat trenul spre New York și să obținem cheia de la Volodea.

Vise banale și urâte, dar vise. Primele după zeci de nopți negre, pustii ca niște stepe. Încă horcăi, încă mai este suflare în mine.

3 aug. Erau niște mari piramide aurite. Cu ele, în ele, se juca un joc teribil de complex: aveau mai multe etaje și fiecare etaj adăpostea simboluri ce trebuiau combinate pentru ca, în cele din urmă, să ai acces la niște revelații sau, pur și simplu, să ai satisfacția uriașă a epuizării jocului. Nimic nu mă entuziasma mai tare: „Sunt extrem de inteligent concepute:

primele trei niveluri îți sunt dezvăluite, iar celelalte, tot mai grele, trebuie să le înțelegi singur." Stăteam în interiorul uneia dintre aceste piramide de aur și priveam spre adâncul ei, ca de la un balcon așezat foarte sus. Visul cuprindea mult mai multe detalii pe care, trezindu-mă, le-am pierdut.

Vara declină. Mi-e rușine să scriu ce mai citesc. În câteva zile-o să fim la mare, unde-o să joc iar comedia Cărtărescu, „cel ce nu mai are nevoie de prezentare". Zilele sunt goale și lungi. Cineva mi-a lovit mașina în parcare. A fost evenimentul cel mai mare, singurul, poate, al verii ăsteia disperate. Literatura s-a ridicat tot mai mult, ca o ceață, de pe creierul meu. Dar prin ceață vedeam; prin limpezimea de-acum sunt orb.

Am fost mai nefericit ca oricând, paralizat de nefericire, zilele trecute. Nu-mi mai puteam ridica brațele de nefericire. Aerul din torace mă frigea, și-l expiram ca pe-o flacără, aproape vizibilă. Nu pot să trăiesc fără să scriu. Și totuși va trebui să trăiesc așa, poate asta va fi viața de-aici înainte. M-am uitat în jur (cu un efort epuizant, de parcă decriptarea amărâtei ăsteia de realități ar fi fost ca decriptarea unei pagini-dintr-un alchimist delirant): casa asta frumoasă în care stau acum, în miezul orașului despre care se zice că-mi aparține, femeia și copilul meu, mai minunați decât oricare alții, bunăstare și prestigiu incomparabile cu mizeria de acum câțiva ani. Și totuși o strivitoare neîmplinire coborâtă peste toate, înfășurându-le în aripele ei negre. Până n-am să termin *Orbitor* n-am să mai pot spune despre mine decât fraza ireductibilă a lui David: „Vierme sunt, și nu om!" Și bucla face aici „clic", fiindcă un vierme nu poate scrie *Orbitor*. Nu pot ieși de aici fără grație.

Am mai scris, totuși, povestioare pentru *Elle* și eternele articole din care trăiesc. Voi face mai departe emisiuni TV. Forma norilor contează acum pentru mine mai mult decât orice pe lume.

Voi face iar drumuri lungi toamna asta: Viena, Stuttgart, Aarhus. Vor apărea *Travesti* în maghiară și *Orbitor* în suedeză. Poate și ceva (*Ruletistul?*) în spaniolă. Mi-e dor de întomnare și de curenții ei reci. De fapt, mi-e dor de orice, mi-e dor de mine, mai ales, nu mi-a fost niciodată mai dor.

Nu mai beau cafea. Ar trebui să iau calmante, am o stare de depresie ce pare să devină cronică, bine așezată-n cârca mea. Și nu sunt în stare să șochez maimuța.

16 aug. Serie de vise foarte limpezi, dar rătăcite, dimineața, în lumina trezirii. Unul mi-l mai amintesc, se petrecea-ntr-un compartiment de tren, noaptea... Afară erau stele mari și strălucitoare. Eram cu un tânăr, amândoi eram, de fapt, tineri, conversația devenise deodată intimă, totul alunecase spre inomabil... Homoerotism, scatologie, purtate de toți în noi, ca niște germeni latenți de care nici nu avem știre.

În altul, o parte din oamenii de pe terasele berăriilor prin care colindam, de asemenea noaptea, erau de fapt automate, figuri de jocuri pe computer, stilizate-n genul bărbatului și femeii cu membre cilindrice de pe ușile closetelor. „Dar e un mixaj de videogame și viață reală!" am strigat plin de entuziasm. „E o idee genială." Și-apoi am repetat până la obsesie cuvântul „genial".

Un alt vis era legat de mașini și de șofat. Îmi amintesc numai coaja lui banală, dar știu că în centru avea ceva minunat și uimitor. „Ce frumos", m-am trezit spunând dimineața, după care totul mi-a zburat din memorie.

La mare au fost zile de înot într-o apă de Caraibe și de citit *Erendira*. Umezeala sărată, băloasă, de unde toți am ieșit. Meduze moarte și alge-n mănunchi, ca pătrunjelul, alunecându-ți pe lângă obraji. Oglinda orbitoare pe care-o bălăcești înotând. Și, pe spate, cu mâinile-n părți ca niște ochelari de cal – cerul arzând la fel de tare ca soarele. Adânc albastru și boltit ca întinderea de safir pe care trona Iehova.

Și îngerii urmărindu-ne de-acolo ca niște sateliți de spionaj, căci până și perii din cap, toți ne sunt numărați. Ochii lor, ca de vultur în planare, urmărind tot ce mișcă.

Îmbătrânesc, nu-mi iese asta din cap. Timpul vâjâie pe lângă mine. Dac-aș scăpa măcar câțiva ani, dac-aș uita că nu mai am prea mult de trăit (două decenii? trei?) poate-aș mai reuși să scriu ceva. Dar e apăsarea asta: nu mai sunt în centrul oceanului, văd acum, tot mai clar, celălalt capăt. Iar dacă mi se vor da cele trei decenii la care statistic (deci prostesc) pot spera, vor fi oricum cele mai scurte decenii din viața mea. Timpul fulgeră pe lângă mine fără să-mi lase nimic mai mult decât miros de carne pârlită. Mai mult decât vederea, auzul sau mirosul, îți slăbește, pe măsură ce filmul se apropie de final, spiritul subtil al realității. Nimic nu mai e cum a fost fiindcă tu nu mai ești cel care a fost.

Anul coboară spre toamnă, lumina a căpătat acea spectralitate care-ți aduce-n minte lumea-nceputului de facultate, a plimbărilor de duminică, a împrăștierii grămezilor de frunze moarte cu piciorul. A-ntoarcerii spatelui către vânt pe Lipscani, când ai ieșit de la film, cu ea, și vă iubiți și totul va dura ani de zile și se va distruge-n altă toamnă ca și când n-ar fi fost. Doamne, sunt atât de departe de viața mea și de mine... și singur lângă foc.

Blonda planturoasă, cu mamele uriașe, de la mare. Brățară de aur la gleznă, cum se și cuvine. Păr de pânză de păianjen din aur, peste mameloanele statuare. Picioare groase de zeiță ce susține un colț de templu. Gură roșie de curvă, ochii umbriți de pălăria de pai. Merge pe plajă învelită-ntr-un fel de peplum de feromoni, împingându-și țâțele înainte cum și-ar împinge o matroană romană cinstită și mândră cei doi copii.

Scriu prost până și articolele de serviciu, până și e-mailurile. Vorbesc prost până și la telefon. Pentru că gândesc moale și rău în vara asta care nu se mai termină (căci de ce s-ar termina?).

22 aug. *Recursul* lui Carpentier: decor complex și fastidios pentru o operetă cu subiect simplu (până la simplist). Admirabilă canavaua, pasabilă mangafaua. Similitudinile cu *Toamna patriarhului* sunt cele dintre pânza unui maestru și o copie a unui student ambițios după pictura triumfală. Mai straniu e că pânza și copia sunt simultane, ca și când maestrul ar fi fost Klee sau Magritte, iar elevul – un pictor neconsemnat de istorie, ce ar fi copiat pânza primului pe măsură ce se umplea cu forme, în timp real. Bineînțeles că sunt inacceptabil de rău cu Carpentier (stranie, încă o dată, situația unui realist ce pare a imita disperat un manierist, alegând din realitate obiecte alungite și gracile în loc să le deformeze el prin filierele și presele stilului), care rămâne un scriitor mai bun decât oricare autor de-al nostru, dar o merită prin recursul – vorba lui – la bullshituri ideologice străvezii ca mitul Studentului sau ca paranoia antiamericană. Una e să împarți marea în zone numerotate și s-o iei pur și simplu de-acolo, alta e să vinzi totul către United Fruits Company. Impresia finală e că ai alergat printr-o grămadă de obiecte eteroclite (uluitor de diversă și de heterotopică), trecând prea repede prin carte și rămânând cu destul de puțin.

Îmi măsor viața cu articolele din *J.N.*, cu plimbările de seară, prin parc, eu, ea și el („Uite, Gabriel, luna!", arătându-i unghia palidă de pe cer, iar Gabriel, ca Ionuța, în parcul Circului, cu șaisprezece ani în urmă, încercând să pronunțe numele lunii și spunând, ațintind-o cu degețelul, ceva ca „nu-na", fericit că poate numi acea stihie), mereu între două somnuri adânci, cu vise, presate parcă într-un ierbar, mereu cu senzația de timp dat înapoi, cu treizeci de ani înapoi. Cu sentimentul că n-am scris și aproape că n-am citit nimic pân-acum, că abia tatonez o intrare, glisând de-a lungul uriașului perete al literaturii. Și totuși îmi revăd viața cum un savant își revede marea teorie, căutându-i punctele slabe și

momentele de echilibru instabil: mă-ntorc mereu la câteva puncte unde se văd îmbinări stângace, bănuiesc mereu intervenții străine, caut crăpăturile-n care să-mi înfig unghiile și să dau odată jos recuzita asta de teatru despre care știu acum destule ca să nu mai pot crede că e realitatea, „singura ce ni s-a dat".

1 sept. Am închis computerul, dar încă-i aud, în tâmple parcă mai mult decât în urechi, zgomotul liminal, dacă nu e cumva doar cel al sângelui strecurându-și bolovanii lenticulari prin capilare sau al undelor herziene pompate – cât de nociv? – peste tot peisajul cu olane cărămizii de antenele Connex de pe blocul nostru. Fapt e că-n loc de liniște, liniștea pe care o caut degeaba de ani de zile, am un amestec de vuiet surd și țiuit supra-acut în timpane. Mi-am recitit texte recente, întâmplătoare și frugale, totuși singura dovadă că filonul nu e cu totul secat. Unele-mi plac, altele sunt evident făcute la comandă, potrivite pe un trup fie adus de spate, fie pântecos, cum s-a nimerit să fie. Nu sunt totuși atât de rele, având în vedere nașterea lor. Nu unghia leului, dar spinul lui din labă și-a lăsat umbra pe unele pagini. Bănuiesc că-n ritmul în care public textulețele-astea din *Elle*, îmi va mai trebui vreun an ca să adun de-o cărticică, să zicem, de 150 de pagini. Căci mai mult, la acest gen de „digest", e insuportabil. Nu știu dacă o să-mi public și articolele politice (?!) vreodată, I mean, cele din *J.N.* Și dac-o să le public, nu știu cine-o să le cumpere.

Mintea mi-e deja mai limpede de câteva zile. E normal, mă hrănesc cu amfetamină, cea mai pură și mai exhilarantă: lumina strălucitoare și rece a toamnei. Pituitara îmi spune că-i vremea să mă trezesc. S-o iau pe drumuri vechi sau să croiesc drumuri ce se bifurcă. De mână cu băiețelul meu, cu iubita mea. După mulți ani, după săptămâni și luni de dezolare, mă simt din nou fericit. Da, e un feeling de toamnă

limpede și senină. Căci pentru scris, fericirea e o lume străină: poți scrie doar în starea de infrafericire sau de ultrafericire. Cât timp ești fericit, nu poți decât să respiri, să râzi și să mergi. Să rezolvi treburile casei, să-ți vezi de sublim-hilarele, important-derizoriile aranjamente ale vârstei mijlocii. „Tata s-a-ngrijit de voi"... Calcule financiare, proiecte de case de vacanță, aplicații pentru burse. Să nu ratezi zona, înconjurată de toți poeții lumii, a vieții care se viețuiește, a omului care-și face, pe rând, datoriile în lume.

O să-mi apară și primul *Orbitor* în Italia, Bruno mi-a adus contractul de la Voland.

Chiar sunt fericit în mica noastră lume. Simt din nou că n-am dușmani și că legăturile mele cu lumea au slăbit așa de mult, că-mi pot desșulări oricând încheieturile din sforile lor. Plutesc, din nou, în indeterminare. Mi-e dragă, din nou, casa noastră, mica noastră Suzuki, mă joc ore-n șir cu Gabriel, mângâindu-i cârlionții umezi ai cefei (acum abia înțeleg de ce Seymour avea degetele arse după ce-și mângâia pe cap frățiorii), fac dragoste ore-n șir cu Ioana, din ce în ce mai frumos și mai mișcător. Poate că m-am țicnit, dar abia aștept să merg și la facultate, de parcă, o dată cu toamna, s-ar fi-ntors reflex vremurile din studenție.

2 sept. Cydonia. Bineînțeles fața și piramida pentagonală. Dar mai ales cetatea – aș vrea s-o revăd – formată din munți strâns grupați. A fost Enoch acolo?

Citesc *Clubul putregaiurilor* de Jonathan Coe, un roman pur și simplu. Adică una dintre cărțile care, chiar dacă mă distrează – deloc, de fapt, pân-acum –, nu mă interesează. Dialoguri, culoare locală, documentare. Un film, în cele din urmă. Sigur că e beyond my reach, dar și să evoluez la cal cu mânere e beyond my rich, și nu regret defel. Încep să-l înțeleg (un pocco) pe Steiner care-ar lua cu el doar Biblia

și vreo cinci dicționare pe-o insulă pustie. Cărțile care spun adevărul și indică o căutare reală, iar nu textuală. Alte cărți sunt povestiri și romane: e minunat să le scrii, dar micile lor minuni, ca minunatele uși pictate iluzionist pe perete – până și umbra clanței, până și o muscă lipită de balama –, nu sunt ieșirea, ci doar ambigue *aide-mémoires* că există o ieșire.

3 sept. Aproape trei ani de sterilitate. Și nu văd nimic dinspre zona oarbă. Și dacă mă gândesc: ce-mi va aduce viitorul? – nu mă gândesc la literatură, ci la spațiul hiperliterar în care dormim. Și poate visăm.

Îmi amintesc mereu – dar acum folosesc cuvintele cu stângăcia încăpățânată cu care Gabriel încearcă să pună la loc capacul unei sticle de bere – fragmente de vise vechi, îmi aduc aminte peisaje concrete în care sunt convins că am trăit odată-n realitate, orașe-ntregi care *trebuie* să existe, gări subterane în care fiecare detaliu era la locul lui, străin și totuși foarte familiar, străzi înguste între calcane vinete, uriașe... Da, orașe-ntregi, cartiere desenate perfect, cu fiecare casă și fiecare șină de tramvai. Nu toate visele îmi dau senzația asta, unele sunt într-adevăr amalgamuri de senzații din ziua precedentă, în altele se vede aleatoriul texturii, dar de câteva pur și simplu nu mă pot îndoi. Am fost acolo, și locurile alea sunt adevărate și altfel decât orice-am văzut în viața asta. Și sunt visele care mă ard ca un fier înroșit și-mi vin în minte mereu. Serile, câteodată, când nu e nimic de făcut până nu se culcă băiatul, pierd vremea jucând Solitaire, și deodată, trăgând automat cărțile de joc în rândurile lor, intru-ntr-un fel de transă în care mintea mi-e pur și simplu asaltată de bucățile-astea de vise intense și revelatoare, pe un fond de tânjire emoțională, de uscăciune și nevoie de plâns: ce-i asta? ce-i asta, mă-ntreb, ca un amnezic care deodat-ar fi copleșit de amintiri.

Aș vrea să stau o vreme liniștit, undeva foarte departe unde fața apei să fie plană, și nu bălăcită de vânt. Câteva sute de ani de introspecție. Trăim prea puțin: din cauza asta nu dibuim ce-i cu noi, ce se-ntâmplă. Nu apucăm să ieșim nici din camera noastră, darmite pe culoarele nesfârșite.

Törless de Musil, unde clarobscurul e prea violent – dar foarte intense pagini despre incomunicabilul emoției și presentimentului –, *Clubul putregaiurilor* care nu-mi spune nimic, asemeni mai tuturor cărților englezești de azi (împotmolite-n social și-n scene de gen ca romanul englezesc dintotdeauna), *Cartea lui Enoch*, pentru-a nu știu câta oară, ore-n șir de holbat pe fotografii marțiene cu piramide, fețe umane, tuburi gofrate și detalii ce-ar putea fi ale unei străvechi arhitecturi, un Kafka în care-abia aștept să mă vâr din nou pân-la gât, pasaje din Biblie – tot amalgamu-ăsta mereu zgândărit, cum scarpini până la sânge o umflătură de țânțar...

Și totuși – asta-i muzica ce-mi place. Un quest etern în semirealitate. Am tot spus-o: semăn acum teribil de mult cu M.C. adolescent, cel dinainte de-a fi scris orice și de a ști măcar că e M.C., și de-a vrea să fie. Mă joc iar cu mingea, lenevesc, citesc și visez, scriu câte un pic, dar fără ambiție și proiecte... Diferența e că mintea mi-e plină acum și de *to do*-uri, liste peste liste, alergări peste alergări, gânduri peste gânduri. Acum două zile, exaltat de prăbușirea toamnei peste noi, am ieșit, singur, la o plimbare prin Centru, ca-n junețe, sperând să regăsesc exaltarea și minunea *acelei* toamne (a lui '76) când am devenit student la Litere, când băteam străzile, intram în expoziții, în librării, beat de propria mea tinerețe și disponibilitate și lopătând, în hainele mele sărace, în corpul meu costeliv, prin aerul rece dintre Inter și Teatru de parc-ar fi fost proaspăt și pur ca pe Fujiyama, pentru că *eu* eram proaspăt și pur. Am hoinărit și-acum pe

bulevard și-am intrat în librării, chiar și-n clădirea Universității, dar n-am mai găsit acolo nimic. De fapt, am fost doar fizic acolo, mintea mi-a fost un arbore Yogi vechi de 48 de ani și aproape uscat.

17 sept. Ceva despre singurătate, despre definirea mea ca om singur. „Centrul geografic al Antarcticii" etc. Mă-ntorc extrem de șovăitor către literatură, e un proces de negociere lent și foarte incert. Mi se deschid unele treceri, cele mai mărunte: scriu mici povestiri, nici una dintr-un real impuls lăuntric, dar care, măcar pe fragmente, mă mulțumesc câteodată. Dar viața mea e-ntoarsă pe dos ca o mănușă.

Recitesc jurnalul lui Kafka și mă surprind locuind clandestin în felul lui de gândire. Și-n felul lui de a aranja cuvintele pe pagină. E cea mai puternică influență exercitată vreodată (nu intenționat, ci printr-o osmoză tulbure) asupra scrisului meu. Când scrie că uneori ajunge foarte aproape de limitele omenescului, nu-l mai pot însă nici urmări, nici înțelege. Poate că mă voi întoarce acolo cândva, dar nu mai sunt acolo, și nici în altă parte. Nu știu ce m-a distrus în așa hal în ultimii ani. Acum nu mai e vorba de crize și de lipsă de inspirație, ci de pierderea bunului meu cel mai important: viața în literatură, în lumea ei și-n legile ei.

Aproape totul e de citat, dar eu nu mai citez. Cum nu mai sunt și nu mai știu nimic, mi-e frică până și de cursurile de la facultate, de ieșirile în public, de discuțiile private. Au să-și dea seama că nu mai fac decât să mă perpetuez fără sens, ca o carcasă de insectă uscată.

22 sept. Îmi pierd pe zi ce trece obișnuința (și motivația) scrisului. Încep ziua cu lălăiala obișnuită, voiajul în jurul ceștii de cafea, mailul, chestii administrative – de care altădată fugeam, pe când acum le caut, scotocesc după ele, ca să am

senzația că fac totuși ceva util –, liste bifate, cumpărături... Orice, numai să nu mă văd singur în fața propriilor mei ochi întrebători. Numai să nu aud clic-ul de la contactul pixului cu hârtia. Numai să nu se-nchidă circuitul și să văd iar, stupefiat, că motorul nu pornește, că metalul lui e-nghețat ca scos de la frigider. Până la urmă, din când în când, chemat de cine știe ce impuls obscur, de cine știe ce satisfacție evocată-n amintire, sau mai curând reconstruită de ea pe o cale livrescă, mă așez totuși la masa de scris, masa asta incomodă, de computer, pe care scriu cu semi-urletul, semi-țiuitul ăsta electronic bruindu-mi creierul. Iar când închid instrumentu-ăsta care nu mi-a folosit la nimic – mai curând m-a distras de la scris –, propria mea minte începe să țiuie, propriul meu sânge prin capilarele ce-mi irigă urechea internă.

În ultimele șase luni, pe lângă o mulțime de articole de ziar, vreo 30, din care am trăit, de fapt, căci blestemul lui Eminescu ne ajunge pe toți mai curând sau mai târziu în țara asta de doi bani din care n-am știut să plec la timp (uite ce-mi face gazetăria, uită-te la fraza asta de esență moale), am reușit să scriu, tot la comandă, tot contra deadline, și vreo sută de pagini de literatură. Recitesc din când în când textele astea: povestiri, mici portrete, un soi de eseuri glamoroase, tot ce-am fost în stare să fac printre picături, în provizorat, dar cinstit și mereu cu dorința să iasă ceva bun, sau comestibil măcar. Dimensiunile textelor au fost și ele comandate din afară, și constrângerea celor (cam) cinci pagini a funcționat uneori valéryan, alteori mi-a grăbit finalurile, care vor trebui refăcute. Se conturează, încet, o carte mică, o „cărticică", primul meu proiect după o mulțime de vreme. În ritmul de acum, bănuiesc că încă șase luni (adică poate vreo 10 texte) au să-mi mai trebuiască pentru rotunjirea cărții ăsteia neplanificate și neașteptate, scrisă cu gândurile aiurea, care poate fi însă acel prim pas, neînsemnat, dar absolut

necesar, cu care începe chiar și cel mai lung drum. Nu vor fi mai mult de 150 de pagini, adică vreo 25 de texte de lungime între 2 și 10 pagini. Poate chiar numai 100 de pagini, cu o selecție mai strașnică. Am să-i mai fac o propunere rușinoasă lui Liiceanu, cu prima ocazie: volumul doi, și poate cel mai bun, din jurnalul meu (al treilea o să fie cooperativa avântul – prăbușirea), cei șapte ani de-acasă, din Nada Florilor, ai lui M.C., în care-a scris *Orbitor* și-a divorțat. Și mă bate gândul să fac ceva, totuși, și cu bătrânul *Nimic*, pe care vreau să-l împănez cu texte vechi și să-l trimit, gol-go-luț și căutând în gunoaie, cum se poartă acum, la vreo editură de care nici n-am idee.

Citesc Amos Oz, *Să cunoști o femeie*, bineînțeles că tot la comandă (căci fără comandă rămân încremenit în fotoliu, ca „părinții“ ultimului exemplar din specia umană de la Zoo-ul galactic). Nu am o idee limpede după prima sută de pagini, ceea ce nu-i (neapărat) un semn bun.

28 sept. Am vorbit despre cartea lui Oz la Uniune. Cred că am fost pur și simplu exact, dar reacțiile au fost, vorba cuiva, flabbergasting. Martin, de-o pildă: „Ai avut un discurs care pe alocuri friza geniul“ (mă amuză chestia asta cu frizura). Mulți alții m-au felicitat de parcă eu aș fi scris cartea. Oz era transportat. Mi-a scris o dedicație pe măsură, dar ce-am eu de-a face cu toate astea? Mie nu-mi cad firimituri de la masă ca să mă pot hrăni cu ele. Și nu mai găsesc drumul înapoi.

Flanez prin toamnă. Nu mă apuc de nimic. Plimb Gabriel-ul în parc, îl distrez și-l schimb. Singurătatea mea crește mai departe și e cea mai aglomerată singurătate din lume. Mi-e groază că așa o să fie până la capăt. N-am liniște, nu-mi găsesc liniștea.

N-am să mă-nscriu la liberali, nu mai fac emisiunile la TV, colaborările la *J.N.* și *Elle* sunt tot mai nesigure, o să trebuiască să scornesc trei cursuri opționale la facultate. Merg la recepții

și lansări. Nu pot spune nu tuturor. Numai cu mine n-am nici o problemă: NU, Mircea! Fă orice, numai nu scrie. Nu trăi. Rămâi în capcana asta, în carcera asta. Nu mai visa, nu mai gândi, nu te-ntoarce!

Mai departe Kafka, sute de puneri în scenă ale aceleiași situații. Sute și mii de fețe ale situației. „Îmi înțeleg mai bine ca oricând situația." Până unde? „Până dincolo de limita omenescului." Până la marele și bombatul os al frunții.

Mă joc ca dementul pe Doom 3, asemenea celor ce beau din disperarea de a nu se mai putea găsi, de fapt de a nu se mai putea căuta. Până aici vreau să meargă umilința jurnalului ăstuia. Ar trebui de fapt să mă opresc, cum m-am oprit cu toate. Fiindcă nu mai sunt eu aici. Eu am dispărut în Nacht und Nebel.

30 sept. Prelegerile despre literatură ale lui Nabokov. Abia aștept. În rest, exist doar prin postumele lui Kafka. Se trage mai departe de mine: lansări, conferințe. Toamna se adâncește de parc-ar fi un fenomen ciudat, un fel de inexplicabilă lumină într-un oraș de mult părăsit. Ruinele încep să lumineze. Sau lumina cade-n paragină. Iar eu cad în muțenia de iarnă.

Drumuri cu mașina, ocoliri și-ntoarceri, animale de tablă în șanțuri de ipsos. Îmi lipsește cel mai elementar simț de orientare. N-aș fi crezut asta, cum nu cred nici ce-mi spune Ioana, că șofez „agresiv" (opusul e șofatul „lin") și că prin asta îmi arăt firea. Firea mea... ceva tot atât de cețos cum ar fi etosul unui popor. Cum sunt eu cel adevărat? Care e felul meu de-a fi? Istoria mea e un șir de meditații mărunte. Ca și când toată viața aș fi-ncercat să-nțeleg de ce nu cade luna de pe cer.

De câtăva vreme tot încerc să... tot îmi fac curaj să notez un fapt pentru care n-am acum nici stare, nici cuvinte. Mi-au dărâmat moara, moara „Dâmbovița" din spatele blo-

ului alor mei. Moara mea personală din *Mendelebilul* și din *Orbitor* și din atâtea poeme. Am văzut-o, spartă, cu trei sferturi din ziduri pe jos, cu făina, impregnată-n cărămizi de o sută cincizeci de ani, plutind ca un nor în jurul ei, cu plopii din jur crescuți deodată de două ori mai înalți. Și au să dărâme și fabrica „Pionierul", și fabrica de cauciuc „Quadrat", fără să-nțeleagă că au dat jos o mitologie și că mi-au mâncat câteva milioane de neuroni. Firește, totul e-n creierul meu (până și tu, care citești acum rândurile astea nescrise pentru tine) și tot ce dispare e în milimetrii lui cubi de memorie, dar spațiile astea, colosalele construcții de cărămidă, fațadele astea mâncate de vremuri, cu copăcei crescuți din ele, țevile și aerisirile și ochiurile de ferestre erau încă și mai mult, căci trăiesc și vuiesc a singurătate-n textele mele, care sunt proiectul nebunesc, infim posibil, al unui hipercreier care nu mai este al meu. Și câtă blasfemie încape nu-n dărâmarea unor hardughii melancolice din Buzzati și din Chirico, ci-n subînțeleasa, prin asta, retezare din rădăcină a unui singur neuron de sub țeasta Dumnezeirii. De la ridicarea blocului de dincolo de Ștefan cel Mare, care mi-a acoperit Bucureștiul (cum a fost văruită pe dinăuntru Sfânta Sofia când au făcut-o moschee) n-am mai simțit o asemenea lovitură dată mie și lumii mele. Și cât de simetrice sunt, poate cât de profetice, sau doar cât de derizoriu parabolice cele două distrugeri, întâmplate la treizeci de ani depărtare.

2 oct. Straniu efect de cerneală roșie (madeleină pentru anii mei de profesor la generală, când treceam mediile în catalog). Azi-noapte, noaptea târziu, spre zori poate, stăteam cu ochii deschiși lângă fața scufundată în umbră a Ioanei și ruminam o idee sau o imagine care mi se părea extrem de subtilă și pe care-o găsesc acum, firește, cel mult delicată, anume că atunci când Gabriel se trezește, la rândul lui, în miez de noapte, și plânge, și lovește cu piciorușele-n salteaua

lui tare, și strigă după noi, mă trezesc, îi pregătesc, năuc, laptele (ciudat că în tot acest timp încetează să plângă) și-apoi mă-ntorc cu biberonul umed în camera întunecată unde, în cel mai întunecat colț, e pătuțul lui; nu știu nici măcar în ce direcție e îndreptat cu capul, așa că mă aplec mult peste pătuț, îl pipăi ușor peste corp, localizându-i membrele călduțe și fața, apoi îl ridic cu grijă și mă așez cu el pe sofa. Fața lui doarme, e dulce și licăritoare ca marmura în puțina lumină, corpul lui e greu și cald... Cât timp bea din biberon îmi atinge mâinile cu degețelele lui, și la aceste atingeri voiam să ajung, aici era „imaginea" cea doar delicată: atingerile astea nu sunt omenești, ele sunt mai întâi petrecute în vis (cel puțin unul dintre noi visează), iar apoi, degetele lui ezită, ating și se retrag cu un fel de suflet propriu, cu o grație de cornițe de melc, cu o – și iată cuvântul! – gingășie care ține nu de suprafața banală și tacită a cuvântului „gingaș", ci de acea adâncime, acea expresivitate aproape fizică a sa, ce te duce la ideea unei glezne sau a unui picior „gingaș" în sensul de dureros, de vulnerabil, de de neatins... Nu eram atins de băiețel, în somn, pe când bea laptele cald, pe-ntuneric, nu mă atingeau degetele lui gingașe, nici nu eram atins gingaș cu degetele, ci – așa era senzația în jurul căreia mă-nvârteam azi-noapte, cu ochii larg deschiși și totuși cumva paralizat sau hipnotizat de minunea întunericului – ca și când *eu* eram „gingaș", umflat și dureros, iar Gabriel se temea să nu-mi facă rău cu atingerile lui. Gingășia era în mine, în el era doar empatia, preștiința ei, delicatețea dulce și blândă a deplinei cunoașteri. De altfel podul de vânt dintre mințile noastre e cum nu se poate mai concret. Mă trezesc noaptea știind fără greș că Gabriel va fi și el treaz în câteva minute, și-ntr-adevăr, după o vreme îi aud plânsul în camera cealaltă. Niciodată nu m-am înșelat în intuiția asta.

Tot azi-noapte mergeam pe bicicletă într-un oraș de piatră sculptată. De-altfel, îl căutam chiar pe sculptor, care trebuia să-mi facă și mie un bust. După multe rătăciri pe străzi întunecate, i-am găsit casa, de piatră simplă, cu arcade pure ca niște sprâncene. Era un bătrân ce stătea sub una dintre arcadele astea lustruite. Avea fața galbenă și ceva ciudat în privința dinților: puțin prea lungi, poate. Mi-a spus încurcat că nu-mi poate sculpta acel bust, e prea ocupat, are prea multe comenzi. Am plecat cu bicicleta mai departe, copleșit de un sentiment penibil de rușine.

Ieri mi-a sosit traducerea suedeză a *Orbitorului*, una dintre cele mai importante traduceri ale mele. N-am avut nici starea, nici răgazul să mă bucur cu adevărat de ea. I-am sărutat coperta vasarelyană și-am pus-o-n raftul meu din bibliotecă, lângă celelalte traduceri. Să fie-ntr-un ceas bun. Inger și Gabriela n-au degeaba numele lor predestinate. În țara lui Swedenborg, două îngerese au lucrat pentru cartea asta.

3 oct. Las toamna – o toamnă clasică în galben și albastru – să treacă pe lângă mine. Sunt închis ca un seif a cărui cheie n-o mai găsește nimeni. Sunt de fapt un seif fără cheie, fără ușă măcar, în miezul căruia e întuneric adânc. Aștept pe cineva destul de puternic ca să sfâșie cinci centimetri de plumb și să bea întunericul dinăuntru. Nu-mi fac griji, nici speranțe: cel atotputernic e pe drum.

Duc o viață oarbă, monotonă, asocială. Când nu scriu, nici nu știu pentru ce trăiesc. Merg la vernisaje și lansări, mă arăt în lume, dar nu mă înmoi în mustul evenimentelor, asemenea păsărilor acvatice de care nu se lipește apa. Nimeni n-a mai trăit atât de neatent și de disperat. Nopțile aștept să se-ntâmple ceva adevărat, uneori am peisaje adevărate („M.C. e un mare scriitor descriptiv", zice un prospect), pe care mi le amintesc abia după luni de zile. Pentru că acum două nopți venea

sfârșitul lumii și mă adăpostisem într-o pivniță, mi-am reamintit deodată un vis mult mai vechi, în care coboram în imense hale subpământene, pline de monumente funerare sinistre, de marmură și alamă. Iar sub aceste hale erau altele, cripte cu cavouri și cenotafuri de porfir. Iar frica devenea tot mai mare, deodată mai mare decât curiozitatea.

8 oct. (se pare) Cursurile de literatură ale lui Nabokov. Care, surprinzător și nu prea, nu e un om profund. Înțelegerea literaturii, la el, nu trece de o anume mărginire profesională. În alte vremi ar fi pictat biserici după canoane rigide. Cărțile se scriu cu inteligență, dar se citesc cu „șira spinării", ceea ce e o contradicție: nu poți citi cu șira spinării ceea ce nu e scris tot cu șira spinării. Sunt bonificate migala chinezească, lacurile transparente peste lacuri transparente, ceea ce e legitim când discuți Flaubert, dar mult mai puțin – căci acolo metoda e greșită – când vorbești despre Kafka. Detaliul e piatra unghiulară a ideii lui Nabokov despre artă. Scrierile sunt privite miop, de atât de aproape, încât detaliile sclipitoare și – se presupune – fractalice devin nu doar esențiale, – halucinante. Nabokov nu iubește întreaga literatură, ci doar pe cea concentrată, purificată, imanentă, autosuficientă ca o fructă desprinsă de tija ei. „Capodoperele", „fermecătoare", „grațioase", suverane sunt recompuse ca un trailer de film, în care comentariul critic sună dramatic pe coloana sonoră. Cursurile-astea m-ar fi umplut de furie dacă i-aș fi fost student. Aș fi rămas la cărțile lui, unde frumusețea e atât de plată, încât îți dă iluzia de profunzime mai veridic decât frumusețile țâțoase, cum se-ntâmplă întotdeauna-n op-art.

Observasem și eu evidenta influență a *Sfântului Anton* asupra unor zone din *Ulise* – mai ales în episodul „Circe". Dar nu bănuiam că Joyce e atât de fundamental flaubertian. De fapt, în *Dubliners* și-n tot *Ulise* auzi frazarea, percepi

manevrele, recunoști jocul scenic și vibrezi la huruitul mașinăriei care schimbă decorurile-n *Salammbô*, în *Mme Bovary*, în *Bouvard* și-n toate celelalte. N-au putut fi uluiți de geniul irlandezului decât cei – eu printre ei – care l-au uitat sau nu l-au citit bine pe Flaubert. Scriitorul Nabokov e și el unul dintre nepoței.

Well, nu-nțeleg de ce M.S., prietena mea din liceu, îmi apare-n vise – nu mai des de o dată pe deceniu – atât de obsedantă și enigmatică sexual. Îmi amintesc o mulțime de dimineți în care înghețam prin parcuri, pe vreo bancă îndepărtată, sărutându-ne (fără ca ea să-și despartă buzele vreodată) și frământându-i sânii mari și frumoși – i-am văzut goi doar o dată, în dormitorul meu din Ștefan cel Mare –, fără să cobor vreodată palmele mai jos de mijlocul ei, fapt pe care mi-l impusesem singur în prostia mea de atunci. Nu eram nici pe departe pregătit să fac sex cu o fată. Am avut ocazia să fac dragoste cu M. de câteva ori, mi-a și propus asta, dar am refuzat de fiecare dată.

Zona ei dintre picioare (care trebuie să fi fost uluitoare: am aflat indirect, peste ani, despre vocația ei de hetairă esmeraldă) nu mi s-a descoperit vederii în această viață, de unde poate melancolia și misterul peisajului refuzat. Care-mi revin în visele cu ea, și-n care ea, M., e totdeauna androgină. Am întâlnit-o și azi-noapte în cursul unor rătăciri confuze, în care-am vorbit cu Paul McCartney și-am contemplat palate neverosimile aselenizate pe șoselele Bucureștiului. Mi-a propus să merg la ea acasă. Preludiul a-nceput chiar în drum spre ea. M-am întrebat, pe când îi mângâiam iarăși sânii, dacă am vreo iubită, dar nu-mi aminteam pe nimeni, eram singur și deci o puteam avea fără remușcări. Dar în apartamentul ei (cu o structură complicată, căci în diversele camere era o forfotă de persoane suspecte – un fel de instalatori, câteva bătrâne) mi-am amintit deodată că sunt căsătorit și i-am spus

lui M. că nu se poate-ntâmpla nimic, că trebuie să plec acasă. În mintea mea era că n-am să pot justifica atâtea ore petrecute în locuri străine, că n-am s-o pot minți pe Ioana. „Cum vrei", a spus M., care s-a-ntors cu spatele și și-a dat fusta jos. Fesele ei în chiloți de satin verzui au fost mai mult decât puteam îndura impasibil. „Ei, dacă-i așa, vino aici! " Și-am luat-o în brațe, pe la spate, băgându-i mâna-n chiloți, simțindu-i vulva moale și franjurată. Dar brusc am simțit cu degetele și un cilindru de carne tare și deodată eram în fața fetei, care nu mai avea chiloți pe ea. Un sex viril ireproșabil, erect și cu vârful lucios se-nălța dintre dulcile pulpe de femeie. „E chestia mea, ce vrei, e frumoasă, nu-i așa?" mi-a zis M. pe tonul cel mai firesc, în spatele căruia deslușeam, credeam eu, o dramă: săraca fată, înțelegeam de ce trăiește singură, îi era rușine de sexul ei, o-ngrozea momentul când vreun iubit avea să-l descopere. Cu mine era altceva, eram un vechi prieten, spera că voi înțelege... Atunci camera se umplu de lume: bărbații aceia neciopliți și bătrânele își făceau de lucru prin toate colțurile. Am plecat, fericit că nu s-a-ntâmplat nimic și că aveam să mă pot uita candid în ochii Ioanei.

Ca de obicei însă, am trădat visul povestindu-l, căci de fapt s-au întâmplat în el mult mai multe abia perceptibile lucruri, atingeri cu zone străine, cu voci rememorate, contaminări și reconstrucții de peisaje interioare. Cum știa Vaschide, visele sunt de obicei stări de spirit cărora li se improvizează câte-o metaforă corporală.

Gara din Perpignan, (auto)gara Filaret. Arhitectura industrială, iar și iar. Cea de-anțărț. Mi-ar trebui un album. Ceva. Mă-ntorc în punctul de-acum exact 30 de ani, de parcă n-aș fi făcut de-atunci nici un pas: clădiri vechi cu ferestre rotunde. À côté de chez Cojocaru.

10 oct. Șase dimineața, deși e duminică și n-am obligații. M-am trezit chinuitor de greu, și mintea mi-e departe de a fi limpede. De fapt, un huruit greoi, în tâmple, îmi bruiază gândurile. În afara lui, liniștea e spartă doar de zgomotul liftului, acest mecanism medieval pe care nici nu-l mai conștientizăm. Afară e noapte totală, căci ne-ndreptăm spre iarnă, spre acest adânc sentiment. Ioana și cu mine, în cele două camere extreme, suntem aripile lucide ale celui ce doarme-ntre noi, ghemuit în pătuțul lui, cu fața atentă și cârlionții umezi. Am hotărât să ne trezim în fiecare dimineață la șase ca să avem două ore pentru noi, pentru singurătatea, meditația și scrisul nostru. Pentru rememorarea viselor noastre (ale mele atât de plate și dezamăgitoare of late). Chiar dacă nu voi mai fi locuit de nimeni, nu poate fi rău. Am să citesc dacă n-am să scriu, sau am să-mi fac acele paraphernalia care mi-au mâncat creierul. Am să ascult muzică, pe care n-o mai pot simți de mult. Dar nici n-am mai avut muzica sensibilă care odată... Ne sculăm deci la 6. Asta-nseamnă, ca să rezistăm fizic, să ne culcăm la zece și jumătate ca trenul și, în plus, să mai furăm ceva somn la prânz, când doarme cel mic. Dincolo de șocul trezirii, nu cred că va fi ceva imposibil sau insuportabil sau inutil.

Mă tem însă că problema mea nu sunt condițiile de lucru, cum mă plâng mereu, nu e timpul. Sau nici pe departe doar asta. Mă tem că sunt ieșit din uz ca om – care nu mai simte și nu mai vrea nimic, un „conservator“, un „conformist“, cum mi s-a spus în față de-atâtea ori, dar poate totuși nu destul de des, și-n orice caz nu mi-am spus-o eu destul de des – și ca scriitor/cititor, „plafonat“ cum îl aud pe tata prin sticla mată a vremii. Mă tem că m-am golit de mine însumi până la fund și-am și răcâit cu lingurița (pe care-am lins-o apoi până a redevenit lucioasă și m-am revăzut în ea, dar nu mustăcios și pletos și genialoid, poate chiar genial, ca

al'dat, ci un academic ce nu mai are de așteptat decât onoruri) tot ce-a rămas pe pereții de caolin ai craniului meu. Mă tem că am acum un craniu subțire și gol ca de celuloid, fără memorie, fără voință și fără viitor. Dar tocmai vidul ăsta de ventuză lipită pe geamul mediocru al viețuirii ar putea (dac-ar putea) atrage vântul care însămânțează tot ce atinge. Cum simțeam atunci harul coborându-se asupra mea, fără să simt că e ceva miraculos, căci trăiam în miracol, în plin miracol, și singurul lucru fantastic mi se părea viața simplă a celorlalți? Dar lucrul de care mă tem cel mai tare e că, și dacă harul m-ar încăleca și struni ca altădată, și dac-aș ajunge să scriu la același nivel ca atunci, aș rămâne tot uscat și inutil, căci seva cea vie pare să fi trecut în alte ramuri. Dacă scrii în timpul tău, în contingentul istoriei scrisului, ajungi necesar la un punct în care înțelegi că lumea nu mai e a ta, că nu mai ești speranța și uimirea celor din lumea scrisului, că nu mai ești deschis la capătul spre viitor și iluminare, că ai spus ce ți-a fost pus în gură și că acum vorbesc alții. E, acum, indiferent dacă taci sau vorbești și tu împreună cu ei, căci ești deja din altă vârstă și altă lume. Singura ta șansă (și calea cea adevărată) e să *nu* scrii în imanența scriiturii, să *nu* trăiești, să *nu* respiri lângă ceilalți. Să faci ceva nu demodat, ci în afara istoriei, ceva deja atât de vechi, încât să nu se poată-nvechi. Să pornești, să fi pornit, invers din starter, să desfășori un spectacol care nu e al literaturii, ci al minții tale, dacă mintea ta e-n stare de asta. Kafka nu e literatură cum nu e Biblia, el a reușit asta fiind „nimic altceva decât literatură", căci eviți istoria printr-o singură șmecherie metafizică (nu există alt drum): fiind una cu ea, fiind *tu* istoria, care nu mai poate trece ca o locomotivă peste tine, căci *tu* ești locomotiva.

Care sunt, acum, șansele mele să scriu *Orbitor 3*? Primul lucru nici măcar nu ține de arta literară, nici de condiții de lucru. E o chestiune de credință. Cât mai cred în cartea

asta? În monumentu-ăsta dintr-o lume fără monumente? Răspund: credința vine scriind, e chiar scrisul. Credința e subînțeleasă, deși de neînțeles. Primele două cărți mustesc, șiroiesc de credință, căci altfel cum ar fi putut exista? Dacă n-am să cred – cum n-am crezut în ăștia trei ani care-au trecut de la *Orbitor 2* –, n-am să scriu și atât. Dar dincolo de asta e ceva cu mintea mea care mă-mpiedică până și să mă gândesc să-ncep. Ceva s-a uzat, s-a prăfuit, s-a rigidizat acolo. E din cauza vieții pe care-o duc, dacă nu cumva e invers: viața asta fără sevă (în afară de sperma ce uneori țâșnește dionisiac), fără trăire, mi-a crescut tocmai pe dărâmăturile fostei mele minți, ale minții ce-a luat forma *Levantului* și a *Nostalgiei*.

Nici un singur rând al meu de-acum nu mă mai surprinde, nu mă mai miră și entuziasmează de parcă ar fi al altuia incomparabil mai bun și mai inteligent decât mine. Nu mai asist încântat la propriile mele tururi de forță. Nu mai am decât puterile mele, pe care le știu prea bine și care sunt rutină și plictiseală. Pot să-mi ridic brațul, asta fac în povestirile de-acum (vai de mine dac-am ajuns să le prețuiesc cât de cât). Nu pot, nu mai pot însă ca, prin același efort de voință, să fac ca muntele să se prăbușească în mare. Pentru că nici n-o făceam eu, ci puterea care locuia – chiar locuia – în mine. Nu cum să scriu mai bine e problema cu care-mi frământ acum mintea, ci cum să redevin eu însumi, știind că numesc „eu însumi" ceva ce n-am fost niciodată, ceva străin mie, ceva ce lipea câte-o placă motorie pe pietre și stânci și pe lună chiar, așa-ncât ele se mișcau la voința mea, căci literatura e meditație, adică levitație și telekinezie.

Trebuie să-mi regăsesc, în termenii cei mai banali, inspirația. Tehnic vorbind, asta-nseamnă să regăsesc acel loc imaginar – uneori foarte fizic totuși – scufundat la o adâncime precisă în mine, nu-n miezul de lumină topită, dar în

apropierea lui imediată, și din care acest miez poate fi contemplat deplin. Puteam odată atinge ușor acel punct, și-l atingeam la fiecare contact al pixului cu hârtia. Acum nu mă mai duc direct acolo, nu fiindcă nu l-aș putea regăsi, ci de teamă că, ajuns acolo, am să contemplu un nucleu răcit și solidificat, un sâmbure de piatră.

Sunt aproape douăzeci de luni până voi face 50 de ani. Cincizeci de ani! Ar fi trebuit, ar trebui să am trilogia pân-atunci, și dacă nu iroseam anii-ăștia din Vasile Pârvan (unde n-am scris pân-acum nimic și unde m-am îngropat în clasica piele de rinocer) ar fi fost posibil să termin. E aproape cu neputință acum, chiar dacă n-aș mai dormi deloc. Chiar dacă aș fi inspirat. Chiar dacă aș lăsa baltă toată viața mea superprudentă, superaranjată și-aș rupe-o spre nebunie. Douăzeci de luni pare mult timp, o coloană groasă de timp. Aproape cât douăzeci de ani. Naiba știe, poate se va-ntâmpla ceva în interiorul acelui craniu. Despre care se tot vorbește în propoziție. Dar iată că a zecea zi din cele 20 de luni de până la 1 iunie 2006 s-a și dus (e opt fără zece și cel mic e treaz), mâna s-a pus și nu s-a făcut nici o minune.

Zi albă de toamnă. Un oraș vechi desenat pe aburi. Deja casa e-n picioare, e deja forfotă, vremea scrisului a trecut. Fără să se fi scris.

11 oct. Am avut curajul să recitesc falsul început al lui O_3 (tritiu parcă-i zice) și l-am găsit exact cum l-am lăsat: un onirism răsuflat, inutil, umflat artificial, fără nimic cât de cât interesant (sau, parcă, două-trei accente pierdute-n smegma aia liricoidă). Nu, sigur nu așa trebuie început. Dar nu sunt în interior, n-am nici o idee despre cum funcționează literatura. Nu știu ce-ar trebui să simt și să spun. Sunt uscat până la ultimul fir al rădăcinii mele și lumea mea e moartă. Abia acum plătesc, cu vârf și-ndesat.

20 oct. No news, ceea ce nu vrea să spună în nici un caz good news. Aceeași alternanță de stări isterice și stări apatice. Aceeași exasperare urmată de resemnare. Nu pot ieși de-aici. Nu e nimic de făcut. Pierd smocuri întregi de neuroni urlând și frământându-mă, și la fel de mulți când cad în prostrație. Cum e însă mai comod – după legea a doua a termodinamicii – să nu fac nimic, bâltesc. E forma mea de eroism în condițiile date.

Zilnic sunt chemat să pun umărul la un car brownian. Zilnic radio, TV, interviuri, anchete, articole. Zilnic cumpărături și facturi de achitat. Telefoane, mailuri. Cursuri la facultate. Ieri și alaltăieri am sărit matematic din tren în vapor ca Phileas Fogg. Am alergat, cât se poate de literal, între Carrefour, teologie și o americancă dotată cu câine. Așa nu se poate nici trăi, nici gândi, nici scrie. Nu mai vorbesc de cel mic: serile sunt în întregime ale lui. Noaptea dorm bocnă, cu zdrențe de vise ca oul bătut în supă. M-a răzbit, m-a doborât.

Am reușit să citesc din obligație o carte comercială (*Vară în Siam* de Claudia Golea, care și-o tot trage cu bărbați și femei și degete și dildouri rămânând glacială stilistic și frigidă muieristic), una de șoricel fioros (*69* de Chiva) și *RealK*, eseul-puzzle cam indeterminat, deștept-prea-deștept, al lui Dragoș Bucurenci. Ultimul cu fragmente deloc rele, dar împărtășind glacialitatea – etico-filozofică de data asta – a Claudiei cea mai sus-citată și resuscitată. Un fel de nietzscheanism hedonistic invulnerabil: sunt singurul deștept într-o lume de cretini. Eu fac legea și-o pot schimba oricând. Dacă ai vreo obiecție, ești un bou, un conservator, un cenzor.

În doi ani mi s-au vândut în Suedia 200 de bucăți din *Nostalgia*. Bilanț zero la royalties și la orice altceva. Ce sens are să te mai lauzi cu traducerile tale? Când ești nimeni și așa o să rămâi, când alergi stând pe loc ca-n vis?

În rest, bătrânul care-mi iese prin piele ca o votcă proastă. Reumatism la șold, scădere „amarnică" a vitalității.

Rescriu povestirile din *Elle*. Cărticica asta e măsura puterilor mele de-acum. Nu sunt în stare de mai mult. Take it or leave it. Și de-aș avea măcar bruma de luciditate ca să-mi dau seama ce trebuie adăugat sau scos din ele. Știu doar că trebuie lungite ca să poată respira cum trebuie.

Cum ar fi cinci zile de singurătate într-o cabană la munte, cu sobă de teracotă și cu ceață și brazi fantomatici la geam? Fără nici un obiect electronic în preajmă, fără liste și obligații. Cum ar fi să te pierzi pe un drumeag umed de munte? Să nu te mai întorci niciodată, să rămâi în mijlocul unei păduri lapone, siberiene... Iar nopțile să sufle vântul prin crăpături și să vezi licărirea focului în sobă... Și pe un milion de kilometri pătrați să nu fie picior de om... Aș merge oricând în Antarctica, aș trăi acolo într-un adăpost sub gheață, ani, zeci de ani... Înfofolit în Antarctica, strângând poalele Antarcticii-n jurul meu... Și-n tot cosmosul – doar civilizații dispărute. Sau nenăscute încă. Nici zei, nici diavoli, nici oameni. Nimeni, nimeni...

25 oct. Ca acel medic care-n agonie își lua încă pulsul și-și punea diagnosticul, îmi zic și eu din vreme-n vreme: „mă tâmpesc pe zi ce trece"... După o violentă criză de paranoia de acum 3–4 zile m-am potolit din nou. Nu e cazu'. Nu pot pur și simplu să-ncep să scriu. E ca și când pân-acum ridicam pietre foarte mari cu sprijinul masiv și discret al unui halterofil. Acum el a plecat și nu știu ce s-a făcut cu el, dacă mai vine sau nu. Fără el mă pot juca cu pietricelele; e absurd să mă gândesc la piramide.

Citesc din corespondența lui Kafka, din nou *Surveiller et punir* a lui Foucault și, pentru curs, uimitoarea reușită a lui Verdeș, mai proaspătă și mai haioasă la fiecare recitire.

Ora zece seara. Eram în mijlocul unui Spider solitaire, iar Gabriel se juca în spatele meu, la bibliotecă, cu niște discuri vechi. Am auzit deodată, din spate și dinspre stânga, foarte limpede, o voce puternică de femeie, doar la un metru de mine, care a pronunțat ceva de genul „Spune-i și lui!“. O singură frază scurtă și clară, sigur în cameră – nici o iluzie acustică –, după care tăcere.

27 oct. La ieșirea din metrou. Trei puști îmi blochează drumul. Mutre de derbedei dintr-un cartier muncitoresc. Unul se ia de mine și-l îmbrâncesc: „Fetițo!“, îi strig, ca un fel de injurie, dar pieptul lui e neobișnuit de solid. Nici nu s-a clintit la brânciul meu. Mă temeam deja să nu mă lovească, dar deodată mi-am amintit: „Stați așa. Păi vă cunosc, ați fost elevii mei.“ Și-mi făcea atâta plăcere să-i reîntâlnesc, că am repetat de mai multe ori: „Da, ați fost elevii mei.“ Toți trei erau suferinzi, estropiați cumva. Începură să-mi zâmbească și unul dintre ei, doar în maieu, depărtă brațul, ușor, de corp. De la subțioară-i țâșni un jet gros de urină, care m-a stropit și pe mine. „Știți, de la boala lui i se trage. Uretra i se deschide acum la subțioară“, îmi explică cel mai înalt dintre ei. Aveau fețe urâte, cu atât mai urâte, cu cât mai prietenoase. Rânjete stupide de metiși peruvieni.

Aseară, la Roland. Apoi la TV. Sunt total izolat peste tot. Izolat ca adjectiv și ca participiu pasiv. Nimeni nu mă vrea, nimeni nu știe ce să facă cu mine. Nu semăn cu nimeni, nu sunt în cărțile nimănui. Mi-e tot mai greu să am de-a face cu oameni tot mai străini. Și mai ales cu omu-ăsta tot mai străin de mine a cărui mână o văd scriind aici cu un pix albastru.

Am șofat, la unu noaptea, pe străzi pustii. Viața mea s-a terminat, sunt exact atât de mort cât mă credea o puștoaică: „Cum, Cărtărescu scrie-n *Elle*? Eu credeam că a murit de mult“...

„I-am întrebat cine este X pe care-l știam numai din auzite. Mi-au răspuns că este un excelent scriitor. Am spus da, desigur, dar cine e? Mi-au explicat că, pornind de la suprarealism, în ultima vreme s-a consacrat unui obiectivism specific. Am spus foarte bine, desigur, obiectivism, dar cine e? Mi-au răspuns că aparține grupului Melpomèna. Am spus că sunt de acord cu Melpomèna, dar cine e? Mi-au spus că practică o combinație de *argot* cu o metafizică fantastică. Spun atunci că sunt de acord cu combinația, dar cine e? La care mi-au răspuns că i s-a acordat Prix St. Eustache cu patru ani în urmă." Restul e mai puțin interesant, dezgoliri, chestii. Gombrowicz, pe care-l reiau „fortuit" de împrejurări.

28 oct. Trândăvesc și fac apologia trândăvelii.

Aseară stăteam lungit pe covor, iar Gabriel, lângă mine, făcea turnulețe din piese colorate de Lego. Și deodată am auzit iar acea voce feminină și extrem de intensă, venind din imediata lui apropiere. A fost doar o secundă, ca și când ai fi rotit butonul unui radio și ai fi prins doar o clipă un post limpede, pentru ca apoi să se aștearnă iar liniștea. Răbufnire sonoră și-apoi consternare și tăcere.

29 oct. Ceață groasă în zori. Mă pregătesc să citesc Gombrowicz, masiv, which I detest. Hate his guts. Azi m-am simțit mai omenește, mai odihnit oricum, așa că m-am apucat să-mi fac cartea pentru muieri – și ceva întăriri –, pe care-am scos-o vergină pe imprimantă. Titlul ei panoramic (corp 36) din clipa asta e *Diavolul de hârtie*, dar n-o să rămână așa, fiindcă Ioana are o inexplicabilă fobie: nu-i plac diavolii. Nici în titlu măcar. Am mai propus eu, la mișto, *Gagicutze* și, să vezi comèdie, Ioana a zis că „ce haios!". Da' ăsta nu-mi place mie. Deocamdată textul stă pe biroul meu și mă sfidează.

Sunt singur în casă! Voi sărbători cu o cutie de Beck's! Doar dacă nu m-ar înțepa inima în asemenea hal (prietenii știu de ce)...

Am fost și la balul/spitalul cațavencilor. Tăind în diagonală, în seara adâncă și catifelată, parcul Izvor, spre construcția cu capiteluri și coloane. Lună plină, greu de privit în față de-atâta strălucire. Noi, îmbrăcați elegant, ținându-ne de mână pe cărarea luminată de Casa Poporului ca de transatlanticul lui Márquez. Apoi un drum și mai lung în jurul ei până la fațada de marmură plină de geamuri de bloc și instalații de aer condiționat. Și-năuntru: săli după săli traforate-n același material lustruit, translucid. Și termitele-n trupuri de carne înfășurată-n țesături din ultima sală. Vedete de televiziune, politicieni, Chivas Regal, brânză cu pete verzi de igrasie, necunoscuți, cameramani, Cotabiță. Și drumul de-ntoarcere, prin același parc, sub luna arcuită cu mult mai sus. Apoi ne-a scos de sub giulgiuri un cutremur de gradul 6.

2 nov. E posibil ca pierderea mea cea mai mare să țină de memorie. Nu în sensul că nu-mi mai amintesc fapte, ci că ele nu mai fac să sune clopoțelul. Extracțiile de dinți ar avea legătură cu asta, naiba știe-n ce fel. Dar mie parcă mi s-au făcut extracții de creier, parcă sunt preparat pentru taxidermie.

Cum ar arăta o carte care *să spună* ceva? Care să merite scrisă? Secretul e că o astfel de carte n-o scrii tu, că ea se scrie singură. Îți dă brânci spre masa de scris și tu stai și scrii după dictare. Mie totu-mi dă brânci acum către cold cold ground.

26 nov. Nu-mi vine să cred ce liber sunt azi... E prima mea dimineață, de cel puțin o lună, de fapt de vreun an, când n-am nimic (urgent) de făcut. Mai mult, m-am trezit la zece, e drept, după o noapte agitată și chinuitoare. Cu zece ani în

urmă, în mansarda mea amsterdameză, mă trezeam la douăsprezece, zilnic, și-ncepeam să scriu apoi la primul – și ultimul – *Orbitor*. Acum nu scriu nimic. Mă mir doar că încă trăiesc și că pot încă, la o lună o dată, să scriu aici, cu un scris agramat din pierderea obișnuinței. Schimbările din viața mea – urlete paroxistice acum în camera cealaltă – m-au dat înapoi cu decenii, cu cinci decenii, poate. Sunt cocoșat de viață, pustiit de viață. Toată energia „creatoare" mi se duce în efortul disperat de a-mi dovedi – și celorlalți – că încă exist. Iorgulescu, în reaua lui credință, avea totuși dreptate: sunt la o grea răscruce.

În ultimele 24 de zile mi-am jucat adesea personajul. A fost una dintre perioadele hiperaglomerate în fapte lipsite de aura sensului, fapte ca acele cutii în cutii care-n locul darului ascund biletul pe care scrie „Păcăleală"! Am fost mai mult printre nori decât printre oameni. Am zburat întâi la Arad, unde-am vorbit despre Salinger, și-am făcut-o-ntr-un fel de transă care nu venea din mine, ci din Zooey. Pe când mă auzeam vorbind, simțeam vântul celor două sute de respirații fluturându-mi părul ca un efect kitsch de studio, și-apoi deodată vântul s-a oprit, și ultima jumătate de oră n-a mai respirat nimeni. Am mai vorbit minimal despre Gombrowicz – altă seară, alte încăperi – și-am citit, lângă Ioana, din „producțiile voastre, maestre!" într-un Irish Pub dă pă la ei, „Joy's", un fel de terariu în care fumul de țigară se târa reptilin. M-a apucat o tuse groaznică din cauza lui și-am ieșit un minut la aer, afară. A fost singurul minut frumos („neasemuit de frumos") de la Arad: singur în aerul înghețat, singur în orașul pustiu, liber pentru un minut de sclavia incredibilă a vieții mele.

Am zburat apoi la Viena. Penibilul vieții-n hotel, al rătăcirii pe străzi din plictiseală, al mâncatului împreună cu alții. Nici un gând, nici un vis timp de patru zile. Grupuri ce

se întâlnesc și se despart. Cuvinte ce se aruncă și se prind. Detalii: clopotele de sticlă cu ochiuri cu șuncă, șvaițer sau naiba știe mai ce de la Fruhstück; oglinzi în care se oglindesc oglinzi, în holuri cu lift și yucca de pastic; cutare vitrină de cafenea cu menu-ul afișat; cutare pasaj, cutare catedrală. Lecturi într-un templu asaltat de vandali; graffiti pe o mare prelată, între coloanele corintice. Un public masiv, gata să râdă și dacă-i arăți degetul. Autori români de toată mâna, toată vârsta, tot lungul nasului. În pauze, vin roșu și bârfă intensă. Apoi citesc eu, neinspirat, prea mult, neconvins că merită, deplin scufundat în irealitate. Două lucruri de spus aici despre Viena: că editorul lor cel mai galonat vrea să-mi publice *Orbitor* (căci cu Suhrkamp am pus-o de mămăligă, se pare, de mult mai multă vreme decât credeam eu și Gerhardt) și că, de la 1 martie, probabil – dac-o să-mi ia-n considerare scrisoarea de intenție, trimisă târziu, dar cu data poștei OK –, am să stau patru luni la Viena, ca belfer la facultate. N-o să mai scriu aici ce bună ocazie ar fi fost să mă limpezesc și poate și să-ncep ceva, pentru că n-o să fie nimic din toate astea. Va fi ca la București, pe muncă, sper, ceva mai puțină și pe bani ceva mai mulți, în care-mi bag picioarele de pe-acum. Îmi voi târî și-acolo ghiulelele mele de aur, în care-mi văd, diformă, fața de ocnaș. Ce-nseamnă pentru mine ieșirea asta pentru care mi-aș fi dat cinci ani din viață altădată? Multă alergătură pentru acte, stres și neliniște (nu cunosc limba, nu mă descurc cu mașina – pe care cică-i musai s-o luăm cu noi – nu știu nici măcar dacă *vreau* să predau acolo, să trăiesc acolo), ruperea iarăși a unei vieți ce deja zace dezmembrată-n țărână.

Am zburat, în fine, în Danemarca. Pe Billund ningea feeric în luminile portocalii, avioanele virau în puf de zăpadă și stăteau la coadă la dezghețare. Drumuri lungi pe șosele minunate, nopți reci cu stele magnifice, clădiri vechi, de

piatră aparentă, într-un peisaj cum doar în America am mai văzut. Și-un aer atât de dens și de proaspăt, de-ți venea să-l întinzi pe pâine și să-l înfuleci cu poftă. Dimineți cu coruri religioase, cu fete și băieți blonzi ca făcuți de aceeași mamă, cu mese la comun, cu somn la comun (al lor) sau într-o meschină singurătate (al meu). Mai mic cu un cap decât multe fete, pletos pana-corbului și ciudat, mă învârteam prin curțile interioare ca un defect al peliculei. Zeci de ochi albaștri se uitau după mine, cu fereală, cum privești un infirm. Dar conferința mi-a fost simpatică, deși mi-am strâmbat gura vorbind în engleză.

Și-n dimineața următoare (la patru, pe stele-înghețate), un taxi pân-la autobuz, un autobuz pân-la aeroport (iar șosele nocturne, nesfârșite, întortocheate ca niște glomerule în țara aceea micuță), un avion pân-la Amsterdam și-apoi altul pân-la Otopeni, și iar un taxi, și iar acasă... Și din nou zilele mele demente cu articole și plăți și Dumnezeu știe mai ce, dar nu cu mine, niciodată singur cu mine. „Oare nu e-n lumea asta vreun loc pentru iubit?" Pentru dragostea disperată dintre mine și mine?

Cronica asta de doi bani are și un final („egali în prostie; aici este finele" – citez iar și iar din bietul Nino), și-ncă ce final. Fiindc-am alunecat iar ca pe un tobogan absurd. Fără nici o nevoie, fără nici un sens m-am apucat să le vorbesc Ioanei P. și lui Liiceanu despre „o nouă carte", chiar să le spun că e gata și că le-o pot da oricând. A fost ca-ntr-un vis. Căci ei mi-au dat un deadline și eu am muncit două zile pe brânci ca să-l respect, și din toate astea a ieșit șușaneaua cu titlul cel mai prostesc posibil (chiar dac-ai căuta mii de milenii altul), *De ce iubim femeile* – nu, nu poate rămâne așa, strigă totul în mine, dar așa o să rămână, căci e-n producție și iese-n zece zile! –, prima mea culegere care nu mă reprezintă, care nu e-n seria și-n linia scrierilor mele. Textulețe

ocazionale, gâfâite, printre picături, scrise-n condiții imposibile. Vorba tipului de pe chat – ce monștri colcăie în subteranele Internetului! – „te miri de ce-a scris-o", dar mai cu seamă mă-ntreb de ce-o public, și nu înțeleg. De fapt, mă reprezintă, pe mine de-acum, cel ieșit din literatură, cel eșuat pe-o limbă de nisip. Sunt acolo 20 de texte, adică, la oglinda paginii dintr-o colecție „Poche", vreo sută cincizeci de pagini, textele din *Elle* în primul rând, curățate de mine de câteva evidente vulgarități și penibilități. O carte de autoservire, deși mă îndoiesc că va face ceva „rețetă" măcar. (Acum îmi dau seama că – jubilație! – sunt singur în toată casa, că e liniște, că urlă liniștea doar, în toate celelalte camere). Pe șase decembrie o să apară. Singurul mod în care o să pot spăla pata asta (câtă rușine, câtă umilință o să-mi aducă: toți înjurătorii mei o să mă sfâșie de viu, o să triumfe: „Ăsta-i Cărtărescu, v-am spus-o de atâtea ori!") va fi să scriu un fabulos, intangibil *Orbitor 3*. Câteva fraze. Ioana P. (care, în inocența ei, m-a propus, pe bune, zilele astea pentru premiul Nobel – căci la noi e ori la bal, ori la spital...): „Textulețele tale sunt ca niște fulgi de zăpadă: îți pare rău că se topesc prea repede". Liiceanu: „Să nu vă mirați dacă lumea o să vă iubească mai mult pentru cartea asta decât pentru capodoperele dumneavoastră" (firește „capodopere" spus pe un ton de elegantă ironie; dar el n-a citit cărțulia). Ioana mea – de care-am fost atât de apropiat în ultimul timp – crede că textele se țin și au „forță". Dar ea nu poate fi decât subiectivă, măcar printr-o atenție exagerată dată textului. Mă rog, m-am plictisit de chestiunea asta. Cărțile au soarta lor. De-acum să-și vadă-n mă-sa de soarta ei.

Extraordinară, dincolo de orice așteptări cartea lui Teo (cu toate micile ei probleme). N-am putere acum să scriu mai mult. Ar merita o cronică, un studiu chiar, de care însă nu mă simt în stare. „Mamele cu copii mici se prostesc, e

demonstrat științific", spunea cineva la televizor. La fel și tații.

Am dat în lucru și jurnalul meu din ultimii ani. De el, măcar, nu mă-ndoiesc nici o clipă.

Ce paradoxală e relația mea cu singurătatea. O vreau cu nebunie și-o detest la fel. Mi-e groază de închiderea din ultimii ani a vieții mele: închidere la propriu, între patru pereți (ai minții mele îngenuncheate, mereu ruminatoare). Nu mai am prieteni – chiar nu mai am: nu pot vorbi sincer despre mine *nimănui*; în plus, nu ne mai vedem, superficial și la propriu, cu nimeni –, îmi lipsesc petrecerile, dezordinea, disponibilitatea, nebuniile, chiar aventurile. Mă simt privat de libertate, mă chinuie monotonia și mediocritatea, *previzibilul* vieții mele. Nu e noapte-n care, înainte s-adorm, să nu mă gândesc mirat: de fapt, n-am trăit ziua asta. De fapt, n-am de ce să adorm, n-am *după ce* să cad în somn. Într-un fel, sunt cel mai singur om de pe pământ. Dar dacă m-ar întreba Domnul, ca pe Solomon, ce mi-aș dori mai mult pe lume, i-aș răspunde: „Doamne, nu vreau nici averi, nici glorie, nici măcar înțelepciune. Dă-mi, Doamne, o mare și înghețată singurătate. O singurătate soră cu moartea." Sau așa ceva. Oricum, n-aș cere decât singurătate.

1 dec. Posibil motto pentru jurnalul meu (adică pentru al doilea volum, pregătit pentru primăvară): „Ce greu e să comunici cu oamenii. Circulă tot felul de imagini și idei despre tine însuți. Nu știi de unde vin, cum au luat naștere, pe ce se sprijină. Nici măcar nu le cunoști. Și între timp viața ta adevărată e ca o insulă." De la sfârșitul jurnalului lui Sebastian, prin care-am trecut în ultimele trei zile (și nopți, mai ales, până către unu). Azi, incredibil, am lenevit toată dimineața, într-un confort și-o liniște pe care nu speram să le mai trăiesc. Foarte timid, gândul că poate tot ce-a fost s-ar putea reîntoarce.

Sebastian – cred că am fi fost prieteni apropiați. E genul de om, rarisim altfel, cu care poate că aș fi putut să mă văd uneori. Dar sunt atât de sălbatic, că poate nu l-aș fi căutat, cu lunile, nici pe el. Și-n orice caz, nu cred c-aș fi împărtășit fidelitatea lui aproape canină pentru Eliade sau Camil. Nici gusturile lui literare. Soarta i-a dăruit o moarte oportună, i-a ferit imaginea de previzibile adeziuni sau de încă mai plauzibile martiraje. Cel mai plauzibil: de o sinucidere. În jurnalul lui rămâne un om minunat.

De asemenea, „Insula, sau *lobul insulei*, zonă corticală cunoscută și sub denumirea de *Insula Reil*, se află ascunsă în profunzimea scizurii Sylvius, fiind acoperită de circumvoluția temporală superioară și de operculul rolandic"...

Prima zi normală a mea după ere, epoci, yugas și kalpas (cum s-o zice), de isterie și suflet la gură. Primele ore de lectură liniștită, oțioasă, în care creierul meu scufundat în Coca-Cola a tors ca un irbis în zăpadă. În câteva luni trăite așa, aș redeveni eu însumi. Dar să nu-mi fac prea mari iluzii. Viața nu face daruri inocente. Nu-ți redă nici adolescența și nici măcar maturitatea fără să-ți răpească tocmai adevărul lor, care e trăirea lor la momentul potrivit.

După 4 săptămâni (care ar fi putut la fel de bine fi patru ani sau patru mii de ani), adică pe 28

Un simplu breviar al lunii ăsteia mi-ar termina caietul. De-asta, nici măcar un breviar al breviarului n-o să fac. Sunt insule de azur între nori, e un fel de primăvară scăldată, ce se va-ntoarce-n vifor. E târziu, aproape patru după-masă, adică aproape seară. N-am mai scris nimic, aici sau aiurea, toată luna. E tare bine, într-un fel, să respiri și altceva decât literatură.

Luna asta m-am apropiat mult mai mult de Gabriel, care crește frumos, se înalță din toate punctele de vedere, vrea să fie „maie", cocoțat pe bibliotecă și pe birou. La claviatura

computerului scrie „aticoie". E dulce la pipăit, cârlionţat la cefiţă, sfios cu străinii, prieten bun cu toţi. Când suntem amândoi, mi-e atât de clar acum că nu trăiesc în povestea mea, ci într-a lui, că sunt doar un biet capitol de introducere în povestea vieţii lui Gabriel. Acum e încă fiul meu, dar curând voi fi doar tatăl lui, o treaptă de navă lăsată-n urmă, rotindu-se-n spaţiul vid. Deja comunicăm bine, conlucrăm, suntem un tandem, o diadă.

Am fost în Danemarca şi-n Germania, de unde m-am întors frânt de oboseală, scârbit de decolări, aterizări, camere de hotel şi vorbiri în public. Dar apoi am avut una dintre cele mai senine perioade. Secretul? Renunţarea totală până şi la ideea de a scrie ceva. Când nu scriu şi nu mă gândesc la scris, toată lumea e mulţumită. Şi când toţi sunt atât de fericiţi, cum să nu fiu şi eu? Aşa că „m-am bucurat de viaţă".

A ieşit *De ce iubim...*, despre care nu se poate spune decât că se vinde bine. Nici criticii n-au spus mai mult (n-au spus nici măcar asta). Am dat sute de autografe, am fost la nu ştiu câte televiziuni, sunt acum un fel de suspectă „vedetă", adică paiaţă publică, fie ea şi din amărâta zonă culturală. Nu e zi să nu se tragă de mine pentru „declaraţii" şi „interviuri". Îmi place asta? E ăsta felul de viaţă pe care mi l-am dorit? Simplu: nu. De fapt, noua mea popularitate, mult mai gogonată decât cea pur literară, e pe cât de bizară, pe atât de neaşteptată. Se leagă de politică şi de articolele mele din *J.N.*, care, prin efecte-biliard dintre cele mai curioase, au dus la apariţia mea cât se poate de vizibilă în spaţiul public. Lucrurile ar sta cam aşa: 1. La un show TV, Băsescu (pe atunci doar şef de partid şi de primărie) recunoaşte că n-a auzit de mine. 2. Mediile îi reproşează incultura. 3. Băsescu citeşte Cărtărescu. 4. Vine „seara preşedinţilor" la TV, când Băsescu spune că aş fi un bun ministru al culturii. 5. În aceeaşi seară se dă un videoclip cu mine zicând ceva – vreo 20 de secunde –

despre candidatura lui. Cum eram la Berlin sau la Stuttgart, n-am asistat la nimic din toată aiureala asta, care-mi e adânc indiferentă, dacă nu repulsivă. Așa că au fost zile în care amicii – câți mai am – m-au tot tachinat cu ministeriabilitatea mea. Dar o să mă opresc aici, ca nu cumva criticilor să-nceapă să le placă jurnalu-ăsta (se știe că le plac doar cancanurile concrete, cu date și nume).

În ultima *Românie literară* pe anu-ăsta s-a făcut un top cu „cei mai buni poeți români din toate timpurile". Ar fi multe de spus, dar o să spun doar că am ieșit al șaptelea.

Am ajuns să visez căcăniu, cel mult sepia. Mintea mea își dă duhul, iar eu, la capul ei, îmi frâng mâinile neputincios.

Am început *Orbirea* lui Canetti. Nu e ce-mi trebuie, dar ce-mi trebuie?

30 dec. Cinci și jumătate dimineața. Zgomotul ploii pe geamuri. O cafea pe măsuță, lângă mine. Scriu fără să deslușesc de fapt literele, căci penibilele mele proteze pentru ochi sunt undeva în adâncul casei întunecate. E o conspirație, tot mai concretă, mai grotescă împotriva nu a scrisului meu în sensul săpării unei lumi în hârtie, ci a desenării mecanice a buclelor. Dar, în sfârșit, am și ochelarii. Ciudat, ploaia n-a încetat de când mi i-am pus. Și mintea nu mi s-a trezit. Căci trăiesc expulzat din mintea și scrisul meu, pradă realității. Tot ce am făcut în ultimul timp a fost să descriu zidul exterior al literaturii, apărat de o sabie rotitoare.

Am un picior amputat și dureri fantomă înfiorătoare în ciotul pe care mi-l tot pipăi cu degetele. Și nu-ndrăznesc să mă plâng, fiindcă dacă o fac, până și cei mai apropiați dintre semenii mei îmi spun că ar trebui să mă bucur de celălalt picior, fericit în sănătatea lui desăvârșită. În definitiv, un picior sănătos ar trebui să fie idealul oricui în viață, și să ceri mai mult e un hybris. Pe deasupra am și un cap sănătos, o

inimă, niște rinichi și-un colon care-și fac datoria... E de neînțeles frământarea mea, când mi s-a dat mai mult decât aș fi putut să sper vreodată. N-am nici un drept să scâncesc, nicicum să gem sau să mă răsucesc în așternut, căci, în afara amănuntului cu piciorul, sunt un exemplu de prosperitate.

„După ani de gazetărie, orice te-apuci să scrii, până la urmă tot un articol iese..." (Cristi). Panta e foarte scurtă până acolo. Deja țin racheta ca pe o paletă de ping-pong.

Am recitit pagini din caietu-ăsta trist și unele dintre ele chiar mi-au plăcut. Domnul e domn și-n șanț, cum se vede. Cum vezi tu, care citești, după un miliard de ani, rândurile astea. Care aparții altei civilizații, altei specii, poate, și care cauți în dicționare expresii obscure ca „am recitit pagini", „un miliard de ani", „și care"... Ție vreau să-ți spun că, acum un miliard de ani, într-o galaxie îndepărtată, ploua, și un bărbat încă tânăr scria-ntr-un caiet că... viața sa avea să treacă-ntr-o clipă și că... miliardul de ani de până la tine avea să se consume încă și mai repede... că moartea sa va dura multe mii de miliarde de ani... că nu va mai gândi niciodată, nu va mai vedea niciodată... că gustul cafelei, care acum îi îmbracă palatul și limba, va dispărea până și din mintea bunului și lucidului Dumnezeu, proiectantul și concasorul vieților noastre...

Să fi scris, să fii scris... Mă-ntorc la o adolescență fără scuza vârstei tinere. Puțoisme și sterilitate. Gombrowiczism fără noblețe aristo. Dar numai prin creier se poate scrie, cum doar prin sticlă se poate vedea. Pe masa mea e un briceag elvețian, greu și plin de lame. Mai sunt o rolă de scoci, trei bilete boțite de autobuz, un telefon mobil, o ceașcă murdară de cafea, cu desene aurite și miniate. Încerc disperat să ating pielea realității.

Scrisul cere exclusivitate. Dumnezeul literaturii e unul gelos. Nu poți și să alergi pe hipodrom, și să tragi la căruță. Dar eu asta fac de ani de zile.

2005

5 ian. 2005 Cunoaștere cerebrală *vs* cunoaștere testiculară (sau gonadală, pentru political correctness…).

Teasta e un uter dur și constrângător. Creierul e-nghesuit în poziție fetală, iar nașterea e iminentă. Prin fontanelă, au bănuit misticii. Hawking, *Universul într-o coajă de nucă*, o carte frumoasă și puțin frivolă, total nefolositoare pentru cei ce vor să-nțeleagă ceva din ce se-ntâmplă. Din Smolin cel fără poze am înțeles de zece ori mai mult. Acum sunt iar în ceață. Totuși: capitolul final din *Orbitor 2* e o intuiție mai limpede și mai poetică – pe deasupra, neproptită matematic – a branelor lui Hawking. Proptită însă de o scriitură curbată-n sine și multidimensională, pierdută de-atunci, pentru că absorbită cu totul acolo.

Mi-am amintit aseară un vis vechi de câteva luni, în care scriam o continuare a *Levantului*. Versurile erau o combinație de recitare, viziune a paginii scrise și desene fabuloase: bătălii cu turcii, uragane, cai, pe o hârtie îngălbenită ca a caietelor lui Da Vinci. Cred că am „compus" (le citeam, de fapt, din acea scriere-vorbire-desenare ciudată) sute de versuri din care – unlike Coleridge – nu-mi mai amintesc nimic. Și altădată, nu știu dac-am mai scris aici, găsisem un caiet cu povestiri vechi, din care voiam să fac un volum. Atunci mi-am reamintit, în vis, fiecare povestire în parte, împrejurările scrierii ei, trama și personajele… Parcurgeam

din nou rândurile scrise de mână, mirându-mă cât de talentat fusesem odată...

Mi-a ieșit *Travesti* în Ungaria. Trebuie să-mi sosească zilele astea. Zilahy: „It is beautiful", referindu-se la aspect. Din *De ce iubim...* s-a epuizat primul tiraj și se trage altul.

6 ian., poate 1 noaptea. Nu știu dacă memoria sau ochii mi se duc de râpă mai repede. O miopie cerebrală vertiginos accentuată e ce mi se-ntâmplă, o neputință de a mai fixa, de a mai focaliza pe un petic de neuroni împletiți. Nu sunt, acum, faimosul ghem de neuroni al lui Crick, ci un ghem de neuroni năuci, neteziți bine și rămânând așa până noaptea următoare.

„Ai sforăit!" îmi spune Ioana, triumfătoare, azi-dimineață. „Dormeai culcat pe spate și sforăiai." Ar fi prima dată când mi se-ntâmplă. Dar atâtea mizerii mi se-ntâmplă „prima dată" de câțiva ani... Am dormit pe spate, într-adevăr, și m-am apropiat de un coșmar. Ieșisem sub stele. Cerul era plin de stele și nori, un cer bălțat și amenințător. Nu mă puteam urni, deși știam că trebuie să fug înăuntru, că avea să se-ntâmple ceva monstruos. Și atunci m-am trezit. În ultimul timp mă trezesc cu o clipă-nainte. Apoi teroarea îmi dă târcoale și un fel de aură de flăcări îmi arde creștetul capului. Înainte urma criza, în vis, în toată hipernebunia toiului ei. Mintea mea știe acum un truc, presimte criza și se trezește.

Zi total carbonizată, de parc-ar fi lipsit nu doar din biografia mea, ci din cosmografia lumii de-a dreptul. Dimineața: niște inse de prin cele străinătățuri. După-amiaza, într-un palat, o alteță regală. Acum, noaptea, nu vreau să dorm. Nu, nu sunt santinela lui Kafka, ci un amărât de somnambul. Nu veghez somnul celorlalți, ci dorm o dată cu ei și mult mai vinovat, căci pare că sunt treaz. Nu reușesc să spun nimic din ce se adună în mine.

Ce stranii sunt generațiile, încălecate ca niște solzi, tatăl peste bunic, fiul peste tată, fiecare prunc strălucitor înnegrindu-se ca argintul, devenind tată, apoi bunic... Și șarpele, în timpu-ăsta, înaintează hotărât, zornăindu-și solzii, spre ochiul rotund al păsării.

7 ian. Frustrări din cele vechi, pe care le credeam trecute și uitate. Nu sunt nimic în lumea culturală etc. Trebuie să mă obișnuiesc (iar și iar) cu gândul că voi însemna de-acum tot mai puțin. Că așa trebuie, că așa e bine. Nu mă voi obișnui însă, și fiecare nedreptate o resimt ca pe o durere difuză.

Dar am trăit și o mare – deși derizorie – bucurie în dimineața asta: după luni de zile mi-am amintit mici bucăți de vise, dintre care câteva foarte vii și colorate. Nimic „oniric", nimic deformat în ele, dar faptul că memoria mea nu le-a mai lăsat să se dizolve în pulbere albăstruie e un câștig uriaș, ca și când, orb fiind, aș fi avut câteva fulgurații de peisaje colorate. Și sunt, cu adevărat, orb, orb prin Gaza, orb la vise de atâția ani – nu întâmplător exact atâția de când sunt infirm și neputincios literar. Eram pe o stradă emoțională, orașul licărea în depărtare. Îl întâlnesc pe C.T. Un val de afecțiune pentru el mă cuprinde. „Nu vrei să mergem să bem o votcă?" îl întreb, dar nu pot scoate nici un sunet. Fraza răsună doar în țeasta mea. Intrăm la un magazin de electrocasnice. Aparate de metal în carcase de plexiglas transparent erau răspândite prin magazin. „Sunt radio-CD-uri pentru grădină", îmi spune el. „Am deja unul acasă, în curte." Stau la o coadă și, când ajung la casă, mi se face o chitanță și casiera-mi spune: „Nu puteți plăti. Aveți un credit ilegal de 1,9 milioane." Mi-am amintit atunci de încurcătura de la bancă. „Nu, nu, e o greșeală de computer, nici pomeneală de vreun credit." Dar n-aveam cu cine discuta. Am ieșit apăsat de problema contului, care trebuia rezolvată. În altă zonă a visului eram

într-o autoservire. Aici s-a petrecut acea neașteptată invazie de culori, căci înaintam de-a lungul unui șir nesfârșit de lăzi cu cireșe proaspete și ude, șir dublat de o coadă uriașă, pe mai multe rânduri, de inși care voiau să le cumpere. Apoi mă-ndreptam spre casă, gândindu-mă că aveam să-i duc Ioanei trei vești proaste.

Fiecare prostie de felu-ăsta, relicvă din vremea-n care mintea mea era mai mare și mai puternică decât mine, mă face fericit asemenea celui care, după ce-a prefirat tot Amazonul, găsește un firișor de aur în sita plină de nămol.

E doar 11 dimineața, dar am simțit impulsul (așa începe? nu, n-am să fiu niciodată alcoolic) să-mi pun un păhăruț de Sheridan's, iar acum îl privesc cum se separă pe straturi, ca nesul de altădată, ca primele mele nesuri, cele care aveau încă efect. N-am să-l beau până nu va fi limpede separat: cortexul deasupra, cu cele șase straturi ale lui, și substanța alb-sidefie de dedesubt. Cablajul.

8 ian. Măcar două minute de liniște în haosul și deruta vieții mele, măcar astea două minute cât sunt singur în casă și liniștea e mai frumoasă decât orice lucru de pe pământ. Scriu aici rândurile astea ca pe un ritual, ca pe o datorie sacră. Sunt fericit când e liniște și singurătate. Mi-e sete de acest alt nume pentru mine însumi: singurătate. Ies acum în urletul însorit al lumii, dar nimeni nu-mi va lua vreodată cele două minute cât am scris aici, deodată tranchilizat, aceste rânduri.

14 ian. Ceață udă, șiroind pe geamuri. Un ianuarie bătând spre toamnă, de parcă timpul – ce se curbează o dată cu spațiul, după o veche intuiție a mea – ar recula, după ce și-a tras glonțul fierbinte spre viitor. E poate doar iluzia după care planetele au o fază recesivă pe cer. Mi-am pregătit o zi manuscrisul jurnalului pentru dactilografiat. Mai bine de

șase sute de pagini de viață. Sau de umbră a vieții, mai întortocheată ca viața, pe hârtie. Va urma cândva, spre vară, etapa a doua, corecturile, eliziunile și predarea la tipar, iar în toamnă, poate, volumul al doilea al acestei cărți a cărților mele. N-am putut – și n-am vrut – să recitesc prea mult din textul acela înghesuit și puchinos. Mi s-a părut doar că de patru ani sunt același, eu așa cum (nu) mă (mai) percep acum, și că înainte eram o entitate diferită, un pește față de animalul terestru actual, de care-l desparte o scurtă, remodelantă fază de amfibian.

Lulu în maghiară, la Gondolat. Copertă neagră, supracopertă la fel, cu un desen de ziduri și umbre. O fotografie, de fapt. Elegantă, pătrățoasă, aspect de volum de versuri. Anu-ăsta, spre toamnă, vor mai ieși O_2 la Denoël, *Nostalgia* la New Directions și în Slovenia, de asemenea, O_2 în bulgărește. Scriu mizerabil, cum vezi, nu doar de la somnolența zilei cețoase și de la o jumătate de bere. Scrisul mi se destramă, poticnit, ca visele de noapte și ca somnul de moarte.

19 ian. Demersuri pentru Viena, acte pierdute, haos. Drumuri foarte lungi cu mașina prin oraș, printr-o iarnă cețoasă și insipidă, fără un fulg de zăpadă. Fotografiile de la revelion arată doar oameni triști. Oglinzile în care mă privesc, de asemenea.

Am fost propus „oficial" (de PEN Clubul românesc, din care încă nu știu – honest! – dacă fac sau nu parte) pentru premiul Nobel, bineînțeles după eternul Norman Manea, dar înaintea Blandianei. Dă-mi voie să fac un pariu cu tine, cititorule care vei da, peste vreo șapte ani („dacă vom trăi, eu și tu"), peste pasaju-ăsta din al treilea volum al jurnalului meu, dezamăgit, firește, de datele seci cu care-ți rănesc gingiile: încă n-a primit nici un autor român Nobelul până în acea clipă. Și nu-l va primi încă șapte ani, cel puțin, de-atunci încolo.